Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!
Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
CUMA 4 OCAK 1980
500 KURUŞ

Bir komandonun poliste verdiği ifade

«Cinaveti tasvip etmeyen adamın evi, MHP İl Başkanının emri ile tarandı»

8. SAYFAMIZDA

«Çözüm ancak parlamento ve özgürlükler çerçevesi içinde bulunabilir»

● "Türkiye varlığını ve birliğini ancak özgürlük temelinde koruyabilir. Türkiye'nin ve özgürlüklerin kaderi birbirine sımsıkı bağlıdır"

● "CHP ve AP birbirlerini esas hedef almaya son vermeli, anarşi ve terörün kaynaklarına karşı milletin bütün güçleriyle elele vermelidirler"

Perinçek: "Uyarı uyarı olarak kalmalıdır"

★ **CHP, Moskova yanlısı terör örgütlerini, AP ise MHP'yi korumaktan vazgeçmelidir**

★ **Rusya tehdidine ve ülkenin güçlerini parçalayan MHP'ye karşı milletin en geniş birliği gerçekleştirilmelidir**

★ **Çıkış yolu, bu ilkelere dayanarak kurulacak Milli Birlik Hükümetindedir**

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, dün Partisinin Genel Merkezinde yaptığı basın toplantısında komutanların mektubuyla ilgili görüşlerini açıkladı.

Perinçek, "Türk Silahlı Kuvvetlerinin Görüşü" başlıklı mektubu şöyle değerlendirdi:

UYARININ HEDEFLERİ

"Genelkurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları ve Jandarma Genel Komutanının, Cumhurbaşkanı Sayın Fahri Korutürk'e verdikleri 'Türk Silahlı Kuvvetlerinin Görüşü' başlıklı mektup, anarşi, terör ve bölücülüğün kaynakları olarak şu güçleri hedef almaktadır:

1. 'İstiklâl Marşımız yerine Komünist Enternasyonali söyleyenler'
2. 'Şeriat düzeni davetçileri'

(Devamı Sa.7'Sü.1'de)

Rus Konsolosluğu önünde gösteri yapmak isteyen bir grup jandarmayla çatıştı: Bir öğrenci öldü bir er yaralandı

İSTANBUL(ÖZEL)

İSTANBUL İstiklal Caddesinde bulunan Sovyetler Birliği Başkonsolosluğu önüne gösteri yapmak üzere gelen Halkın Yolu adlı gruptan bir kişi, karşı koymak isteyen görevli erlerden birini, tabancasını çekerek bacağından yaraladı. Görevli erin de ateş açması sonucunda Fatih Velioğulları isimli Ümraniye Lisesi öğrencisi öldü. Çıkan çatışmada ayrıca bir de öğretmen yaralandı.

(Devamı Sa.7'sü 4'de)

Görevli erin yaralanmasından sonra açtığı ateşle vurularak ölen göstericilerden Fatih Velioğulları'nın Ümraniye Lisesi öğrencisi olduğu belirlendi

27 Aralığa kadar Ruslar Afgan ordusunu Müslüman gerillaların yani halkın üzerine sürüyordu. İşgalle birlikte Sovyet birliklerine karşı şimdi Afgan ordusu ve gerillalar beraberce savaşıyor. İşte gerillalara katılmış bir asker ve Afgan savaşçıları.

Rusya, Afgan para birimini "ruble" ye çevirdi

■ 2. büyük şehir Herat, Rus birliklerine karşı direniyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SOVYET işgali ve darbesinden sonra, Rusya Afganistan'ın para birimini 'Ruble' olarak değiştirdi.

Bu arada tüm Afganistan'da yoğun çatışmaların sürdüğü bildiriliyor. Afganistan'ın ikinci büyük kenti olan Herat'ta halk Rus birliklerine karşı direniyor ve kentin kontrolunu hâlâ elinde tutuyor.

(Devamı Sa.7'sü 4'de)

Ecevit susmaya devam ediyor!

Iskan Azizoğlu (CHP Diyarbakır)

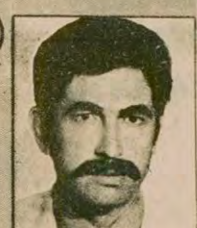
Hiç bir ulusun diğer bir ulusun içişlerine karışması tasvip edilemez. Eğer özgürlük, eğer uygarlık varsa, kimse böyle bir olayı savunamaz."

Şerafettin Elçi (Mardin)

"Sovyet Rusya'nın Afganistan'a müdahalesini tasvip etmek mümkün değildir. Bu bir ülkenin doğrudan doğruya bir başka ülkenin içişlerine müdahale etmesidir. Doğru ve hoş karşılanamaz. Tasvip etmiyorum."

Nizamettin Çoban (CHP Kütahya)

"Olumlu karşılamıyorum. Bir ülkenin diğer bir ülekeye ne gayeyle olursa olsun askeri müdühalede bulunması benim mantığımla bağdaşmıyor. Olay düşündürücüdür. Her ne kadar olaya ABD emperyalizminin yaratmış olduğu olaylar sebep oldu ise de, bu türlü müdahale demokrat bir düşünce ile bağdaşmaz. Netice olarak Sovyet askerleri Afganistan topraklarından çekilmediği takdirde emperyalist bir hareket ortaya konmuş olacaktır."

Semih Eryıldız (CHP Ankara)

"Sovyetlerin hareketi sosyalizme vurulan bir darbedir. Sosyalizm barışçı, insanları iknaya dayanan demokratik bir süreçle gerçekleştirilebilir, yayılabilir. Sopa ile, zorla sosyalistlik yaymaya çalışmak tüm dünyada doğuracağı sonuçlar ve tepkiler itibarıyla sol düşüncenin gelişmesini durduracaktır, hatta korkarım ki geriletecektir."

Hilmi Işgüzar (Sinop)

"Bu bir fiili işgaldir. Bağımsızlığı yok etmek, başka devletlerin içişlerine karışmadan da öte kuvvet hakimiyetinin bir neticesidir."

DİĞER TEPKİLER 5. SAYFAMIZDA

Senatoda Rus işgali tartışıldı

ANKARA (ÖZEL)

AFGANİSTAN'ın Rusya tarafından ışgal edilmesi Cumhuriyet Senatosunun dünkü oturumunda ele alındı.

Gündem dışı söz alan Kontenjan Senatörü Metin Toker, ABD'nin Tahran Büyükelçiliğinin ve

(Devamı Sa.7, Sü.7'de)

●●●

Afganıstan'ın işgali Rusya'da da kuşkuyla karşılandı. 3. sayfada

●●●

1980 Moskova Olimpiyatlarının boykot edilmesi tartışılıyor

● Hitler de, 1936 Berlin Olimpiyatlarını Nazi propagandasının bir aracı haline getirmişti.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SOVYETLER Birliği'nin Afganistan'ı işgal etmesi diplomatik alandan sonra spor alanında da geniş tepkiler doğuruyor.

ABD'nin Rusya'ya buğday yardımını kesme-

(Devamı Sa.7, Sü.7'de)

MHP Beşiktaş eski İlçe Başkanı ve kardeşi öldürüldü

Evinde dinamit patlayan MISK Şube Başkanının kolları koptu

HABER MERKEZİ

Ülkü-Bir ve MİSK Denizli Şube Başkanının elinde patlayan dinamit lokumu kollarının kopmasına yol açarken, Elazığ'da gelişigüzel çevreye ateş açan komandolar bir çocuğu öldürdüler. İstanbul'da ise Şişli'de bir pastanede MHP Beşiktaş eski İlçe Başkanı ve ÜGD'li kardeşi kurşunlanarak öldürüldüler.

Öte yandan Örnektepe'de iki eri öldürdükleri söylenen Dev-yolcu 12 kişi, basına gösterildi. Emniyet yetkilileri, Dev-Savaş adlı bir grubun da çözüldüğünü ve örgütün dört aylık eylem planının ele geçirildiğini açıkladılar.

Önceki gün öldürülen İsrail Hava Yolları Yeşilköy Müdürü Abraham Elizar'a yönelik suikast eylemini, adı şimdiye kadar duyulmamış ve merkezi Suriye'de olan bir grup üstlendi.

4. sayfada

Uyarı'nın muhatapları

Oral Çalışlar

Komutanların uyarı mektubu değişik çevrelerde değişik yorumlara yol açtı. Bunlardan en dikkat çekici olanı iki terör odağının tutumudur. MHP'nin Hergün gazetesinde orduyla ilgili yazılarıyla tanınan Necmeddin Hacıeminoğlu bir yorum kaleme almış. Hacıeminoğlu, uyarının kendilerini de hedef almasından rahatsız olmuş. "Sağın da solun da üzerine tam bir tarafsızlıkla gidilerek anarşinin biteceğini" savunanları "eblehlikle" suçlayan Hacıeminoğlu, "Gene aşırı uçlar edebiyatı başlayacak" diyerek kamuoyunun kendi aleyhlerinde oluşmasından korkmaktadır. Özet olarak MHP cephesi durumdan ve komutanların uyarısından memnun değildir.

Moskova cephesine gelince; Politika ga-

(Devamı sa.7, sü.5'de)

İZLENİMLER

NİMET ARZIK

"Uyarı mektubu üzerine basın toplantısı"

İngiliz basını, komutanların uyarısından Demirel ve Ecevit'i sorumlu görüyor

KOMUTANLARIN uyarı mektubu Avrupa basınında da geniş yankı uyandırdı. İngiltere'de BBC radyosu "The Economist" dergisinin Türkiye muhabiri ile bir söyleşi yaparken İngiltere'de yayınlanan gazeteler de başyazılarında olaya değinerek çeşitli yorumlar yaptılar. Alman Radyo, TV ve gazeteleri de komutanların uyarı mektubuna geniş yer ayırdılar. Alman TV'leri haberi Afganistan ve İran'daki gelişmelerin peşinden verirken Frankfurter Randschau gazetesi birinci sayfadan manşet olarak verdi.

YAZISI 5. SAYFADA

Hükümet uyarı mektubunu görüştü

ANKARA (ÖZEL)

BAKANLAR Kurulu dün saat 11.15'te Başbakanlıkta toplandı.

Toplantıda, önceki gün Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan uyarı mektubunun görüşüldüğü bildirildi.

Bakanlar Kurulu toplantısı saat 14.30'da sona erdi.

Toplantının bitiminde yapılan açıklamada, "Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanları tarafından Cumhurbaşkanına verilen 27 Aralık 1979 tarihli mektup müzakere

(Devamı, Sa. 7, Sü. 8'de)

Siyasi partiler ve çeşitli kuruluşlar uyarı mektubunu değerlendirdi

AP'li Yüce: "Birlik çağrısına evet, irademizi aşan iradeye hayır"

DP SDP, MHP, Ankara Barosu. Ticaret Odaları görüşlerini açıkladılar

Geniş haber 5. sayfada

Korutürk Evren'le görüştü

ANKARA(THA)

CUMHURBAŞKANI Fahri Korutürk, Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren'i dün saat 17.00'de Çankaya Köşkünde kabul etti.

Cumhurbaşkanlığı Basın Müşavirliğinden edinilen bilgiye göre, Cumhurbaşkanı Korutürk'ün Evren ile haftalık olağan görüşmesini yaptığı öğrenildi.

Önlem paketi görüşülmeye başlandı

Polisler dernek kuramayacak üye olamayacak

● CHP'nin değişiklik önergeleri reddedildi

ANKARA (ÖZEL)

Anarşiyle ilgili yeni yasa tasarılarının görüşülmesine dün Millet Meclisi Genel Kurulunda başlandı. Genel Kurulun dünkü birleşiminde görüşülen yasa maddesi gereğince polisler bundan böyle dernek kuramayacaklar ve derneklere üye olamayacaklar.

CHP, hükümet teklifinde ver almayıp, Adalet

(Devamı sa.7, sü.9'da)

Carter SALT-2'nin onaylanması görüşmelerinin ertelenmesini istedi

WASHİNGTON

ABD Başkanı Jimmy Carter, dün Amerikan Kongresinde SALT-2 Anlaşmasının onaylanması konusundaki görüşmelerin ertelenmesini istedi.

Beyaz Saray sözcüsü Jody Powell Başkan Carter'ın bu ertelemeyi Senato liderleriyle yaptığı görüşmelerden sonra istediğini belirtti. Powell yaptığı açıklamada Başkan Carter SALT-2'nin onaylanmasının ABD'nin ulusal güvenliğinin çıkarına olduğunu düşünmektedir. Ancak, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesinden sonra görüşmeler için zamanın uygun olmadığı kanısına vardı" dedi.

(Devamı sa.7, sü.6'da)

Aydınlıkta

SINA CILADIR

Sağ, sol mücadelesi...

Ülkemiz siyasi edebiyatında kavramlar ve terimler birbirine karışmış durumdadır. Komünizm, faşizm, revizyonizm. liberalizm, sağ, sol, milli mücadele, sınıfsal mücadele, vb. hangi piyete yenirse o tadı veren zengin işi meyvaya ya da muza dönmüştür!

Yirmi-otuz gencin bir araya gelip kurdukları illegal bilmem ne örgütüne kulak verecek olursanız, sınıf mücadelesinin en önünde onlar vardır. Ya da bilmem hangi gençlik örgütünün hızlı militanını şöyle bir sigaya çekecek olursanız, polislerin katlından, banka soygunlarına kadar tüm terör eylemlerine "sınıf mücadelesi" denildiğini öğrenirsiniz! Kimileri hızını alamaz, köşebaşındaki bakkaldan haraç alınması "eylem"ine, pişmiş kelle gibi sırıtarak, "milli mücadele" adını takıverir!

–Yahu arslanım, değerli kardeşim fıkara bakkalın soyulması ile sınıf mücadelesinin, dahası milli mücadelenin ne ilintisi vardır? Soyduğun adam halktan biri değil mi? . .

–Bakkal mı? Sen onu benim külahıma anlat! Düpedüz işbirlikçi o. . . İşbirlikçilerin mallarını satıyor. . . Sonra, dargelirlilerin iliğini kemiğini sömürüyor. . . Ulusal ve sınıfsal mücadelenin kuralları katıdır! . .

Bütün soygunlar, cinayetler, adam kandırmalar için geçerlidir bu mantık. . . Okulda, kendisi gibi düşünmeyen öğrenciye efelenen yeni yetme "devrimci", sınıf mücadelesi verdiğini sanır. Biraz daha tepesi atarsa, herkesi faşist ve de işbirlikçi ilan edip çıkar işin içinden! . .

* * *

Yunus Emre Öğretmen Lisesinde okuyan bir grup gençten ilgi çekici bir mektup aldım. Özetle şöyle diyorlar:

". .Sağ-sol çatışması anarşi midir? Okulumuzdaki sahte solcular, sınıfsal çatışmadır diyorlar. . . Sizden ricamız bu konuyu açmanızdır. . ."

Bu konuyu açmak için, ilkten sağ ve sol kavramlarını açmak gerekiyor:

Sağ ve sol kavramları, çok geniş kapsamlı kavramlardır. Ancak, Yunus Emre Öğretmen Lisesinde okuyan genç okurlarımın soru biçiminden anlaşıldığına göre, "sağ"dan faşist güçler, "sol" dan da "devrimci" güçler kastediliyor herhalde; daha doğrusu, bu kavramlara, genç okurlarımla tartışan sahte solcular bu anlamı yüklüyorlar.

Hadi biz de öyle alalım. . . Sağı, faşist; solu da devrimci ya da bilimsel sosyalist kabul edelim.

İyi ama, Türkiye'de faşist kim, devrimci kimdir?

Ayrıca açıklanması gereken klasik tanımlara girişmeden, Türkiye'deki belli-başlı faşist odağı MHP'nin meydana getirdiğini söyleyelim. Ve diyelim ki, faşistlere örnek olarak, Türkeşleri ele alabiliriz. Sağda bunlar var. . .

Başka?

Sağda, bir de, Sovyet sosyal-emperyalizminin beşinci kolu sahte TKP var. Bu ikisi, biçimsel bakımdan birbirinden farklı iki sağ kutbu oluşturuyorlar. Bunların sınıfsal temelleri hemen hemen aynıdır.

Peki solda kim var?

Solda doğrudan doğruya emekçi halk var; emekçi halkın ve ülkemizin menfaatlerini kıskanclıkla koruyan devrimciler var.

Ülkemizin ve emekçi halkımızın menfaatleri kıskançlıkla nasıl korunabilir ve kimdir koruyanlar?

Kim, iki süper devlete, özellikle ilerleyen emperyalist durumundaki Rusya'ya, onun beşinci kolu sahte TKP'ye ve MHP'ye karşı kararlı bir mücadele veriyorsa, ülkemizin ve emekçi halkımızın menfaatlerini koruyanlar onlardır.

Diğer siyasi kümelenmeler, sahte TKP ve MHP'den uzaklaştıkları oranda sola, aksi durumda sağa yaklaşmış olurlar.

Eğer ille de ülkemizde bir sağ-sol mücadelesinden sözedilecekse, eğer ille de bir ulusal ve sınıfsal mücadeleden sözedilecekse, bu mücadele, yukarıdaki anlamda sağ ile sol arasındaki mücadeledir.

Sahte solcu gruplarla MHP arasındaki mücadele (ki bu mücadele daha çok söz düzeyindedir) sağın iki kutbu arasındaki mücadeledir. Sınıfsal açıdan konulacak olursa, aynı sınıfsal güçlerin farklı kesimleri arasındaki

(Devamı Sa.7, Sü.7'de)

FİKİR MEYDANI

KURTULUŞ SAVAŞIMIZDA MERSİN

S.Atilla

1. Dünya Savaşı sonunda yenilen Almanya'nın müttefiki Osmanlı İmparatorluğu, İngiliz, Fransız işbirlikçileri sultanlar tarafından yönetiliyordu. Halk, Birinci Dünya Savaşında Alman emperyalistlerinin menfaati uğruna çeşitli cephelere sürülmüş kırılmıştı. Savaş sırasında vurgunla, yaparak servet yığanların yanında halk, bitkin perişan ve yoksul biçimdeydi. 1919 Kasımında Padişah, İngiliz Fransız emperyalistleriyle Mondros mütarekesini imzalamıştı. Bundan sonra Fransız ve İngilizler, yurdumuzun çeşitli yerlerini işgal etmeye başladılar. O zamanlar "Firigya" diye bilinen Çukurova da işgal edilen yerlerdendi. Daha işgal başlamadan önce 5 Kasımı 6 Kasıma bağlayan gece Mustafa Kemal Mersin'e gelmiş ve... Fazla cephane ve malzemelerin Toroslardaki köylülere dağıtılmasını halkın savaşa hazırlanmasını istemişti.

İşgal başlıyor

16-17 Aralık gecesi İngiliz savaş ve çıkarma gemileri Mersin Limanına girmeye başladı. 17 Aralık sabahı erken saatlerde sokağa çıkanlar, düşman gemilerini gördüler. Haber şehirde yıldırım hızıyla yayıldı. Saat 09.00' da gemiler iskeleye yanaştı ve işgalciler şehre yerleşmeye başladı. Halk üzgündü; Mersin'in masmavi suları işte artık düşmanın elindeydi! Verimli tarlalar, yemyeşil ovalarda onların olacaktı. Yıllardır bu toprağı terleriyle sulayanlar, yani buraların gerçek sahipleri, düşman sultasında mı yaşayacaklardı? Hayır böyle bir şeyi kabul edemezlerdi..

İnci Mersin, yeşil Tarsus, güzel Adana

İngiliz işgalini 1 Ocak 1919'da Fransız işgali izledi. Halk da hemen hazırlıklara başladı. Silahlananlar Toroslara çıktılar. Bu arada örgütsüz mücadele edilemeyeceğini bilen halk, gizli ve açık cemiyetler kurmaya başladı. Gençler silahlandırıldı. Fransızların Ermenileri Güneyli halk üzerine kışkırtmaya başlamalarından sonra köylüler de saldırılara karşı uyarıldı. Ermeniler halka kent içinde ve köylerde çeşitli saldırılar düzenliyordu. Halk bir yandan bunları püskürtmeye çalışıyor öte yandan hazırlıklarını artırıyordu.

Bu arada yurtseverler hapse atılıyor ve Çukurova dışına sürülüyorlardı. 15 Mayıs 1919' da İzmir'in işgal edildiği haberi Çukurova'da derin bir üzüntü yarattı. Bu durum Ermeni saldırılarının da artmasına neden oldu. Artık zorla sağa sola Fransız bayrağı astırıyor, şehir içinde kadınların peçelerini çarşaflarını yırtıyor, tenha yerlerde gördükleri Türklere saldırıyor, evleri dükkanları yağmalıyorlardı.

19 Mayıs 1919'da Atatürk'ün Samsun'a çıkışı ve Sivas Kongresi kararları halk için umut ışığı oldu.

Müdafai Hukuk Heyeti kuruluyor

Sivas Kongresi kararları Mersin'de duyulur duyulmaz yurtseverler önce Müdafai Hukuk Heyetini kurdular. Heyetin başında Solucak köyünden Hacı İshak Ağa vardı. Diğer üyeler Bekirde köyünden Hacı Bev. Yantar Köyünden Hüseyin Yantar, Çavuşludan Hıdır Oğlu Ali Efe idi. Heyet, askerliğini yedek subay olarak yapmış aydınlarr milli mücadeleye katılmaya çağırdı. Bu çağrı üzerine Mersinli yurtsever aydınlar bağımsızlık için savaşmaya koştular.

Askeri teşkilatlanma

Milli Mücadele sırasındaAdana ve Mersin sol ve sağ cenah mıntıka kumandanlıkları olarak ikiye ayrılmıştı. Mersin'deki sağ cenah mıntıka kumandanlığına Yarbay Şemsettin Sami Salur getirildi. Kumandanlık da kendi içinde Mersin ve Tarsus grubu olarak ikiye ayrıldı. Her grupta birçok müfreze vardı. Müdafai Hukuk Heyetinin çağrısına uyan birçok yurtsever bu müfrezeleri kurmuş ve başına geçmişlerdi. Bu müfrezeler Tarsus'taki Eshabıkeyfle Erdemli arasında Torosların yamaçlarında ve tepelerde gezginci çete savaşı veriyorlardı. Bir müfreze savaşa girince diğerleri de onun yardımına koşuyorlardı. Müdafai Hukuk Heyeti de ordunun yiyecek ve asker toplama işlerini yürütüyordu. Müfrezeler yiyecek konusunda halkın fedakarlığına dayanıyorlardı. Köylüler ellerinde avuçlarında olanları müfrezelere veriyor ayrıca düşmanın el koyduğu koyunları, inekleri baskınlarla geri alıyor, düşmanla işbirliği yapan Ermenilerin çiftliklerini basıyor ve oralardaki malzemeye de el koyuyordu. Yine müfrezelerin yiyeceksiz kaldıkları bir sırada kendisi şehirde oturan bir Ermeninin buğday tarlasına gece giren köylüler, mucize denilen bir süratle sabaha kadar tarlayı biçmiş, buğdayları çuvallara doldurarak Müdafai Hukuk Heyetine teslim etmişlerdi. Silahlar da düşmana yapılan baskınlarla sağlanıyordu.

Ezilen ulusların dayanışması

İzmir cephesinde olduğu gibi burada da düşman orduları içinde Türk halkına karşı savaşmak istemeyenler vardı. Bunlar, İngiliz ordularındaki Hintli ve Fransız ordularındaki Tunuslu, Cezayirli, Faslı Müslüman askerlerdi. İşgal ordularına Mersin'e çıkar çıkmaz Türk aleyhtarı bir propagandaya başlamışlardı. Mersin'de kurulan cemiyetler bu durumu görerek karşı faaliyete geçmiş ve Türk Müslüman askerler arasında yakınlaşma sağlamaya çalışmışlardı.

Bu çalışmaların semeresi kısa zamanda alınmış, Müslüman askerler aramalarda ve Ermeni saldırıları sırasında Türkleri korumuşlardır. Bu askerlere memleketlerindeki aileleri de, Türkleri desteklemeleri yolunda telkinlerde bulunuyorlardı. Tunuslu bir askere ailesinin elden gönderdiği mektupta Türklere silah çekmemesi isteniyor ve Türkleri öldürdüğü takdirde katil; Türkler tarafından öldürüldüğü takdirde ise şahit olacağı söyleniyordu.

İşgalcilerle ilk çarpışmalar

1920 yılının başlarında artık Kuvayi Milliyeciler örgütlenmeyi tamamlamıştı. Marttan sonra ilk çarpışmalar başladı. Tarsus-Mersin arasındaki tepelerde birçok çarpışmanın hepsini Türk kuvvetleri kazandı. Düşmana birçok baskın yapıldı. Tarsus-Mersin demiryolu hattı tahrip edildi. Tarsun-Mersin arası köyler Mersin'in dış mahallelerine kadar Kuvayi Milliye'nin denetimi altına girdi.

Kadınlar Çukurova'da da mücadeleye ellerinden geldiği kadar katıldılar. Kadınlar askere erzak taşımışlar, kocalarını, çocuklarını Kuvayi Milliye'ye yollamışlar kendileri tarlalarda çalışmışlardı. İçmeler çarpışmasında 500 kadar silahlı silahsız, kadın erkek savaşa katılmış kadınlar hep bir ağızdan komutanın vereceği görevleri yapacaklarını haykırmışlardı. Mersin grubu Yılmaz müfrezesi komutanı Şeref Genç, Kuvayi Milliye dergisinde yayınlanan bir anısında şunları naklediyor: "Savaşın en şiddetli zamanıydı. Genç bir kadın, arkasına çocuğunu bağlamış, belinde beze sarılı yufka ekmek, bir elinde de ayran bakracı, diğer elinde peştemala yerleştirilmiş pilav lengeri mücahitler arasında bulunduğumuz yere gelmişti. Silahsız olduğumu görünce komutan olduğumu anlamıştı. Hemen yere yattı ellerindekini ve belindekini çıkararak yanıma koydu. Şunları yiyip içsinler dedi. Bu sırada gözleri düşman tarafından bir noktaya takılmıştı. Yanındaki Sakanlı köyünden Mahmut Çavuşun elinden silahını alarak ve karşıda bir fundayı göstererek iki el ateş etti. Fundanın sağına bir insanın yarı vücudu uzanmıştı. Bu düşman askeriydi. Silahı sahibine verirken o anda görevini başarmış bir kişinin sevinci vardı. Adının Ayşe, köyünün Çopurlu olduğunu söylemişti."

20 günlük ateşkes

31 Mayıs 1920-20 Haziran 1920 geceyarının arasında bir ateş-kes yapıldı. Ateşkesi Güneyde milli kuvvetlerden ağır darbeler yiyen Fransızlar istemişti. Atatürk bunu Güney kuvvetlerini derleyip toparlamak için bir formül olarak görüyordu. Aynı zamanda o güne kadar Osmanlı İmparatorluğunu muhatap alan Fransız kuvvetlerinin ilk kez Ankara hükümetiyle müzakerelerde bulunması, siyasi yönden büyük bir öneme sahipti. Daha sonra çarpışmalar sürdü...

İki yıl aralıksız süren savaşlar Fransızları yıldırmış, Fransız kamuoyunun da tepkisine yol açmıştı. 1921'deki Sakarya Savaşından sonra Ankara anlaşması imzalandı. Anlaşmaya göre Fransızlar işgal ettikleri topraklardan geri çekildiler.

Bundan 58 yıl önce, (3 Ocak 1921'de) Mersin kurtularak Türk askerleri Mersin'e girdi ve Mersin'e bayrak çektiler.

demokrat gözüyle

lütfü oflaz

Etkili çevrelerin tepkisi

Genelkurmay Başkanının Cumhurbaşkanına, Cumhurbaşkanının da AP ve CHP Genel Başkanlarına ilettiği uyarı mektubunu biz "etkili çevrelerin tepkisi' olarak yorumladık.

Etkili çevrelerin bu mektupta dile getirilen tepkisinden pay alanları da alt alta şöyle sıraladık:

AP-CHP işbirliğini baltalayanlar...
Bölücü akımlar...
Anarşinin kaynaklarına arka çıkanlar ya da göz yumanlar...
Hertürlü faşizm ve şeriat rejimlerine özlem duyanlar...
Meclisteki anarşiyle ilgili önlem paketinin yasalaşmasına engel olanlar...
Genel ayaklanma provaları yapanlar...
Mesleksel kamplaşmaları pompalayanlar... (Pol-Der, Pol-Bir gibi)
İktidarların yaptıkları partizan atamalar...

Evet... Etkili çevrelerin tepkisini çekenlerin dökümü özetle budur.

Ama kanaatimizce esas tepkiyi çeken ana unsur şudur:

AP-CHP işbirliğini baltalayanlar...

Çünkü etkili çevrelere göre, anarşi de, bölücülük de, meclislerin işleyememesi de, partizan tayinler de velhasıl bunlar ve bunlara benzer şeyler de hep AP ile CHP nin kısır çekişmesinden hayat bulmaktadır.

Başka bir deyişle AP ile CHP'nin çekişmesi yüzünden bunların önü alınamamaktadır.

Esasen AP-CHP işbirliğine hatta koalisyonuna etkili çevreler öteden beri bir özlem duymaktadır.

Anlaşılan bu özlem CHP hükümetinden sonra AP hükümetinin de ülke sorunları karşısında başarısızlığa uğraması üzerine giderek kabarmıştır.

Nitekim bu özlemlerin giderek kabardığını hisseden Ecevit, geçtiğimiz cumartesi günü düzenlediği basın toplantısında Demirel'e bir diyalog ve işbirliği çağrısı yapmıştır.

Anarşinin teşhisinde birleşmek ve meclisteki önlem paketini yeniden gözden geçirmek kayıt ve şartıyla yaptığı bu çağrısını cevaplaması için de Demirel'e beş günlük bir süre tanımıştır.

Ancak Demirel, bu çağrıyı ağırdan almıştır.

Öyle olunca da, etkili çevreler devreye girme lüzumunu duymuş ve Cumhurbaşkanına Demirel'le Ecevit'e iletilmek üzere bir mektup sunmuşlardır.

Cumhurbaşkanı da önceki gün Ecevit'le Demirel'i Çankaya Köşküne çağırmış ve bu mektubu her ikisinin de ellerine sıkıştırmıştır.

Hiç şüphesiz ki Ecevit, gerek etkili çevrelerin nezdinde, gerekse kamuoyu önünde avantajlı bir pozisyondadır.

Çünkü AP-CHP işbirliğinden yana olduğunu düzenlediği basın toplantısında vurgulamıştır.

Nitekim önceki gün Cumhurbaşkanıyla görüştükten sonra Ecevit, şu açıklamayı yapmıştır:

"Yaptığımız CHP-AP işbirliği çağrısına Cumhurbaşkanının huzurunda dahi olumlu bir yanıt alamadık..."

Şimdi dikkatler Demirel'in üzerinde toplanmıştır.

Sık sık, "Herkes aklını başına toplamalıdır, toplamayana toplatırlar" diyen Demirel'in aklını başına toplamasının tam zamanı...

Va mı bunun başka izahı?

Aydınlık — daha güncel daha güçlü

Haydi kampanyaya! Haydi kampanyaya!

Türkiye İşçi Köylü Partisi Şişli İlçe örgütü önceki pazar günü TİKP İl Merkezi salonunda "Daha Güçlü Daha Güncel Aydınlık Kampanyası Şöleni" düzenledi.

Kağıthane, Çeliktepe, Çağlayan, Sanayi Mahallesi ve Şişli semtlerinden 150'yi aşkın kadın erkek, yaşlı genç emekçinin katıldığı toplantıyı İlçe Başkanı Şinasi Yıldırım bir konuşma ile açtı. Yıldırım, ilçedeki faaliyetleri, Aydınlık'ın ilçe çalışmalarındaki katkısı ve önemi üzerinde durdu: Yıldırım şöyle dedi: "Örgütümüzde kim Aydınlık'ı alıyor, okuyor ve çevresinde yaymaya çalışıyorsa, siyasi mücadelede en önde o yürüyor. Saflarımızda hala Aydınlık'ın önemini kavramayan düşünceler vardır. Siyasi mücadele vereceksek, Aydınlık'ı en temel araç olarak kullanmak zorundayız."

İlçe Başkanının konuşmasından sonra Aydınlık Korosu "Ege Denizi Kararınca" ve "Bağımsızlık Marşı'nı izleyicilerin de katılmasıyla söyledi.

Ozan Ahmet'in okuduğu beş türkü ilgi ile izlendi.

Şölende söz alan gazetemiz Müessese Müdürü O. Gürhan Ertür başlattığımız kampanyanın gerekçelerini açıkladı. Önümüzdeki günlerde gazetemizin yapacağı yayınlar hakkında bilgi veren Ertür "Az kaldı, çok az kaldı, MHP'yi ve bütün cinayet örgütlerini, katilleri ayrıntısına kadar ortaya çıkaracağız. Dün birinci İTİRAF'ı yayınladık, bu hafta içinde ikinci İTİRAF'ı yayınlamaya başlayacağız."

Şölene altı türkü ile katılan Ozan Nedret, izleyicileri coşturdu. Gençler ve emekçiler sahneye fırlayarak Ozan Nedret'in eşliğinde halk oyunları oynamaya başladılar. Ozanın söylediği "Kurtuluş Türküsü" ne bütün izleyiciler katıldılar.

BURASI DENİZDİR, BURASI AYDINLIK DENİZİDİR

Haydi Kampanya! Haydi Kampanya! böyle diyordu sunucu. Ve emekçileri, kadınları, işçileri, esnafları Aydınlık'ı desteklemeye çağırıyordu. Ortada bir masa vardı. Bir anda masanın etrafı doluverdi. Oda yetmedi, nerede ise bütün salonu kaplayan bir kuyruk oluştu. Sunucu "Yağ kuyruğu değil, gaz kuyruğu değil, bu Aydınlık'ı destekleme kuyruğu" diyordu. Alınterleri, yoksul halkın kuruşları bir anda masanın üzerinde birikti. Sunucu "Burası denizdir, Aydınlık denizi. Bütün Türkiye'de denizler birleşecek, okyanus olacak, Aydınlık okyanuslar gibi güçlü olacak." Şişli'li gençler, "Kampanya sürecek Aydınlık Güçlenecek" sloganları ile salonu inletmeye başladılar. Profilo, Philips, Genç Plastik, Telra, Doğu İlaç, Tibet ve diğer çevre fabrikaların işçileri, ev kadınları, öğrenciler, inşaatçılar varlarını yoklarını Aydınlık'a veriyorlardı. Trikotajcılar elleri ile yaptıkları giyim eşyalarını, evliler altın nikah yüzüklerini, genç kızlar kulaklarındaki küpeleri, inşaat işçileri inşaatlarda çalışarak artırdıkları binlerce lirayı Aydınlık denizine getirip koyuyorlardı. Bir ara kuyruk azaldı, masanın etrafı seyrekleşti. Sunucunun "Alınterleri bitti mi... arkadaşlar, emekçilerin altınterleri biter mi arkadaşlar" diye sorması üzerine şölene katılanlar yol paralarını, ceplerindeki jetonları, masaya getirmeye başladılar. Parası kalmayanlar, olanlardan borç alarak, masanın üzerindeki para tepesini yükseltiyordu. Bazı emekçiler verecek hiç bir şeyleri kalmayınca kollarındaki saatleri çıkartıp masanın üzerine koydular. Çağlayanlılar aralarında toplanarak çakmaklarını, kalemlerini, son kuruşlarını yün atkılarını bir araya getirerek masanın üzerine bıraktılar.

Toplananların sayımı yapılırken Motor Meslek Lisesinden iki liseli saz çalıp, türküler söylediler. Coşku içinde olan izleyiciler iki gencin etrafını çevirip halk oyunlarını başlattılar. Daha sonra Sağlık Lisesinden biri kız iki genç iki türkü ile şöleni renklendirdiler.

Daha sonra Philips işçisi bir bayan ve Şişli ilçesinin kampanya faaliyeti sırasında ayrım gözetmeksizin herkese gidip gazetemizi anlatan ve desteklemelerini isteyen bir genç arkadaş şiirler okudular.

Paralar sayıldı, eşyaların listesi çıkarıldı ve sonuç açıklandı: 99.015 lira nakit, 10 bin liralık bir senet, 5 alyans, 2 küpe, 3 bilezik, 6 saat, 1 cumhuriyet lirası, 1 adet inci kolye ve çok miktarda yeni giyim eşyası.

Son olarak söz alan İlçe Başkanı Şinasi Yıldırım, bütün izleyicilere teşekkür ederek, kendilerini Şişli ilçesinin kongresine davet etti ve Parti saflarına katılmaya çağırdı.

Şölen, izleyicilerin "Kampanya Sürecek, Aydınlık Güçlenecek" sloganları ile sona erdi.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

YENİPAZAR AYDIN

"Demokratik Halk Kooperatifleri nasıl olmalı?"

Sizleri tartışmaya çağırıyorum

Demokratik Halk Kooperatifleri nasıl olmalı sorusuna yanıt vermeğe çalışacağım. Çalışacağım derken, sizleri de yani tüm köylüleri, ezilen tüm emekçilerin de bizim bağrımızdan çıkacak olan tüm çalışanları birleştirebilecek olan Demokratik Halk Kooperatifinin nasıl olması gerektiği konusundaki fikirleri bu sayfada tartışmaya davet ediyorum:

Benim Demokratik Halk Kooperatifi yönetim biçim önerimi şöyle sıralayabilirim:

1) Demokratik Halk Kooparatifinin iki slogan ana temeli olmalıdır:

a) Emek en yüce değerdir.

b) Üreten biziz, yöneten de bizler olmalıyız.

2) Demokratik Halk Koopatifi devletten yeterince desteği almalıdır, yani devletin kanunu, halkın yönetimi hakim olmalıdır. Üretilen her ürünümüzün değerini üretici belirlemelidir. Bölgelerarası kooperatif ürünleri, bölgelerarası tüketicilerin gereksinmeleri karşılanacak biçimde pazarlanmalıdır. Kooperatif ürünlerinin dışsatım olanakları sağlanmalıdır. Demokratik Halk Kooperatifi olanak bulursa sanayi kurmalı, özellikle çiftçimizin ana ihtiyacı olan gübre, mazot, trakör ve ilaç, kooperatif eliyle dağıtılmalıdır. Dışsatım ve dışalım yetkisi kooperatiflere verilmelidir.

3) Gübre, traktör fabrikalarının yapımlarında kooperatife olanaklar devletçe tanınmalı, üretimi ve yönetiminde üreticiler etkin olmalıdır.

4) Tüm çalışanların gereksinmeleri karşılanmalıdır. Şöyle ki:

a) Her yirmi günde bir sağlığımızla ilgili seminerler hekimler tarafından verilmeli, sağlık ocakları açılmalıdır.

b) Bölgelere göre üretilen ürünlerimizin daha iyi değerlendirilmesi için her ay seminerler verilmelidir.

c) Üretilen her ürünün uzmanları olmalı ve bu konuda uzman yetiştirilmelidir.

d) Pazarlaması yapılan her kooperatif ürünü sıkı denetimden geçmek suretiyle, üreten her yörenin kooperatif patent numarası üzerinde olmalıdır.

e) Et, süt ve yumurta alınan her hayvanın daha verimli olması için hayvanların sigorta ve sağlık denetimleri ve bu konuda seminer verilmesi kooperatiflerin görevi olmalıdır.

Bu saydıklarım benim önerilerim, daha da genişletilebilir. Demokratik Halk Kooperatifçiliğini benimseyen, bütün gücüyle destekleyeceğini açıklayan ve bu konuda samimi olan siyasal partide ancak birleşilmelidir. Biz birleşmeyi, dayanışmayı böyle istiyoruz.

Ye-Kop Emekçilerinden
Rüştü Çırpan

AKHİSAR
MANİSA

Ticaretle uğraştığım için mi arabamı bombaladınız?

Ben, Manisa'nın Akhisar kazasında ticaret işiyle uğraşan yurtsever bir kişiyim. Anarşi nederen gelirse gelsin karşıyım. Fakat kendisine solcuyum deyip de halka zarar veren, onları nefret ettiren eylemler ülkemizi hiç bir zaman devrime götürmez.

Türkiye'nin her tarafında yapılagelen yanlış hareketlerden biri de geçenlerde Akhisar'da oldu. Üç kişinin taksisi bombalandı. Bunlardan birisi de benimdir.

Akhisar MHP'nin taban tutamadığı bir kasabadır. Durum böyle olunca, bu bombalama işinin kimin tarafından yapıldığı beni düşündürüyor. Hiç bir kanıt da yok. Arabaları bombalanan diğer kişilerin sağ görüşlü oldukları söyleniyor. Böyle olunca halktaki kanı, bunu solcuların yaptığı üzerine. Konuştuğum kişiler ise "Sen sağcı değilsin, faşist değilsin. senin arabanı kimler, neden bombalıyor?" diyorlar. Ve etrafta da bütün nefretler solcuların üzerinde toplanıyor. Bütün bunların kimin işine yaradığı belli.

Kemal Toker

BULMACA

SOLDAN SAGA: 1) Kötü bir olaya uğramış olanlardan. 2) Giderme- Yardım. 3) Turunçgillerden bir meyve- Tersi, pislik- Helyum'un simgesi 4) Tersi genişliği- Uyuşma ve uzlaşma. 5) Hayvan pisliği- Diyarbakır'ın bir ilçesi. 6) Liranın kısaltılışı.- Tersi, yanan cisimlerden artakalan. 7) Kullanma alanı geniş olan bir metal- Bir harfin okunuşu. 8) Başına bir harf gelirse kuş ağzı olur- Bir metni ya da bir sözü yinelemek üzere akılda tutma.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Bir çeşit tüfek. 2) Çanakkale'nin bir ilçesi- Bir nota 3) Yüzü bir çiçeğe benzeyen, bir çiçek kadar güzel olan. 4) Telefonda ilk söz- Bir devletin, bir hanedanın ya da bir kentin simgesi. 5) Tersi, mikrop taşıyan bir haşere 6) Çok istekli (eski dil), 7) Kızartılmış ekmek ve et suyuyla yapılan bir yemek- Alfabemizde ardarda gelen iki harf. 8) Yok olan- Tersi suyun katı hali. 9) Şekiller, biçim- Kuzu sesi. 10) 'Deri'nin yarısı- Bir hayvan. 11) 'Dev' karşıtı. 12) İnce ve yumuşak demir levha.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

AET İLE GÖRÜŞMELER ÖNÜMÜZDEKİ HAFTA BAŞLIYOR

OECD Genel Sekreteri Van Lennep Türkiye'de

- Türkiye, AET'ye olan yükümlülüklerini 5 yıl süreyle erteledi
- Van Lennep ile, Türkiye'ye yapılması öngörülen 546 milyon dolarlık yardımın işlerlik kazanması konusu görüşülecek

ANKARA (AA)
Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) Genel Sekreteri Van Lennep "Türkiye ile OECD ilişkilerinin durumu ve uzun dönemde uygulanacak ekonomik politikalarına ilişkin görüşmelerde, bulunmak üzere bugün Ankara'ya geliyor. Lennep, Ankara'da Başbakan Demirel, Maliye Bakanı İsmet Sezgin ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı Turgut Özal ile görüşecek. Görüşmelerde, OECD çerçevesinde Türkiye'ye yapılması öngörülen yardımın 546,6 milyon dolarlık bölümünün işlerlik kazanması konusu da ele alınacak. Bilindiği gibi, OECD bünyesinde Türkiye'ye toplam 939,3 milyon dolar kredi sağlanmıştı. Bu kredinin 567,7 milyon doları program, 127,2 milyon doları proje, 86,4 milyon doları hibe ve 148 milyon doları da ithalat kolaylığı biçimindedir.

TÜRKİYE—AET GÖRÜŞMELERİ

Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) arasındaki ilişkilerin canlandırılması için Ortaklık Konseyinin muhtemelen önümüzdeki hafta Brüksel'de toplanması bekleniyor. Hatırlanacağı gibi, Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen, NATO Bakanlar Konseyinin Brüksel'de yapılan toplantıları sırasında AET Komisyonu Başkanı Roy Jenkins'le bu konuda bir görüşme yapmıştı. Bu görüşmeden sonra Erkmen, Türkiye'nin AET'ye olan yükümlülüklerinin 5 yıl süreyle ertelenmesine ve "öneri paketi"nin geri alınmasına karar verdiklerini açıklamıştı.

TÜRKİYE İLE AET ARASINDAKİ SORUNLAR

Ortaklık Konseyi toplantısında Türkiye ile AET arasında 1976 yılından bu yana çözülemeyen çeşitli sorunlar ele alınacak. Bu sorunların başında, Katma Protokol gereğince "Türkiye'nin gümrük birliğini tedricen uygulaması", "Türk tarım ürünlerine topluluk tarafından üçüncü ülkelere uygulanan ödünlerin tanınması", "tekstil ürünlerine uygulanan kontenjanların kaldırılması", "Türk işçilerinin AET ülkelerinde serbest dolaşımı" ve mali konular bulunuyor.

FRANSIZ "LE FIGARO" GAZETESİ:

Başkent Kabil'de devriye gezen Rus askerleri.

Afganistan'ın işgali Rusya'da da kuşkuyla karşılandı

- Macar ve Polonya yönetimlerinin Afganistan konusunda görüş belirtmemesi dikkat çekiyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ
"Le Figaro" gazetesinin Moskova'daki muhabiri gazetenin 3 Ocak tarihli sayısında, Sovyet halkının Afganistan işgalini kuşkuyla karşıladığını ve özellikle bu askeri müdahalenin ülkedeki yaşam düzeyini düşürmesinden korktuğunu yazdı. Fransız gazetesi, bu gelişmenin son derece önemli bir olgu olduğunu tespit ediyor ve "Sovyetlerin bir askeri müdahalesi ilk kez ülke içinde tepki yaratıyor" diyor

FRANSA DA KABİL'DEKİ ELÇİSİNİ ÇAĞIRDI

Öte yandan Fransa da Kabil'deki Büyükelçisini Paris'e çağırdı. Fransız Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing ise Fransız Sosyalist ve Komünist Partileri liderlerine gönderdiği mektuplarda, muhalefet liderlerini 'Asya'daki krizi' tartışmak üzere Elysee Sarayına çağırdı. Sosyalist Partinin Başkanı Mitterand bu çağrıyı kabul ederken Fransız Komünist Partisi Genel Sekreteri Küba'da bulunduğu için bu çağrıyı henüz yanıtlayamadı.

DOĞU BLOKUNDA TEREDDÜT

Macar ve Polonya gazetelerinin Sovyetlerin, Afganistan işgali konusunda özgün haber ve yorum yapmak yerine, TASS ajansının bültenlerini basması gözlemcilerin dikkatini çekti. Çekoslovakya, Vietnam ve Doğu Alman makamları, yayınladıkları bildirilerde Sovyet işgalini açıkça desteklediklerini ilan ederken Budapeşte ve Varşova rejimlerinin bu konudaki suskunlukları dikkat çekti. BBC Radyosu, Kadar ve Gierek hükümetlerinin büyük ekonomik güçlükler içinde olduğunu hatırlatarak, 'Bu ülkeler Batıdan kredi almak umudunu kesmemek için Sovyet işgalini açıkça onaylamayı istemediler" şeklinde bir yorum yaptı.

Berlinguer'in İtalyan Komünist Partisinin Sovyet işgalini kınamasından sonra Macar ve Polonya yönetimlerinin tutumları Batılı gözlemciler tarafından Doğu Blokunun yeni bir güçlüğü olarak nitelendi.

Afganistan işgalini protesto eden 5 bin gösterici Tahran'daki Sovyet Elçiliği önünde gösteri yaptı. Resimdeki pankartta, "Afganistan, SSCB'nin Vietnam'ı olacaktır" yazıyor.

- Waldheim, Şaha karşı mücadelede şehit düşenlerin mezarını ziyaret etti
- Aleyhinde yapılan gösteriler nedeniyle Waldheim'ın programı açıklanmıyor

Waldheim İran'da güçlüklerle karşılaşıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim Tahran'daki ABD Büyükelçiliğinde rehin tutulan 50 Amerikalının serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla İran'da temaslarını sürdürüyor. Waldheim devrik Şaha karşı mücadelede ölenlerin yattığı Beheşti Zehra mezarlığını ziyaret ederek, bir çelenk bıraktı. Waldheim, Tahran sokaklarında aleyhinde yapılan gösteriler dolayısıyla mezarlığa helikopterle gidebildi. Genel Sekreter otomobilinin göstericiler tarafından sarılması üzerine Tahran'a yine helikopterle dönmek zorunda kaldı.

Bir komplo girişiminin açığa çıkarılmasından dolayı Genel Sekreterin ziyaret programı açıklanmıyor. Çarşamba akşamı İslam Devrim Konseyi toplantısından çıkarken gazetecilerle konuşan Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, komplo girişimi nedeniyle böyle bir kararın alındığını belirtmişti. Çarşamba günü, Waldheim'ın devrik Şah rejiminin kurbanlarını ziyaret edeceğini önceden haber alan bir grup gösterici, bina çevresinde toplanarak "Waldheim'a ölüm" diye bağırmış ve ziyareti engellemişti. Bu olaydan sonra, Kutbzade, göstericiler arasına Waldheim'ı öldürmek isteyen bazı yabancı ajanların karıştığını açıklamıştı.

Kutbzade ile görüşme

Bu arada Kurt Waldheim'in Kutbzade ile ikinci bir görüşme yaptığı bildirildi. Görüşmede İran-ABD ilişkisinin ele alındığı sanılıyor.

Kuveyt Büyükelçisi

Öte yandan, İran'ın Kuveyt Büyükelçisi Ali Şems Adakani, Waldheim'ın gezisinin sonuçları konusunda iyimser olduğunu ve Waldheim'ın ABD tarafını tutmadan tarafsız davranmasının sağlandığını söyledi.

Ardakani, İran'ın Şahın yargılanmasını ve yurt dışına kaçırdığı servetin geri verilmesini istediğini de sözlerine ekledi.

Başsavcının iddiası

İran Devrim Mahkemeleri Başsavcısı Hacı Seyid Ali Kuddusi'nin halkı, kışkırtıcı ajanlara ve karşı-devrimcilerin muhtemel komplolarına karşı uyanık olmaya çağırdığı ileri sürüldü. Sovyet resmi TASS ajansına göre Kuddusi bu açıklamayı, Tahran'daki Sovyet Büyükelçiliğine yapılan saldırıdan sonra yaptı.

Muntazari Lübnan'da

Öte yandan, İranlı dini lider Ayetullah Muntazari, Lübnan'ın başkenti Beyrut'ta kaldığı otelden polis zoruyla çıkarılınca, bir camide basın toplantısı yaptı. Muntazari, şimdiden Lübnan'a İranlı militanların geldiğini, arkadan da binlercesinin daha sevkedilebileceğini söyledi.

Bilindiği gibi, Muntazari, geçen ay başında bir grup İranlıyı Güney Lübnan'a göndereceğini açıklamış, Lübnan hükümeti ve İran Devrim Konseyi bu durumdan hoşnut kalmamıştı.

Şahın hastalığı

Fransız "Paris-Match" dergisine bir demeç veren devrik Şahın karısı Farah Diba, Şahın geçen yıl Cezayir Devlet Başkanı Bumedyen'in ölümüne neden olan ve ender rastlanan bir kan hastalığına yakalandığını açıkladı.

Farah, hastalık nedeniyle Şahın dalağının aşırı şekilde büyüdüğünü, bazı doktorların ameliyat kararı aldığını belirterek, ameliyat için tekrar ABD'ye gitmeyeceklerini söyledi.

Bu arada, Şah ailesiyle birlikte, Panama Devlet Başkanının konuğu olarak deniz kıyısı bir kasabaya geldi ve geniş güvenlik önlemleri arasında denize girdi.

5 kıtadan KISA HABERLER

Sovyetler petrol üretiminde hedefe ulaşamadı

Sovyetler Birliği'nde yayınlanan 'Petrol ve Gaz Dergisi", yeni yıl için konan hedefin günlük 12,12 milyon varil olarak yeniden belirlendiğini açıkladı. Bu miktar geçen yılki 11.7 milyon varile oranla daha fazla olmasına rağmen 1980 için konan 12, 4-12,8 milyon varillik hedefin altında kalıyor.

Dergide şöyle deniyor: "Arama ve geliştirme konusunda sürekli ortaya çıkan ve giderek kötüleşen sorunlar yüzünden, 1980'de Sovyet petrol üretiminin, konulan hedeften 400-800 bin varil kadar az olacağı sanılıyor."

AP haber ajansının bildirdiğine göre, geçtiğimiz ekim ayında Amerikan İstihbarat Örgütü CIA, Sovyetlerin bu yılki petrol üretiminin 11, 6-11, 8 milyon varil arasında olacağını öngören bir rapor yayınlamıştı. CIA raporunda Sovyetlerdeki petrol üretiminin 1985'de günde 10 milyon varile düşeceği de belirtiliyordu. Bu durumda, bugün en büyük petrol üreticisi ülke olan Sovyetler Birliği, petrol ithal etmek zorunda kalacak.

Altın 650 dolara çıktı

Dünya borsalarında altın fiyatları hızla artmaya devam ediyor. Hong Kong Borsasında altının onsu (31 gram) 650 Dolara kadar çıktı.

Gözlemciler, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgal etmesi, İran-ABD ilişkilerinin gerginleşmesi, petrol fiyatlarının artması gibi nedenlerin, altın fiyatlarının baş döndürücü bir hızla yükselmesine yol açtığını bildiriyorlar. Altın fiyatlarındaki artıştan, spekülatörlerin yanısıra en büyük altın üreticileri olan Sovyetler Birliği ve Güney Afrika'nın da kârlı çıktığı belirtiliyor.

İngiliz vali, Zimbabve'de ateşkesin uzatılması talebini reddetti

Mozambik ve Zambiya'da bulunan 'Yurtsever Cephe" gerillalarının Zimbabve'deki toplanma merkezlerine umulandan daha yavaş geldikleri bildirildi. Şimdiye kadar Zimbabve'ye ancak 4500 gerillanın geldiği haber verildi. Bu sayı beklenenin üçte biridir.

'Yurtsever Cephe" liderleri, 4 Ocakta sona eren Zimbabve'ye giriş süresinin uzatılmasını talep ederken İngiliz Vali Soames bunun tek taraflı olduğunu ve Londra Anlaşması dışında kendisinin böyle bir karar alamayacağını söyledi.

Bu arada yer yer ateşkes anlaşmasını ihlâl eden hareketlerin olduğu da gelen haberler arasında. Bu olaylarda şimdiye kadar 10 siyah ve 5 beyaz öldü.

HİNDİSTAN SEÇİMLERİ BAŞLADI

Hindistan'da seçimlere katılma oranı düşük

- Gandi'nin en fazla oyu alması bekleniyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Hindistan'da Meclis için yapılacak olan iki aşamalı seçimlerin birinci bölümü dün yapıldı. İkinci aşama ise pazar günü yapılacak.

Yeni Delhi'den gelen ilk haberlere göre seçimlere katılma oranı eski seçimlere göre düşük oldu. Siyasal gözlemciler, havanın soğuk olması gibi engelleyici bir faktörü belirtirken, katılma oranının düşüklüğünü esas olarak seçmenlerin kızgınlığına bağlıyorlar.

BBC Radyosu, Hindistan gibi son derece yoksul bir ülkenin sık sık yapılan seçimler yüzünden büyük masraflara girdiğini hatırlatıyor. Öte yandan seçmenler, siyasi akımların son derece bölünmüş olması ve çok sayıda aday bulunması durumunu da olumsuz olarak değerlendiriyorlar. Hintli seçmenler, şimdiye kadar işbaşına gelen yönetimlerin ülke sorunlarına çözüm bulamamış olması nedeniyle de seçimlere gitgide daha az ilgi gösteriyorlar.

Geçtiğimiz ağustos ayında Şarang Sing hükümetinin güvenoyu alamaması nedeniyle yapılması kararlaştırılan seçimlerde 542 milletvekili seçilecek. Dün Hindistan'ın belirli bölgelerinde yapılan oylamada 244 milletvekili için seçim yapıldı.

542 sandalye için yapılan seçimlere 4653 aday katıldı.

GANDİ'NİN KAZANMASI BEKLENİYOR

Oldukça canlı geçen seçim kampanyası sonucunda ve yapılan anketler neticesinde, İndra Gandi'nin Partisi Kongre (I)'nın en fazla oy alması bekleniyor. Ancak hiç bir partinin salt çoğunluğu alamayacağı tahmin ediliyor.

Okur-yazar oranının sadece yüzde 20 olduğu Hindistan'da, 1972 ve 1977'de yapılan seçimlerde tahmincilerin başarısızlığa uğradığını hatırlatan Fransa Radyosunun muhabiri, 'Hindistan'da seçim cephesinde iki güç var: İndra Gandi ve ötekiler" şeklinde bir değerlendirme yaptı. Janata Partisinin lideri Ram ve eski Başbakan Şarang Sing, İndra Gandi'nin iki büyük rakibi olarak seçimlere katılıyor.

Rakipleri tarafından "Diktatörce bir yönetim kurma hevesli" olarak suçlanan İndra Gandi, seçim kampanyası sırasında geçmişte yapmış olduğu "aşırılıklar" nedeniyle seçmenlerden özür diledi.

Rakipleri, Gandi'yi 1975 yıllarındaki iktidarı sırasında sıkıyönetim ilan ederek, 150 bini aşkın insanı tutuklaması ve zorla kısırlaştırma siyaseti uygulamasıyla suçluyorlar. Gandi bu konulardaki hatalarını kabul etmesine rağmen, Hindistan'ın ekonomik ve sosyal bunalımdan kurtulması için "güçlü bir iktidara sahip olması" gerektiğini tekrarladı.

DIŞ POLİTİKADA NE OLABİLİR?

Gandi'nin yeniden iktidara gelmesinin bölgede kuşkuyla karşılanacağı belirtiliyor. Aktif bir dış politika izlemek adı altında, büyük devlet siyaseti izleyen Gandi'nin, Güneydoğu Asya'da gerginliğin sürdüğü, Sovyetlerin Afganistan'ı işgal ettiği ve İran'da bunalımın devam ettiği bir dönemde, bölgede istikrarın sağlanması yolunda olumlu bir adım atabilmesi beklenmiyor.

İndra Gandi seçim kampanyası sırasında.

Türkiye'de hükümetlerin başlıca ayak bağı

Kıbrıs sorunu yeniden gündeme geliyor

LEFKOŞE (ÖZEL)
Kıbrıs konusu yeni yılda yeniden gündeme geliyor. Waldheim'ın özel temsilcisi Galindo Pohl'un, gelecek salı günü, Kıbrıs Rum Yönetimi Dışişleri Bakanı Nikos Rolandis ve Kıbrıs Türk Yönetimi Başkanı Rauf Denktaş'la görüşeceği bildirildi.

RAUF DENKTAŞ

Kıbrıs Rum Yönetimi Başkanı Kipriyanu'nun yeni yıl dolayısıyla yayınladığı mesajı yanıtlayan Rauf Denktaş, "1980 yılında iki toplum arasında anlaşmaya varılabilmesi Kipriyanu'nun yeni bir şey söylemesine bağlıdır" dedi.

MARAŞ KONUSU

Kıbrıs Rum toplumu lideri Kipriyanu, Magosa limanlarının ve Maraş'taki otellerin işletmeye açılması konusunda, Türk tarafının girişimleri konusundaki bir soruya verdiği cevapta bu planın uygulanmaması için uluslararası alanda seferber olduklarını söyledi.

Kıbrıs Rum Yönetimi Başkanı, İngiltere'nin Kıbrıs sorununa çözüm bulmak için girişimde bulunmamasını kınayarak, Türkiye'ye daha çok baskı uygulanması gerektiğini öne sürdü.

Kipriyanu, aynı radyo konuşmasında, Sovyetler Birliği ve diğer Doğu bloku ülkelerinin Kıbrıs konusundaki politikalarından memnunluk duyduğunu da sözlerine ekledi.

halkların dünyası

Çiğdem Kömürcüoğlu

Bazı aydınlarımıza

İhanetin, uşaklığın ve alçaklığın manzarasını görmek istiyorsanız, yalnızca 2 Ocak tarihli Politika gazetesine bir göz atmanız yeterli.

Afganistan onbinlerce Rus askeriyle işgal ediliyor. Tezgahlanan darbeyle Amin devrilip ailesiyle birlikte kurşuna diziliyor ve yerine Doğu Almanya'da beslenip büyütülen bir Babrak Karmel geçiriliyor. Rus tankları, direnen Müslüman gerillaları ve hükümet kuvvetlerini ezmek için tüm ülkeye yayılıyor.

Ve 2 Ocak tarihli Politika gazetesinde Özlem Özgür yazıyor:

"Bizden selam olsun enternasyonalist dayanışmanın en büyük kalesi Sovyetler Birliği'ne."

Aydın Engin yazıyor:

'Nur Muhammed Taraki'nin önderliğinde başlayan Afganistan devrimi de arınarak ve güçlenerek yürüyor işte. Bir halkın kurtuluşuna giden yolda Sovyetler Birliği'nin uzattığı dostluk elini 'işgal, içişlerine müdahale' çığlıkları ile karşılayanlar kimlerdir?"

Hüseyin Baş yazıyor:

"Devrimin yerleşme sürecinde görülen sarsıntıları abartmamak lazımdır. Nitekim bugün her şey, Afganistan'da sosyalist devrimin yerine yerleştiğini göstermektedir."

Görüyor musunuz neler yazıyor adamlar?

Moskova'nın beşinci kollarının Afganistan'ın işgalini nasıl savunduklarına bakın, onların yurdumuzun geleceği için neler planladığını, hedeflediğini de görün.

* * *

Rusya'nın Afganistan'ı işgali karşısında hâlâ susan yazarlarımız, çizerlerimiz, demokratlarımız, dernek yöneticilerimiz, sendika ve parti yöneticilerimiz. Daha ne kadar susacaksınız?

Adamlar ihanet çemberinin içine yuvarlanmış. Ar perdesini de bir yana atmışlar. Rusya'nın kendilerine verdiği görevi yerine getiriyorlar.

Siz sustukça onlar seslerini yükseltecek cesaret buldular. Buluyorlar.

Meydanlarda, alanlarda "Yaşasın Sovyetler Birliği" diye bağırdılar. Sustunuz.

Rus MİG'leri Afganistan'ı bombalarken, adına "devrim" dediler. Sustunuz.

Rus tankları, paralı askerleri Angola'ya, Etyopya'ya Kamboçya'ya yayılırken, adına "proleter enternasyonalizmi", "anti-emperyalist yardım" dediler. Sustunuz. Hatta zaman zaman onayladınız.

Afganistan işgal edildi. Adamlar Rusya'ya selam yolluyorlar. Hâlâ susuyorsunuz.

Siz sustukça, onlar daha yüksek perdeden konuşuyorlar.

Susmanız da yeterli değil. Bakın Aydın Engin ne istiyor:

"Yoksa küçük burjuva mızmızlığı ile 'hakem' rolüne soyunanlara hatırlatmak gerekir: Sınıflar savaşında, emperyalizme karşı savaşta, faşizme karşı savaşta, tekellere karşı savaşta şovenizme karşı savaşta 'hakemlik' yok. Tarafsızlık yok, yani."

Yani ne var? Uşaklık var. İhanet var.

Susmanız da yeterli değil. Sizi de yanlarına çağırıyorlar.

Gördünüz mü, "Yaşasın Sovyetler" diye bağırmalarının aslı astarı neymiş? Bugün Afganistan'a giren Rus tanklarını alkışlamak. Yarın ülkemize girmeye çalışacak Rus tanklarına, Rus askerlerine yol göstermek! Gördünüz mü sizi nereye çağırıyorlar?

HİNDİSTAN, PAKİSTAN'IN ABD'DEN ASKERİ YARDIM ALMASINI İSTEMİYOR

YENİ DELHİ
HİNDİSTAN Başbakanı Şarang Sing, ABD'nin Pakistan'a askeri yardım yapmaması gerektiğini öne sürdü.

Hindistan hükümet sözcüsünün yaptığı açıklamaya göre, ABD'nin Pakistan'a silah satması halinde bölgede gerginlik daha da artacak.

Öte yandan İslamabad yönetimi ABD yetkilileri ile askeri yardım konusunu görüşmeye devam ediyor.

Hatırlanacağı üzere Washington, Pakistan'ın nükleer alandaki çalışmalarını "benimsemediği" için bu ülkeye yaptığı yardımı kesmiş, ancak askeri malzeme satışını durdurmamıştı. Fakat, Pakistan'ın ABD'den alacağı askeri malzemelerin karşılığını ödeyemeyecek durumda olması nedeniyle, Beyaz Saray yönetimi ile ABD Kongresi arasında bir anlaşmazlık doğmuştu. Sözkonusu anlaşmazlık giderilirse, ABD'nin Pakistan'a modern jet uçakları vereceği bildiriliyor. Pakistan basını ise ABD'den alınacak askeri malzemelerin karşılığını Suudi Arabistan'ın verebileceğini yazıyor.

Afganistan'ın Sovyetler Birliği tarafından işgal edilmesinden sonra Pakistan savunmasını güçlendirmek için çeşitli girişimlerini sürdürüyor.

OPEC 3. Dünyaya yardımı görüşecek

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütüne (OPEC) üye ülkelerin maliye bakanları bu ay içinde toplanarak kalkınmakta olan ülkelere petrol fiyatlarının aşırı artışları karşısında yardımcı olmak konusunu görüşecekler.

Katar Haber Ajansının bildirdiğine göre toplantı 16 Ocakta yapılacak. Ancak haberde toplantının yeri belirtilmedi.

Hatırlanacağı gibi Caracas Konferansında OPEC ülkelerinin Üçüncü Dünya ülkelerine petrol alımlarında yardımcı olmaları amacıyla 1,6 milyar dolarlık bir fon kurmaları kararlaştırılmıştı.

Bu arada Meksika'nın ham petrol fiyatını varil başına 32 dolara yükselttiği bildirildi. Bu fiyatın da her an için yeniden düzenlenebileceği belirtildi. Meksika ham petrolünün bir varilinin fiyatı son zamdan önce 24,60 dolar idi.

Kısa haberler

Oyak-Renault'da üretim yine duruyor

BURSA (THA)

Organize Sanayi Bölgesinde kurulu olan Oyak-Renault Fabrikasında 2 vardiyalı çalışma sistemi durduruldu ve vardiya sayısı bire düşürüldü. 900'ü aşkın işçi izinli sayılarak evlerine gönderiliyor.

Oyak-Renault Fabrikasında daha önce de Mekanik Bölümü durmuş Fuel-oil, mazot ve parça yokluğu nedeniyle montaj bölümünün durması zorunlu hale gelmişti.

Fabrika yetkilileri, 15-0.30 vardiyasının kaldırıldığını, yan sanayi kukuluşlarından yeterli parça gelmemesi halinde pazartesi günü üretimin tamamen durmasının beklendiğini söylüyorlar.

Yidaş Fabrikasında üretim soruşturma nedeniyle durduruldu

TARSUS (AA)

Tarsus-Adana karayolu üzerinde kurulu "Yidaş" İplik Fabrikasında üretim yöneticiler tarafından "işçilerin bir süre önce yaptıkları direnişteki kanunsuzlukları incelemek" gerekçesi ile durduruldu.

Kısa adı "Yidaş" olan Yavuzlar iplik Sanayinde 23 Aralıkta DİSK'e bağlı Tekstil Sendikasına kayıtlı 712 işçi işten çıkartılan arkadaşlarının yeniden işe alınması isteğiyle 6 saat süreyle direniş yapmışlardı.

Edinilen bilgiye göre "Yidaş" İplik Fabrikası yöneticileri yaptıkları toplantıda "Bir süre önce fabrikada yapılan direniş sırasında" bazı kanunsuz hareketler yapıldığını öne sürerek, bunları incelemek amacıyla fabrikayı süresiz tatil ettiklerini söylediler. Tatil süresince işçilerin ücretlerinin ödeneceği belirtildi.

Samsun'da işten çıkarılan 700 tütün işçisi gösteri yaptı

SAMSUN (AA)

Samsun Yaprak Tütün Bakım ve İşleme evinde çalışan 700 işçinin iş sözleşmeleri geçici olarak askıya alındı. Çalışmaları [illegible] sezona kadar ara verilen işçiler bir süre daha önce çalıştıkları binanın önünde gösteri yaparak durumu protesto ettiler.

Bilindiği gibi, sözkonusu, işçilerin iş sözleşmeleri geçen ekimin ayında sona ermiş, ancak sonradan 1 Ocak 1980 tarihinde bitmek üzere iki kat uzatılmıştı.

Öte yandan Samsun Yaprak Tütün Bakım ve İşleme evi yetkilileri, iş sözleşmeleri askıya alınan 700 işçinin geçen yıllarda olduğu gibi, önümüzdeki tütün sezonunda ekrar işe alınacaklarını belirttiler.

Bir işçi temsilcisinin komandolar tarafından öldürülmesini protesto için başlamıştı ama

Tekel direnişi işyeri sözleşmesinin imzalanmasında düğümlendi

● Tek Gıda-İş'in 22 aydır işyeri sözleşmesini imzalamaması yüzünden işçiler büyük huzursuzluk içinde

● Tekel Müdürleri arasında değişiklikler sürüyor.

Tekel'de öteden beri süren huzursuzluğun ve işyerindeki direnişlerin ana sebeplerinden birisi işçilerin iki sendika arasında bölünmesi oluyor.

İSTANBUL (ÖZEL)

On iki gün önce bir işçi temsilcisinin komandolar tarafından öldürülmesi üzerine, İstanbul'da Cibali ve Cevizli işyerlerinde 10 bin işçinin başlattığı direniş Tek-Gıda-İş Sendikasının işyeri sözleşmesini 22 aydır imzalamamasını protesto eylemine dönüştü.

Tekel işçilerinin direnişi başladığında, direnişin amacı olarak ilk önce, faşist katliamları protesto ve can güvenliğinin sağlanması olduğu görülmüştü. Fakat daha sonraki günler, DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası yetkililerinin yaptıkları çeşitli açıklamalarda, değişik talepler ortaya atılmıştı. Aradan geçen iki hafta sonunda direniş artık, işyeri sözleşmesinin bir an önce imzalanması mücadelesine dönüşmüş bulunuyor.

"ARA SÖZLEŞMESİ"

Tekel işyerlerinde yetkili olan Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikası, 1978 yılı Mart ayında hem işkolu hem de işyeri sözleşmesi için 762 Tekel işyerinde yetki almıştı. İşkolu sözleşmesini kısa zamanda imzalayan Tek-Gıda-İş, aradan 22 ay geçmesine rağmen işyeri sözleşmesini imzalamadı. İşçiler tarafından "ara sözleşme" olarak nitelenen işyeri sözleşmesinin imzalanmamış olması, işyerlerinde yaygın bir huzursuzluğa yol açtı. Bu nedenle, Tekel direnişi kısa sürede işyeri sözleşmesinin imzalanması eylemine dönüşebildi.

Öte yandan, gazetemize bir açıklama yapan DİSK'e bağlı Gıda- İş Sendikası yetkilileri de, mart ayında başlayacak yeni dönem toplusözleşmesinde Tek-Gıda-Iş Sendikasının 15 civarında işyerinde yetki kaybetmemek için bilinçli olarak 22 aydır işyeri sözleşmesini uzattıklarını, son aşamasına varmış olan sözleşmenin imzalanması halinde direnişin de biteceğini söylediler. Bu arada Gümrük ve Tekel Bakanı yetkililerinin, sözleşmenin artık imzalanması için Tek Gıda-İş yöneticilerini uyardıkları öğrenildi.

TEKEL MÜDÜRLERİNDE DEĞİŞİKLİKLER DEVAM EDİYOR

Tekel müdürleri arasında yeni hükümet tarafından başlatılan değişiklikler devam ediyor. Bu hafta içinde Tekel Genel Müdürü Orhan Özet'in görevden alınarak yerine Adnan Saltık veya Orhan Daut'un getirileceği yolunda söylentiler dolaşıyor. Görevden alınacaklar arasında ayrıca Genel Müdür Muavini Atilla Özer ve Genel Müdür Başyardımcısı Niyazi Sürenkök'ün de bulunduğu söyleniyor

Bu arada Genel Müdürlüğe bağlı Personel Grup Müdürlüğüne Muzaffer Yurttaş'ın getirildiği öğrenildi.

Bilindiği gibi daha önce de Cevizli'deki Sigara Fabrikası, Ambalaj Fabrikası, Tekirdağ Şarap ve İçki Fabrikası ile Tütün Eksperleri Yüksek Okulu müdürleri de değiştirilmişti.

Sigara Fabrikası Müdürlüğüne getirilen Nizamettin Gülle, MC hükümetinin son gecesi Tekel işyerlerine usulsüz bir şekilde işçi alınmasına önayak olan kişi olarak tanınıyor.

Evinde dinamit patlayan MİSK Şube Başkanının kolları koptu

HABER MERKEZİ

Ülkücü İşçiler Birliği (Ülkü-Bir) ve MİSK Denizli Şubesi Başkanı Asım Uğur'un, evinde hazırladığı dinamit lokumunun elinde patlaması sonucu kolları koptu.

Polisin verdiği bilgiye göre dinamit lokumunun elinde patlamasından sonra, polise başvurarak evine dinamit atıldığını iddia eden MİSK Şube Başkanı Asım Uğur'un, yapılan soruşturma sonunda yanlış ifade vererek olayı saptırmak istediği saptandı. Olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

ANKARA'DA

Ankara Baraj Caddesinde Çubuk Çayı kenarında şişlenerek öldürüldüğü anlaşılan bir erkek cesedi bulundu. 17 yaşlarında olduğu tahmin edilen gencin kimliği belirlenemedi.

İskitler semtindeki Evliya Çelebi Ortaokulu önünde Teoman Akbel ve Bilal Karadağ adındaki öğretmenler kimliği belirlenemeyen kişilerin saldırısı sonucu yaralandılar.

Ailesi tarafından 8 gündür kayıp diye aranan Eczacı Mehmet Cemil Erdem ölü olarak bulundu.

ELAZIĞ DA

Elazığ Yenimahalle Açık Sokakta 14 yaşındaki Gülay Arslan isimli kız çocuğu sağa sola ateş açan bir grup komandonun mermilerine hedef olarak olay yerinde can verdi.

Emniyette basın toplantısı düzenlendi

İki jandarma erini öldürdükleri ileri sürülen "Dev-Yol"cular 1. şubede basın mensuplarına gösterildi. (Fotoğraf: AYDINLIK)

İki eri öldürdüğü ileri sürülen Dev-Yolcular yakalandı

İSTANBUL (ÖZEL)

İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Zihni Küpeli ve Aziz Ezer adlı erleri öldürdükleri ileri sürülen Alişan Dil ve Kemal Kayalar'ı bir basın toplantısıyla gazetecilere tanıttı.

Bilindiği gibi 'Dev-Yol adlı grup 22 Aralık 1979 günü Şişli Örnektepe Mahallesinde korsan miting yapmak istemiş bu sırada gruba müdahale eden iki jandarma eri ile grup arasında silahlı çatışma çıkmıştı. Silahlı çatışma sonunda Zihni Küpeli adlı onbaşı ile Aziz Ezer isimli er öldürülmüşlerdi.

Yapılan operasyonlar sonunda, Hasan Şükrü Dal'ın evinde, 1 adet klaşinkof tamburlu otomatik tüfek ve içinde 144 adet mermi, 4 adet dinamit lokumu, üç adet fünye, CHP Gençlik Kolları kartı ve sahte ehliyet, Şevket Öztürk'ün evinde, 4 şişe bomba yapımında kullanılan kimyevi sıvı, 1 torba bomba yapımında kullanılan kimyevi toz, Haydar Duran'ın evinde, 1 adet 14'lü tabir edilen tabanca, 4 adet dinamit lokumu, 4 adet fitil, 1 adet şarjör, 26 mermi, çalıntı subay kimlikleri, öldürülmesi planlanan şahıslara ait isim listesi, bulunduğu açıklandı.

Olayla ilgili olarak polis tarafından yapılan operasyonlar sonunda olaya karıştıkları bildirilen Abdullah Cahit Temur, Şaban Yıldız, Mürşit Pür, Kemal Bolayır, Niyazi Gökçeli, Kemal Dinç, Mehmet Ali Dil, Alişan Dil, Zeynel Kayalar, Erol Mut, Bekir Kayalar, İsmail Akkan gözaltına alınmışlardı.

Dev-Savaş adlı gruba mensup dokuz kişinin evlerinde polis tarafından yapılan aramalarda çok sayıda silah, mermi ve patlayıcı madde bulundu.

Dev-Savaş adlı grubun önderlerinden olduğu ileri sürülen Hasan Sever'in polis tarafından yakalanmasından sonra elde edilen bilgilerle 19-20 Aralık 1979 geceleri 1. şube timleri tarafından seri operasyonlar düzenlendiği bildirildi.

EYLEMLERİ

Akbank Adatepe deposunun bombalanması Küçükyalı ÜGD'nin bombalanması, Fındıklı'da Siemens'in bombalanması, Arnavutköy'de Yapı ve Kredi Bankasının bombalanması, Kadıköy'de Akbank Yönetim Kurulu üyesi bir şahsın evinin bombalanması, Haziran 1979'da Gaziantep Pamukbank soygunu Ağustos 1979'da İzmir Ziraat Bankası soygununun da Dev-Savaşçılar tarafından yapıldığı öne sürüldü.

1980'e devrolan talepler - 3

Hayat pahalılığı ve enflasyon kitlelerin yaşam düzeyini her geçen gün biraz daha düşürüyor.

Ücret zamlarını yiyip bitiren iki canavar:

Hayat pahalılığı ve enflasyon

● Her hükümetin programında olmasına rağmen asgari ücreti vergi dışı bırakan yasalar çıkarılamadı

İŞÇİ SERVİSİ

İşçiler, geçen yıl boyunca fiyat artışları ve enflasyon artış hızının dizginsiz yükselmesiyle karşı karşıya kaldılar. Buna karşı sendikalı olan işçi kesimi, sözleşmelerle biraz olsun, pahalılığa yetişmeye çalışırken, sendikasız olan büyük kesim ve tarım işçileri gitgide yoksullaştı.

İşçilerin bir talebi, asgari ücretlerin vergi dışı bırakılmasıydı. 5400 lira olan asgari ücretten kesintilerden sonra işçinin eline geçen para 3300 lira civarındaydı. Oysa ortalama 4 nüfuslu bir işçi ailesinin geçinebilmesi için 15 bin lira net kazancının olması gerekiyordu

Işçilerin talepleri arasında, vergi dilimlerinin yeniden düzenlenmesi de vardı. Az kazanandan az, çok kazanandan çok vergi alınmalıydı. Oysa Türkiye'de bir işçi bordrosundaki kesinti toplamı, yüzde 35'ten yüzde 60'a kadar varıyordu. Ancak bu sorunlar panellerin, bildirilerin ve sendika toplantılarının dışında ele alınmadı. Aşağı yukarı her sendika, işçiler için öne sürdüğü taleplerin arasında şu sözleri sıralıyordu: "Asgari ücret vergi dışı bırakılsın, fiyatlar dondurulsun, vs."

VAATLER VE UYGULAMA

Son yıllarda işbaşına gelen bütün hükümetlerin programlarında yer almasına rağmen asgari ücretin vergi dışı bırakılması için sunulan yasa tasarıları ve girişimler birer vaat olmaktan ve Meclisin tozlu raflarına kaldırılmaktan kurtulamadılar. Geçen yıl Ecevit hükümetinin uyguladığı ekonomik politika ise işçileri ve sabit gelirlileri hızla tırmanan hayat pahalılığı ile başbaşa bırakmaktan ibaretti.

MÜCADELE YETERSİZ

Hükümetlerin bu tutumlarına karşı, işçi sınıfı içinde birlik sağlanamadığı için yeterince mücadele edilemedi. Ülkemizin iki büyük konfederasyonu sorunu demeçler vererek ve zaman zaman kınama konuşmaları yaparak geçiştirdiler. Türk-İş'in açtığı imza kampanyası da bir sonuç vermedi. Bu yüzden bütün partilerin savunur gözüktükleri yasa tasarılarından hiç biri Meclislere gelmedi.

KIDEM TAZMİNATLARININ SINIRLANMASI

Geçen yıl önemli tartışma konularından biri de kıdem tazminatları ile ilgiliydi. Hükümetin çıkardığı kararnamelere dayanılarak kıdem tazminatlarının tavanı sınırlandırılmaya çalışılırken, "Toplumsal Anlaşma" ve işveren sendikalarının ortak tavır alması ile kıdem tazminatı süresinin 30 günde sınırlandırılmasına çalışılıyordu. Tavan sınırlaması ile ilgili yargı organlarında açılan davalar ise çelişkili kararlarla sonuçlanıyordu. Bu sorun, bu yıl da önemini korumaya devam ediyor. İşçilerin yegane güvence olarak gördükleri kıdem tazminatı, bir yandan işten atılmaların yaygınlık kazanması, öte yandan da bu tür kısıtlamalarla bir güvence olmaktan çıkıyor.

Geçen yıl kamu kuruluşlarında devletin işçilere ödeyeceği kıdem tazminatı tutarı 500 milyar liraya, özel sektörün de 150 milyar liraya ulaştığı saptanıyor. Bunun karşısında getirilen "çözüm", kıdem tazminatlarının taksite bağlanması. Bu da yukarda belirttiğimiz şartlarda kısıtlanan tazminatların bile işçilerin eline ancak parça bölük ulaşacağını gösteriyor.

TOPLUSÖZLEŞMELER

İşçilerin sendikalarda örgütlü kesimi ise zorlu bir toplusözleşme mücadelesi yaşıyor. Toplusözleşmelerle işçilerin sağladığı haklar, artan pahalılık karşısında daha sözleşmenin imzası kurumadan yok olup gidiyor. Zaten yeterli bir hak sağlayamayan işçiler için bu toplusözleşmeler bile son derece sınırlı kalıyor.

Bu sözleşmeler için işçilerin önerdikleri bir talep, oynak merdiven (eşel-mobil) sisteminin yerleştirilmesi oldu. Fiyat artışlarına göre ayarlanabilen bir toplusözleşme düzeninin yerleştirilmesi halinde, nispeten fiyatlara yetişmek-hiç olmazsa yetişmek-mümkün olabilecek

SONUÇ

Özetlersek, hayat pahalılığı, sendika seçme özgürlüğü, iş güvenliği gibi sorunlar, 1980'lere devroldu. Bu talepler, ancak işçi sınıfının birliği ve mücadele etmesiyle hayata geçirilebilecek.

"Dev-Savaş" adlı örgüt çözüldü

Örgütün öldürülecekler listesi hazırladığı da açıklandı

HABER MERKEZİ

DEV-SAVAŞ" adlı bir örgüt üyesi on kişinin yakalandığı açıklandı. Sanıklarla birlikte öldürülecek bazı kişilerin isim listesi, bir Klaşinkof marka tamburlu tüfek, çalıntı ve sahte kimlikler, bir adet tabanca, dinamit ve çok sayıda tabanca ele geçirildi.

"Dev-Savaş" adlı örgütün İstanbul bölgesi sorumlusu Hasan Sever'in 1979 Ekiminde yakalanmasından sonra çözülmeye başlandığı bildirildi. Hasan Sever'in yakalanmasından hemen sonra başlatılan seri operasyonlar sonucu aynı örgütün üyesi olduğu söylenen Şevket Öztürk, Şükrü Dal, Haydar Duran, Hasan Özdemir, Ahmet Erkal, Bilal Dal, Güldane Dal, Fatma Dal ve Zöhre Öztürk yakalanarak gözaltına alındı.

Yakalanan sanıkların evlerinde yapılan aramalarda bir adet Klaşinkof tamburlu otomatik tüfek ve buna ait iki adet tambur, 14'lü bir tabanca, çok sayıda mermi, dinamit lokumu, sahte ehliyetler, çalıntı ehliyetler, CHP Gençlik Kolları kartı, çalıntı subay kimliği, öldürülmesi planlanan kişilerin listesi ve örgütün dört aylık çalışma programı.

Yetkililer yapılan çalışmalar sonucu bu örgütün İstanbul dışında, Ankara, G.Antep, İzmir, Denizli, K.Maraş ve Afşin'de faaliyet gösterdiklerini öğrendiklerini de açıkladılar.

ÖRGÜTÜN EYLEMLERİ

Polis, "Dev-Savaş" adlı örgütün, Şevket Öztürk, Hasan Şükrü Dal, Hasan Özdemir, Erkal Karataş ve Haydar Duran'dan oluşan İstanbul eylem kadrosunun şu eylemleri gerçekleştirdiğini ileri sürdü:

Akbank Adatepe deposunun bombalanması, Küçükyalı ÜGD'nin bombalanması, Fındıklı Siemensin bombalanması, Arnavutköy Yapı ve Kredi Bankasının bombalanması, Küçükyalı'da Kadir Has'ın evinin bombalanması, Kadıköy'de Akbank Yönetim Kurulu üyesi bir kişinin evinin bombalanması.

Bu arada İstanbul'dan giden eylem kadrosunun Gaziantep Pamukbank soygununu, İzmir Ziraat Bankası soygunlarını da gerçekleştirdikleri açıklamalar arasında yer aldı.

Silahlı üç kişinin açtığı ateş sonucu ölen MHP Beşiktaş eski İlçe Başkanı İsmet Tırıl görülüyor.

MHP Beşiktaş eski ilçe Başkanıyla kardeşi öldürüldü

İSTANBUL (ÖZEL)

Dün akşam saat 19.00 sıralarında Osmanbey Ebe Kızıl Sokaktaki Burcu Pastanesi sahibi İsmet Tırıl ve kardeşi Mahir Tırıl, silahlı üç kişinin açtığı ateş sonucu öldürüldü.

MHP Beşiktaş eski İlçe Başkanı olduğu belirtilen İsmet Tırıl'ın kardeşi ile birlikte işlettiği pastanede silahlı üç kişinin açtığı ateş sonucu olay yerinde öldüğünü belirten emniyet yetkilileri, olay sırasında pastanede bulunan Mahir Tırıl'ın da hastaneye kaldırılırken yolda öldüğünü belirttiler.

İsrail Havayolları Yeşilköy Müdürünün öldürülmesini bir Filistin örgütü üstlendi

THKP-C tarafından öldürüldüğü ileri sürülen İsrail Hava Yolları Yeşilköy Müdürü Abraham Elizar'ın katli olayını merkezi şimdi de Suriye'de bulunan solcu bir Filistin örgütü üstlendi.

Ortadoğu'daki bazı ajansların bürolarına mesajlar gönderen ve adı ilk kez duyulan "Vatan Evlatları" örgütü şu ifadeleri kullandı:

"Abraham Elizar İstanbul'da komandolarımız tarafından idam edilmiştir. Elizar Türkiye'deki siyonist şebekenin başkanıydı. Elizar İstanbul'da siyonist entilijansı CIA ve Türk Haberalma Dairesinin işbirliği yapmasını sağlıyordu.

"Bu üç kuruluş Türkiye'de devrimci güçlerin peşine düşmüştür."

Ankara Dev-Genç eski Başkanı

Necdet Bozkurt'un cenazesini kaldırmak isteyenlerle güvenlik kuvvetleri çatıştı

İSKENDERUN (ÖZEL)

Merkez karakolunda işkence yapıldıktan sonra polisler tarafından öldürüldüğü belirtilen Ankara Dev-Genç eski Başkanı Necdet Bozkurt'un cenazesini almak isteyenlerle, güvenlik kuvvetleri arasında çatışmalar çıktı. Sabah saat 09.00'da Devlet Hastanesine doğru yürüyüşe geçen bir grubun dağıtılması ile başlayan çatışmalar çeşitli aralıklarla akşama kadar sürdü.

Sabah yapılan yürüyüşün dağıtılması üzerine Dev-Yol ve Halkın Kurtuluşu ile diğer gruplar Esentepe ve Yıldırımtepe'de toplanarak yeniden yürüyüşe geçmek istediler. Emniyet kuvvetleri bunları dağıtmak için mahallelere çok sayıda asker, polis ve jandarma gönderdiler. Zaman zaman [illegible]şun seslerinin duyulması ve dinamitlerin patlaması ile güvenlik kuvvetlerinin tutumu bölgede tedirginlik yarattı. Olaylarla ilgili olarak birçok kişinin gözaltına alındığı bildirildi. Ancak bu konuda emniyet bir açıklama yapmadı.

NECDET BOZKURT NASIL ÖLDÜRÜLMÜŞTÜ

22 Aralık 1979'da İskenderun 1. Şube Müdürü Hasan Torlak, Necdet Bozkurt'u Ankara Sıkıyönetim Komutanlığınca arandığı gerekçesiyle gözaltına aldı. Necdet Bozkurt 10 gün gözaltında tutulduktan sonra 1 Ocak 1980 gecesi Merkez Karakolu yakınında 5 Temmuz Caddesinde göğsünden tek kurşunla vurulmuş olarak bulundu. Olaydan hemen sonra polis memuru Turan İnançlı ve Bekçibaşı Mehmet Dik gözaltına alındı. Ertesi gün tutuklanan Turan İnançlı ve Mehmet Dik bir üst mahkemeye başvurdular ve tahliye edildiler.

Necdet Bozkurt'un işkence edildikten sonra, kaçıyor süsü verilerek karakol dışında vurulduğu ileri sürülüyor.

OLAYDA ŞÜPHELİ NOKTALAR

Gözaltına alınan Necdet Bozkurt hemen arandığı Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına gönderilmesi gerekirken Merkez Karakolunda 10 gün tutuldu. Daha sonra da öldükten sonra izinde bulunan bir doktor, çağrılarak otopsi yaptırıldı. Bunlar Necdet Bozkurt'a işkence yapıldığı iddialarını kuvvetlendiriyor. Ayrıca olay yerinde bulunan Geco marka kovanların poliste bulunmadığı da göz önünde bulundurulursa olayda polislerin ikinci bir silah kullandıkları ortaya çıkıyor. Verilen otopsi raporunda işkence izine rastlanmamıştır deniliyor. Ancak Bozkurt'un yakınları yeniden otopsi raporu yaptıracaklarını söylediler.

BASINDAN SEÇMELER

Komutanların mektubunun yankıları

Politika «12 Mart'a çeyrek var»

KOMUTANLARIN Cumhurbaskanının sundukları ve önceki gün kamuoyuna açıklanan uyarı mektubu dün bütün gazetelerin manşetlerinde ve yorumlarında yer aldı. Bunların içinde özellikle Moskova yanlısı Politika gazetesi ve MHP yanlısı Hergün gazetesinin olayı değerlendirişleri dikkati çekiyor.

Politika'nın olayla ilgili haberi "12 Mart'a Çeyrek Var" başlığını taşıyor. Haberde ise Ecevit'in sözleri yer alırken, Demirel'in AP grubunda, "12 Mart'tan daha ciddi bir durum var' dediği öne sürülüyor. Haber başlıklarında durumu 12 Mart'a benzetmeye çaba gösteren Politika'da olayla ilgili bir yorum yer almıyor. Ancak yan manşette yer alan bazı sendika yetkililerinin önlem paketiyle ilgili demeçleri "İşçi liderleri görev başına çağrısı yaptı" başlığıyla verilmiş.

Hürriyet: «Görev hepimizin»

Hürriyet, birinci sayfasının tümünü uyarı mektubu ve bununla ilgili gelişmelere ayırmış. Haberin "Görev Hepimizin" başlığıyla verildiği birinci sayfada yer alan Hürriyet imzalı yorumda gazetenin geçen ağustos ayında yaptığı "Birliğe Çağrı" hatırlatılarak, "Mektubun yazılıp yazılmaması veya kimden geldiğine bakılmaksızın içeriğinin tartışılmaması ve gerekli önlemlerin hemen alınması zorunludur. Çünkü biz ülkenin bütünlüğünü korumanın mümkün olduğuna inanıyoruz. Üstelik çözümün ordu zorlaması dışında var olabileceğini savunuyoruz" deniliyor.

Hürriyet'te Cüneyt Arcayürek'de, "Görünen Köy Kılavuz İstemez" başlıklı yazısında"... Ordu gibi önemli bir anayasal kuruluşun üzerine düşeni bir gün yapacağı esasen varsayılıyor ve herkes tarafından bekleniyordu da" diyor ve şunları yazıyor:

"Ordu anayasal görevini yerine getirerek uyarı cinsinden bir metin hazırladı. Şimdilik temenni içindedir, şimdilik anayasal kuruluşlar adı altında ilk önce parlamentonun, tabiidir ki her şeyden önce iki büyük siyasal partinin sorunları birlikte kucaklamasını istemektedir

"Ne kadar süreyle?... İşte soru budur. Ordu bu. Adımı atarken geleceğe dönük her türlü olasılığı hesaplamıştır. Bugün temenni gibi görünen istemler gerçekleşmediği takdirde yarın hangi harekete yöneleceği belli olmaz. Bu nedenle, ordunun uyarı metnini bir tehdit, bir müdahale gibi görmeden, bunu ülkesine bağlı insanların ciddi bir uyarısı olarak görmek, buna göre düzenlemelere gitmek ve kısacası —bir askerin bana söylediği gibi— akılları başlara toplamak gerekmektedir."

Oktay Ekşi ise "Ve Nihayet" başlıklı yazısında şunları belirtiyor:

"Şimdi 'başta siyasi partiler olmak üzere' bütün anayasal kuruluşların tavrı ya 'biz görevimizi yapıyoruz' demek ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin uyarısına 'omuz silkmek', yahut da Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu tehlikeleri görüp toparlanmak olacaktır.

"Hemen belirtelim ki, siyası partilerimiz 'kötü örnek' olmaktan çıkarlarsa öteki anayasal kuruluşların hizaya gelmesi işten değildir.

"Böylece Cumhuriyet Savcılığının elindeki dosyalar sonuç vermek üzere yola çıkacak" diyen Ekşi şöyle devam ediyor:

"Ama 'kör inat' yine egemen olursa ve daha dün Çankaya Köşkünden çıkarken yaptıkları gibi liderler 'kabahat benim değil, onundur' anlamındaki konuşmalarla birbirlerini suçlamaya devam ederlerse, önümüzdeki günler bugünden de daha iyi olmayacaktır."

Hergün tedirgin

MHP yayın organı Hergün ise, haberi "Komutanlar İkaz Mektubu Verdi" başlığıyla veriyor. Haberin girişinde, uyarı mektubu özetleniyor. Özette, mektupta yer alan, "anarşist ve b lücülerin genel ayaklanma provaları" sözlerine yer verilirken, "her türlü faşizmi getirmek isteyenler" ifadesine değinilmiyor.

Necmettin Hacıeminoğlu da, "Yalnız Milliyetçiler Yanılmamıştır" başlıklı konuyla ilgili yorumunda, "İktidar tam bir tarafsızlıkla sağın da solun da üstüne giderse anarşi biter diyen eblehler hâlâ aynı kanaatte midirler acaba?" diye sorarak şunları yazıyor:

"Gene aşırı uçlar edebiyatı başlayacaktır. Gene herkes 'Atatürkçü çizgide birleşmeye çağrılacaktır. Yirmi yıldan beri yapıldığı gibi. . . Gene kimse asıl tehlikenin ne olduğunu, asıl düşmanın kim olduğunu açıkça söyleyemeyecektir. Eveleme geveleme usulüne devam edilecektir

Günaydın: «Liderler için zor günler»

Günaydın, komutanların mektubu ile ilgili haberi "Liderler İçin Zor Günler" başlığıyla veriyor. Birinci sayfada yer alan yorumda da şu görüşlere yer veriliyor:

"...Uyarı mektubu siyasi yetkilileri demokrasiyi iyi kullanmaya çağırıyor. Bu mektup iyi değerlendirilmeli, ağır sorunların çözümü için siyasi parti liderleri ve anayasal kuruluşlar ulusal çıkarlar doğrultusunda birleşmeye yönelmelidir. Unutulmamalı ki demokrasi için en büyük tehlike 'bu ülke demokrasi ile yönetilemiyor' fikrinin hakim duruma geçmesidir.

"Türkiye'de demokrasinin yaşatılması için fırsatlar vardır. Bu fırsatlar harcanmamalıdır."

Günaydın'ın yorumcularının ise konuyla ilgili görüşleri şöyle:

Teoman Erel:

"Bu muhtıranın Parlamentoyu ya da hükümeti istifaya çağırmaktan çok 'son uyarı' niteliği ağır basıyor gibi görünmektedir. Ama imzalanıp verilmesinden itibaren rejimimizin niteliği değişmiş bulunmaktadır.

"Belki de Silahlı Kuvvetlerin üst kademesi, ordunun birliğini korumak için böyle bir 'son uyarı'yı bizzat üstlenmeye mecbur kalmıştır.

"Dileriz ki Parlamento ve siyasi partiler, verilen muhtıra ile iyice koyulaşan bunalımı altetmeyi, sorunları çözmeyi ve rejimi korumayı becersinler... Beceremezlerse başkaları becermeye taliptir."

Can Pulak:

"Bu mecburi hareket, 12 Mart dozajında olmasa bile, onun bir tekrarı sayılmalıdır.. Türk Silahlı Kuvvetleri adına yapılan bu nazik çıkış, can çekişmekte olan demokrasimize tanınan 'son fırsat' olarak değerlendirilmelidir.

Milliyet: «Ordu partileri göreve çağırdı»

Milliyet, komutanların uyarı mektubunu "Ordu, partileri milli birlik için göreve çağırdı" başlığıyla verirken, "Görünüm" sütununda şu görüşler belirtiliyor:

"Önerilen, belli çözümlerin, bir "ortak" görünümle sağlanmasıdır. İlk aşamada, belki de, bir AP-CHP ortak dayanışması ya da daha geniş kapsamlı bir formülle...

"Gerçek çözümün ise, dünyanın bütünü içinde yattığı kuşkusuzdur. Gittikçe diplerden üstüne doğru yansıyan sıcaklık, Türkiye'yi, tüm yörüngesindeki bunalımlardan ayrı ve soyut bir biçimde ele almayı olanaksızlaştırıyor.

"Türkiye çektiği sancılara karşın, yine de demokratik ve özgür yaşamak isteyen bir toplumdur."

Tercüman'da Civaoğlu: «Uyarı hükümet için tereddütlere kaynak olamaz»

Tercüman haberi, "Ordu partileri son defa uyardı" başlığıyla veriyor. Güneri Civaoğlu da, "Ordu ve Politika" başlıklı yazısında şunları yazıyor:

"Şimdi 'rejim üzerinde vesayet kuşkuları' hatta bu hükümetin değişeceği ya da 'devrileceği' yolundaki söylentiler, dıştaki karar merkezlerinde Türkiye için hazırlanan paketleri buzdolabına koydurtur mu? İçte aynı kuşkularla bürokrasi 'durur' mu? Bu sorulara kesinlikle 'evet' diyemezsek bile 'mümkün' cevabını verebiliriz.

"Oysa 'Silahlı Kuvvetlerin Görüşü' başlıklı yazılı uyarı hiç de bu hükümet için tereddütlere kaynak olmamalıdır, tersine...

"O halde ...bildiride başka odaklara, başka karar merkezlerine mesaj verilmekte 'siz de bu doğrultuda hizaya geliniz' denilmektedir."

Cumhuriyet'te sorular

Cumhuriyet haberi "Silahlı Kuvvetlerin Görüşü' açıklandı başlığıyla veriyor. "Olayların Ardındaki Gerçek" sütununda "Uyarı?" başlığıyla yer alan yazıda şu sorular ortaya atılıyor:

"Korutürk'e verilen mektubun anlamı nedir, çozum olarak neyi önermektedir? Acaba parlamentonun gündeminde bulunan olağanüstü önlemler paketinin ivedilikle yasalaşması için bir girişim mi sözkonusudur? Yoksa daha uzun süreli bir girişimin ilk adımı mı atılmıştır? Afganistan olaylarından sonra sallantıya giren dış dengelerin içeriye dönük bir işareti mi belirmiştir?"

Afganistan işgalinin yankıları

Uğur Mumcu: «Bu işgal olsa olsa Brejnev doktrini ile açıklanabilir»

Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgal etmesi, hakettiği tepkiyi toplamaya devam ediyor. Daha önce yazdığı bir yazıyla işgali kınayan Uğur Mumcu, dünkü Cumhuriyet gazetesindeki yeni yazısında, bu işgalin ülkemiz ilerici aydınları arasında kaçınılmaz olarak yeni tartışmalara yol açacağını belirtiyor. Uğur Mumcu'nun yazısının bazı bölümleri şöyle:

"Quisling, yalnızca İkinci Dünya Savaşında Hitler ordularıyla işbirliği yaparak ülkesini işgal ettiren Norveç Başbakanının adı değildir. Quisling, İkinci Dünya Savaşından sonra yabancılarla işbirliği yapan bütün siyaset adamlarının ortak adı olmuştur.

"Bir kez işgal ortamı yaratılmışsa, artık, o ülkelerde 'Quisling, her zaman Quisling' tir.

"Sovyet ordularının Afganistan'ı işgalini, 'Proletarya Enternasyonalizmi' kavramı içinde yorumlamanın olanağı yoktur, bu işgal olsa olsa, 'uluslararası komünizmin sızmaları' gerekçesine dayatılarak türetilmiş 'Eisenhower doktrinine çok benzeyen 'kapitalist müdahalelere karşı askeri müdahale' demek olan 'Brejnev doktrini' ile açıklanabilir!.

"Çevremizde yaşanan bu 'dram'ın ülkemiz ilerici aydınları arasında yeni tartışmalara yol açması kaçınılmazdır.

"Bu tartışma eğer, 'Her ülke sosyalizmi, dış destek olmaksızın, bağımsız olarak gelişir' yargısını değişmez bir doğrultu olarak belirlerse, bundan, ülkemizin emekçi sınıf ve tabakaları kazançlı çıkacaktır.

. . . .

"Türk sosyalizmi, bundan sonra serpilip büyüyecekse, ancak bu topraktan kaynaklanan bir 'bağımsızlık gülü' gibi, bir 'yediveren gülü' gibi, gelişip boy atacaktır.

Siyasi partiler ve çeşitli kuruluşlar, uyarı mektubunu değerlendirdi

AP'li Yüce:"Birlik çağrısına evet, bizim irademizi aşan iradeye hayır"

● DP, SDP, MHP, Ankara Barosu ve Ticaret Odaları görüşlerini açıkladı

HABER MERKEZİ

Genelkurmay Başkanı Kenan Evren, Kuvvet Komutanları ve Jandarma Genel Komutanının Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e verdikleri uyarı mektubunun yankıları dün de çeşitli çevrelerin tartışma konusu olmaya devam etti. Siyasi parti temsilcileri ve çeşitli kuruluşların sözcüleri konuya ilişkin görüşlerini açıkladılar.

AP Zonguldak Senatörü Ahmet Demir Yüce, Cumhuriyet Senatosunun dünkü birleşiminde yaptığı gündem dışı konuşmada komutanların uyarı mektubunu değerlendirerek, "Birlik çağrısına evet, bizim irademizi aşan iradeye hayır demek zorundayız" dedi. Yüce, konuşmasında, bu mektubun bir 12 Mart muhtırası edasında olmayıp, daha nazik bir üslupta olduğunu belirterek şöyle konuştu: "Vatanperver hislerle dolu AP, bu iktidara, bana racı değildir derse haklıdır. Diğer siyasal ve Anayasal kuruluşlar da bize racı değildir derse onlar da haklıdır. Önemli olan bu değil. Bu davranışın, milli hakimiyet ve milli iradenin varlığı üzerinde şüphe uyandırmasıdır."

SÜKAN'IN GÖRÜŞLERİ

Demokratik Parti Genel Başkanvekili ve Konya Milletvekili Faruk Sükan dün düzenlediği basın toplantısında, komutanların uyarı mektubunu değerlendirerek,

"Bugün olaylara partizanlık hesaplarıyla bakılacak gün değildir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin metnini bu açıdan değerlendirmek ve bu sese kulak vermek lazımdır. Başta siyasi partiler, Anayasal kuruluşlar el ele vererek Türkiye'yi bu badireden kurtarmak için gerekli tedbirleri bir an önce almalıdırlar" dedi.

Sükan şöyle konuştu:

"Ortadoğu'da, yakın komşu ülkelerde vuku bulan ve süratle gelişen olaylar, dünya kuvvet dengesinde olduğu kadar Türkiye'nin savunmasında da önemli durumlara yol açmıştır. Türkiye Cumhuriyeti, tarihinin en büyük buhranlı döneminde bulunmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin metni konusunda hiç kimse kendisi için aşırı bir alınganlık içerisine girmemelidir. Çünkü mektupta devletin ve Cumhuriyetin korunması esas alınmıştır. Çok partili demokratik parlamenter rejime mutevecih bir hareket de yoktur. Türk Silahlı Kuvvetleri devletin çökertilmesini ve milletimizin bölünmesini amaçlayan hareketleri önlemek ve içinde bulunulan ortamdan bir an önce kurtulmak için tüm Anayasal kuruluşlar ile devlet organlarını uyarmakta ve görev başına çağırmaktadır."

TÜRKEŞ'İN AÇIKLAMASI

MHP Genel İdare Kurulu dün Genel Başkan Alpaslan Türkeş'in başkanlığında olağanüstü bir toplantı yaptı. Toplantı devam ederken bir açıklama yapan Alpaslan Türkeş, "Silahlı Kuvvetlerimizin sunduğu metnin yeni hükümet zamanına tesadüf etmesini hükümetle ilgili görmüyoruz. Bugünkü şartlarda bunun aksinin olmasının gerektiğini düşünüyoruz" dedi.

Türkeş, sıkıyönetim yetki ve kapsamının ihtiyaca göre genişletilmesini isteyerek, "Rejimi güçlendirmek amacıyla erken seçimlere gidilmesini MHP olarak gerekli görüyoruz" şeklinde konuştu.

MEHMET YAZAR

Türkiye Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Başkanı Mehmet Yazar,Cumhurbaşkanı Korutürk'ün komutanların mektubunu Milli Güvenlik Kuruluna götürüp orada değerlendirme yolunu seçmemesini, "rejimin kuralları ile bağdaşması güç bir tercih yolu" olarak niteledi.

Yazar, bu yöntem yanlışının ülke yönetiminde ciddi bir takım sorunlar yaratmamasını da dileyerek şöyle konuştu:

"Milletimizin ve onun ayrılmaz bir parçası olan şanlı ordumuzun hürriyete ve demokrasiye bağlılığı çok açık bir şekilde bilindiğine göre, muhatapları mektupta açıkça ifade edilen ilgililerin, esasen aziz milletimizin büyük çoğunluğu tarafından izhar edilmiş bulunan bu temennilere uygun bir tutum içine girmelerini bekliyoruz."

ANKARA BAROSU

Ankara Barosu Başkanı Sabahattin Ardıçoğlu, ordunun teşhir ve uyarısının muhtıra mahiyetinde olmadığını söyleyerek, "Uyarı mektubu, tüm Anayasal kuruluş ve siyasi partileri hedef alıyor. Bu sebeple değişik bir aşama göstermektedir" dedi.

SDP

Sosyalist Devrim Partisi Genel Başkanı Cenan Bıçakçı, Silahlı Kuvvetler tarafından verilen uyarı mektubu konusundaki görüşlerini açıklarken, "Ordu Komuta Heyetinin "uyarı"adıyla da olsa siyasi partilere zaman zaman bu biçimde ültimatomlar vermesi ülkemiz demokrasisinin hangi noktada olduğunu ortaya koyuyor" dedi.

İZMİRLİ İŞADAMLARI OLUMLU KARŞILADI

Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkanı Şinasi Ertan ve Ticaret Odası Başkanı Mücahit Büktaş da konuya ilişkin olarak verdikleri demeçlerde uyarıyı olumlu karşıladıklarını belirttiler.

İSO MECLİS BAŞKANI BODUR

İstanbul Sanayi Odası Meclis Başkanı İbrahim Bodur, komutanların davranışının milletin hissiyatını aksettirdiğini söyleyerek şöyle konuştu:

"Milletçe ve Anayasal kuruluşlar olarak bu durumdan gerekli ders ve ilham alıp Türkiye'nin başta anarşi ve terör olmak üzere tüm temel sorunlarının üzerine vakit geçirmeden eğilmeliyiz. Devlete ve hürriyetlere hep birlikte sahip çıkmalıyız."

KORKUT ÖZAL

MSP Genel İdare Kurulu Üyesi Korkut Özal konuda ilişkin olarak, "Uyarı beraberinde bir Anayasa değişikliğini de getirmektedir. Bu görev de parlamentoya düşmektedir.

FEHMİ CUMALIOĞLU

MSP Genel Başkan Yardımcısı Fehmi Cumalıoğlu, uyarı metni ile AP-CHP koalisyonu istendiğini söyleyerek şöyle konuştu:

"Böyle bir koalisyon kurulamaz. Kurulsa bile hiç bir faydası olamaz. Daha da büyük zarar getirir. AP-CHP koalisyonunu masonik çevreler, parababaları ve özel sektör arzı ediyor. Yanlıştır. Ülkeye yararı olmaz"

MİLLİ BİRLİK GRUBU

Milli Birlik Grubu Başkanı Fahri Özdilek ise uyarıyla ilgili görüşlerini şöyle açıkladı:

"Samimi bir uyarıdır. Ordu asli görevine dönmek istemektedir. Liderler arasında kurulacak bir diyalog iç sorunlara önemli ölçüde çözümler getirir. Bu diyalog kurulduktan sonra yeni yasalara gerek yoktur. Anayasa tam olarak uygulanırsa birçok sorun kendiliğinden hallolur."

Dış basında Komutanların uyarısı

● The Times:"Suçun büyüğü Demirel'dedir. CHP ile bir koalisyona girmeyi ısrarla reddetmiş ve aşırı sağ ile işbirliği yapmıştır"

● Financial Times:"Silahlı kuvvetlerin ihtarında hem sağa, hem de sola çatılmaktadır"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İngiliz BBC Radyosu 3 Ocak tarihli bir programında, "The Economist" dergisinin Türkiye muhabiri David McKenzie ile bir söyleşi yaptı. Konuşmada Türkiye'de Kuvvet Komutanlarının siyasi partilere yaptıkları uyarı konusu ele alındı. McKenzie, uyarının Demirel'i mi yoksa Ecevit'i mi hedef aldığı sorusuna, Demirel'in bugünkü durumun sorumlusu olmadığına, komutanların sözlerinin daha çok Ecevit'i hedef aldığına inandığını söyledi. Muhabir buna gerekçe olarak, Ecevit'in teröristlere karşı çıkarılacak kanunları geciktirmeye çalışmasını gösterdi.

Ordunun ideal olarak AP-CHP'den oluşan bir "büyük koalisyon" istediğini belirterek, bunun gerçekleşmesinin güç olacağını savundu. McKenzie, bir askeri müdahale durumunda, askerlerin anarşiye ve ekonomik bozukluğa bir çözüm bulup bulamayacakları yolundaki bir soruya ise şu cevabı verdi: "Askerlerin görüşlerini destekleyen bazı sivil uzmanlar var. Eğer bir askeri yönetim gelirse, uzman sıkıntısı çekmez."

DAILY MAIL:

"Daily Mail" gazetesi, Demirel'in aşırı sağa, Ecevit'in de aşırı sola dayanması yüzünden sorunlara çözüm getirilmediğini yazarken "Financial Times", işsizlik ve enflasyonun terörü körüklediğini belirtiyor.

THE TIMES:

The Times gazetesi, şöyle diyor:

"Türkiye'de iki ana siyasi parti vardır. AP liberal kapitalist bir partidir, fakat Erbakan'ın devletçi partisi ile yaptığı işbirliğinin sonuçları felaket olmuştur. Halk Partisi sosyal demokrattır. AP ve CHP 1973'ten itibaren işbirliği yapsalardı bugünkü duruma gelinmezdi.

"Suçun büyüğü Demirel'dedir. Halk Partisi ile bir koalisyona girmeyi ısrarla reddetmiş ve aşırı sağ ile işbirliği yapmıştır.

"Demirel ancak savaş halinde Ecevit ile işbirliği yapacağını belirtmişti. Şimdi Türkiye'nin karşısında bulunduğu durum bir savaştan daha vahimdir. Ülke çıkarlarının parti çıkarlarının önüne konacağı bir zaman varsa o an gelmiştir. Komutanların mesajlarında bu durum belirtilmiştir."

FINANCIAL TIMES:

Financial Times gazetesi de komutanların blöf yapmadığını, uyarının politikacılara açık bir uyarı olduğunu eğer terörizmle baş edilemezse silahlı kuvvetlerin daha fazla yetkiyi üzerine alacağını söyleyerek şöyle diyor:

"Demirel için bu ihtar azınlık hükümetinin ne kadar zayıf olduğunun hatırlatılmasıdır. İktidara geldikten beş hafta sonra başının derde girdiğini Demirel gördü ve bunun suçu da kendisinindir.

"İki hafta önce Demirel üniversite rektörleri ile görüşürken devleti solun yıkmak istediğini sağın ise güçlendirmek istediğini söylemişti. Askerlerin bu fikri paylaşmadıkları anlaşılmaktadır.

"Silahlı kuvvetlerin ihtarında hem sola, hem de sağa çatılmaktadır."

ALMANYA'DA

Alman radyo, televizyon ve gazeteleri komutanların uyarısı üzerine yaptıkları değerlendirmelerde ordunun istekleri yerine getirilmediği takdirde yönetime el konacağı noktasında fikir birliği olduğu görülüyor.

açıkça / DOĞAN YURDAKUL

Nalıncı keseri

Mektubun muhatapları şimdi ne yapacak? Terörün odakları yerine birbirlerini esas düşman alan siyasetlerini devam ettirecekler mi? Yoksa takkelerini önlerine alıp, halkın gerçek ihtiyaçlarını düşünecekler ve gerginlik siyasetine son mu verecekler?

Demirel ile Ecevit henüz somut bir adım atmış değiller.

Ama AP yanlısı basın da, CHP yanlısı basın da nalıncı keseri gibi uyarıyı kendi taraflarına yontmaya çalışıyorlar.

Sanki kimse mektubu okumamış, sanki kimse okuduğunu anlayamıyor da, komutanların ne dediğini bu gazeteler bize tercüme ediyor!

AP'nin akıldanesi olan basın da, CHP'nin akıldanesi olan basın da sorumluluğu birbirlerinin üstüne yıkmaya çalışıyorlar.

AP'nin yayın organı konumundaki gazetenin manşeti şöyle:

– Ecevit ve partisi köşeye sıkıştı!

AP yanlısı büyük gazete ise bu şekilde manşet atmamakla birlikte, haber ve yorumlarında pek farklı bir görünüm içinde değil. İki gazeteye göre de uyarının muhatabı 30 günlük hükümet ve AP olamaz. Uyarının tek muhatabı Ecevit ve CHP'dir. Ama yüzsüzlüğe vurup üstlerine almıyorlar.

CHP yanlısı gazete ise tam tersini söylüyor:

– Azınlık hükümetinin sorumsuz davranışları birbirini izlemekte ve terörün boyutları büyümektedir.

– Kuşkusuz Anayasaya göre bu gibi durumlarda birinci sorumlu hükümet ve Başbakandır. Ama Demirel uyarıyı üstüne almaz görünüyor.

AP yanlısı basının da, CHP yanlısı basının da ne haber başlıklarında, ne de yorumlarında, mektubun hedef aldığı terör odaklarına hiç bir değinme yok.

Tercüman ve Son Havadis'e bakarsanız, sanki mektupta her türlü faşist güç hedef alınmıyor!

Cumhuriyete bakarsanız, mektupta İstiklâl Marşına saygısızlık yapan Moskovacılardan hiç sözedilmiyor!

Oysa hedef alınan terör odakları, mektup metninde kendilerini bulmuş ve yaygarayı basmışlardır:

MHP'li Somuncuoğlu "Türkiye'de terörün birazını sol yapıyor, ama esas büyüğünü sağ yaratıyor demek yanlıştır" diyor. Hergün'de Hacıeminoğlu, "İktidar tam bir tarafsızlıkla sağın da solun da üstüne giderse anarşi biter diyen *eblehler* hâlâ aynı kanaatte midirler acaba?" diye yazıyor.

Moskova ajanlarının gazetesi Politika'nın mektubun hedefleri içinde kendini bulduğu da manşetinden belli:

– 12 Mart'a çeyrek var!

Kısacası iki terör odağı da uyarı mektubunda kendilerinden sözedildiğini çok iyi anlıyorlar. Ama mektupta terör odaklarını himayeden vazgeçmesi için uyarılan iki büyük partinin yayın organları, ne uyarının kime yapıldığını, ne de kimleri hedef aldığını anlamazlıktan geliyorlar.

Peki ama ona değil, buna değil, bu uyarı kime yapıldı? Sanki ülkeyi bunların hiç biri yönetmemiş de "kimliği belirlenemeyen kişiler" idare etmiş. Komutanlar oturmuşlar, muhatabı belli olmayan bir mektup kaleme almışlar. Zarfın üstüne de adres yazmadan postaya vermişler!

Bize kalırsa AP ile CHP'nin yapması gereken iş, artık şu nalıncı keserlerini ellerinden bırakmaktır.

Afganistan'ın işgaline tepkiler

GIDA-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN VEKİLİ MEHMET MIHLACI

"Sovyetler Birliği'nin Afganistan'da giriştiği harekatı doğru bulmuyorum. Bir ülkede işçi sınıfı ile sermaye sınıfının iktidar mücadelesine başka bir devletin müdahalesi, benim sosyalizm anlayışıma terstir. Doğru olan, Afgan halkının kendi geleceğini kendisinin belirlemesidir."

ÇİMSE-İŞ SENDİKASI İSTANBUL ŞUBE SEKRETERİ HASAN İBİŞ

"Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgali, bir halkın kendi kaderini tayin etmesi hakkının ihlalidir. Bu halka menfur bir tecavüzdür. Sovyetler Birliği bu hareketi ile Birleşmiş Milletlerin yasalarını çiğnemiş, dünyadaki hür milletleri karşısına almıştır. Bir ülkenin bağımsızlığının tankla, topla ayaklar altına alınması, dünya barışı için çok tehlikeli bir tecüvüzdür. Rusya, Hint Denizine inmek için Pakistan ve İran'a da gözünü dikmiştir."

Böylesi de var

LASTİK-İŞ YÜRÜTME KURULU ÜYESİ OSMAN ÖZKAN

"Bu olayı bir işgal olarak görmüyorum. Afganistan'da asayişi sağlamak için, rejimin halkın istediği şekilde oturtulabilmesi için Sovyetler Birliği yardımcı olmaktadır. İşgal ve kendi hakimiyeti altına almak diye bir amacı olduğunu düşünmüyorum ve destekliyorum."

TÜRKİYE GENEL-İŞ GENEL BAŞKANI HÜSEYİN PALA

"Şüphesiz, bu olay, bir parça özgürlükten yana olan kimsenin tasvip edebileceği bir olay değildir. Ruslar, fırsat buldukça kendi nüfuz alanlarını genişletiyorlar. Bağımsız bir ülkenin içişlerine müdahale ediyor ve peykleri haline getirmek istiyorlar. Bir ülkenin yönetiminde kimin olacağına o ülkenin halkı karar verir. Bunun tersi, insan haklarının, uluslararası yasaların ve Birleşmiş Milletler yasalarının ihlali demektir. Rusya'nın bu tutumu, komşusu olan bütün ülkeleri tehdit ediyor. Unutmayalım ki, biz de tehdit altında olan ülkelerin başında geliyoruz."

TÜRK-İŞ 1. BÖLGE TEMSİLCİSİ İSMAİL TOPKAR

"SSCB'nin Afganistan'ı işgali, Afgan halkının temel hak ve özgürlüklerinin ve kendi kendisini yönetme hakkının vahşi bir saldırı ile ortadan kaldırılmasıdır. Sovyet Rusya'nın 1980 yılı arifesinde insanlık onuruna karşı giriştiği bir cinayettir. Bu hareketi tasvip etmemize hiç bir zaman imkan yoktur. Sovyet Rusya'nın dünya insanlığına karşı saldırganlığı bu olayla apaçık ortaya çıkmıştır.

Afganistan'daki hain ce saldırı, bizim de ulusça bu tip saldırılara karşı uyanık olup, sıkılmış bir yumruk gibi birleşmemizin gereğini ortaya koymaktadır."

SOSYAL DEMOKRAT-İŞ KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI ZİYA HEPBİR

"Afganistan'ın durumu, ülkelerin egemenliğine yapılan saldırıdan başka birşey değildir. SSCB'nin gayesi, ülkelerin içinde kargaşa yaratıp kendi güdümüne sokmaktır. Bu emperyalist gücün en fazla yararlandığı noktalar ise, insan haklarına dayalı hürriyetlerin anladığımız anlamda tanınmamış olması ve ekonomik bakımdan fevkalade güçsüz memleketler olmalarıdır. Bizi idare eden hükümetlerin de bundan bir pay çıkarmasını diliyorum."

Deniz Ulaş-İş Federasyonu Genel Başkanı Emin Kul da Afganistan'ın işgalini kınadığını söyledi.

NİZAM PARTİSİ

Nizam Partisi Başkanlık Divanından yapılan açıklamada, Afganistan'da insanlığın yüz karası hadiselerin cereyan ettiği belirtilerek, "Türkiye başta olmak üzere bütün Müslüman ülkelerin birlik halinde Afganistan'a fiili yardımda bulunmasını zaruri görüyor ve milletimizi iman şuuru etrafında birleşmeye çağırıyoruz" denildi.

MTTB GENEL BAŞKANI HAŞMET OĞUZALP

MTTB Genel Başkanı Haşmet Oğuzalp de bir açıklama yaparak, Rusya'nın istila harekatını protesto ettiğini belirterek, Rus ordularının yaptıkları zulmün altında ezilip gideceklerini söyledi.

sanat ★ edebiyat

1. VE 101. OYUN

Cenap Nuhrat

Haldun Taner'in "Eşeğin Gölgesi" oyunu Ankara Halk Tiyatrosunda 101. kez sergileniyordu seyrettiğimizde. Tiyatroların içinde bulunduğu bu bunalımlı dönemde bir oyunun 100. kez sergilenmesini başarı olarak nitelemek gerekir. Öte yandan 1. oyunla 101. oyunun kıyaslamasını yapmak bir tiyatronun kurumlaşması ve gelişmesi açısından dikkate değer ipuçları veriyor.

Ankara Halk Tiyatrosunun 4-5 yıllık deneyi sonucu bugün asgari 10 kişilik bir çekirdek kadroyu kurabilmiş olduğunu gördük. Eski kadrodaki oyuncuların gelişmesi ve yeni katılanların (Bülent Yıldıran'ı özellikle belirtmek gerekir) desteğiyle AHT daha güçlü oyunlar için hazır görünüyor. Ancak 101. oyunda gördüğümüz kimi hatalar vardı ki, üzerinde ciddiyetle durulması gerekiyor.

Birincisi oyunun temposu düşmüş, zaten uzun olan oyun 10 dakika kadar sarkmıştı. İkincisi birkaç kişi dışında çok abartılı bir oyunculuk sergilendi. Gereksiz hareketler ve mimikler bir bölüm seyirciyi güldürebilir ama, oyunda yakalanması gereken sağlıklı bir gülmecenin bu yolla gerçekleştirilemeyeceği açık. Üçüncü ve en dikkatle üzerinde durulması gereken nokta ise "belden aşağı" sözümona esprilerin ve jestlerin bol bol kullanılmasıydı. Sınıf karakteri olarak "Lumpen" bir beğeniye hitap eden bu tür espri ve hareketlerin oyundaki yüzlerce yıldan beri gelen ve günümüzde de eskimemiş olan taşlama niteliğini daha güçlü bir biçimde sergilemeye hizmet etmediği gibi tersine zayıflatıyordu.

Haldun Taner oyunun 1965 yılındaki ilk sahnelenmesi sırasında şu bilgileri veriyordu:

"Oyun, konusunu gezici hatip ve sofist filozof Samsatlı Lukianos'un (120-160) bir fıkrasından alıyor. Bir eşeğin gölgesi yüzünden birbirlerine giren Abderialıların serüveni çeşitli yorum ve geliştirmelere elverişli bir konu olarak o gün bu gündür hayli yazarı çekmiş..."

İlkönce Likuanos'un çağdaşı Thalps sözkonusu hikayeden esas olarak avukatları hicveden bir oyun çıkarmış. 18. yüzyılda Alman şairi Wieland, Abderialılar üzerine yazdığı bir roman üçlemesinin ikinci kitabını Eşeğin Gölgesi'ne ayırmış. Daha sonra Richard Strauss yine aynı konuda bir opera bestelemeye başlamış, ancak sonunu getirememiş. İki Çekoslovakyalı komedyen bu hikayeden Hitler'i alaya alan bir kabare oyunu yazmış. Bulgar Karasalova ve İsveçli Dürrenmatt da aynı konuda oyun yazanlar arasında.

Haldun Taner oyununu masal dili ve üslubu içinde ele almış. Demokritus ve Protagoras gibi düşünürlerin kenti, Trakya'da bir Yunan Polisi olan Abdera'yı, Abdalya adında bir yakın şark ülkesine, zamanı 1. yüzyıldan 11. yüzyıla getirmiş. Kendi deyimiyle "epik türe" çok yatkın olarak bulduğu temayı ele alırken, günümüze paralellik kurmak için oyuna yeni kişiler ve epizodlar eklemiş.

Atina devletinde İ.Ö.480'lerden sonra halk meclisini güzel nutukları ile peşinden sürüklemeye başlayan, istediği kararları aldıran baş kumandanlara "Demogogos" (önder) denmeye başlanmıştı. Demagoji sözcüğü de buradan kaynaklandı. "Eşeğin Gölgesi" esas olarak gerçekleri örtbas etmek için çeşitli kurumların başvurduğu demogojik yolları teşhir eden bir öykü. Sınıflı toplumlar varoldukça kolay kolay eskimeyecek güçlü bir teması var. Dolayısıyla böyle bir öykü sahneye getirildiği zaman yukarda değindiğimiz "bulvar" yöntemlerine başvurmayı gerektirmiyor. Ancak gerek oyunun yapısından gelen kimi aksaklıklar (mahkeme tekrarları, Güllübahar-Benli Nergis-Aygır Hoca vb. gibi sarkan sahneler) gerekse AHT'nin yer yer hatalı uygulamaları yüksek düzeyli bir sergileme olanağının yitirilmesine yol açmış.

Devlet Mim Tiyatrosu kurma hazırlıkları sürüyor

Devlet Mim Tiyatrosu kuruluş hazırlıklarının sürdüğü bildirildi. Bugüne değin Erdinç Dinçer'in tek kişilik pantomim gösterileriyle bireysel olarak geliştirdiği çalışmaların yeni sanatçılarla ve oyunlarla Devlet Mim Tiyatrosunun gerçekleştirilmesi yolunda belirli bir aşamaya ulaştığı öğrenildi.

Halen hazırlıkları süren yeni bir pantomim gösterisiyle en az iki kişilik oyunlar sahneleceği ve bu gösteriler sırasında dekor, kostüm,aksesuar, müzik ve ışık oyunlarından da yararlanılacağı belirtiliyor.Erdinç Dinçer'in ilk tur oyunlarında yer alan üç gösterinin ardından hazırlanan dördüncü gösteride şu oyunlar bulunuyor:Mektup, Ormanda,Balıkçının Öyküsü, Müzik Aletleri,Kıskançlık,Hırsız-Polis ve Manken, Kız ve El, Satranç, Makine, Ateş Böcekleri, Memurun bir günü,Sokak Kızının Öyküsü.

Oyunlarda yer alan ilk Türk pantomim sanatçılarının ise Neşe Gürkan,Hicran Gedik, Asuman Koryürek, N. Merih Tanyeri, Nurdan Sinkil, Tufan Kayıtmaz, Ateş Selçuk, Kemal Özcan ve Mustafa Alptekin oldukları bildirildi.

Devlet Mim Tiyatrosunun kuruluşuyla ilgili olarak yapılan açıklamada da çok sayıda sanatçının katılmasıyla tüm geceyi dolduracak sözsüz oyunlar gerçekleştirilerek,Devlet Mim Tiyatrosu girişiminde önemli bir adımın atılacağı belirtildi.

"TİYATRO OYUNU YARIŞMASI" ÖDÜLLERİ VERİLDİ

Türkiye Iş Bankası'nın düzenlediği Tiyatro Oyunu Yarışması"nı kazananlara ödülleri törenle verildi. Bankanın Kültür ve Sanat Müşaviri İbrahim Cüceoğlu törende yaptığı konuşmada, amaçlarının oyun yazarlığını canlandırmak ve oyunlarını bastıramayanlara olanak sağlamak olduğunu bildirdi.

Yarışma sonunda birincilik ödülü "Fehmi Paşa Konağı" ile Turgut Özakman'a, ikincilik ödülü "Mahmut ile Yezide" adlı yapıtıyla Murathan Mungan'a ve üçüncülük ödülü de "Ademin Kaburga Kemiği" ile Ülker A. Köksal'a verildi. Bu arada yarışmaya katılan 8 oyun da övgüye değer bulundu.

Yarışmada ödül kazanan yapıtların, Bankanın kültür yayınları arasında kitap halinde yayınlanacağı bildirildi.

«Kanaviçe» Bursa Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosunda sergileniyor

Turgut Özakman tarafından yazılan ve Devlet Tiyatrolarında ilk kez 1960-61 döneminde Ziya Demirel tarafından sahnelenen "Kanaviçe" adlı yapıt, 1 Ocaktan itibaren Bursa Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosunda oynanmaya başlandı.

17 Ocağa kadar Bursa'da sunulup 22 Ocaktan itibaren Ankara Altındağ Tiyatrosuna geçecek olan yapıt, kuşaklar arasındaki çelişki ve görüş ayrılıklarını konu ediniyor. Oyunun yönetmeni yine Ziya Demirel.

"Kanaviçe"nin yönetmen yardımcılığı Cihan Büyükışık'a, ışık düzenlemesi Adnan Açıkdüşünenler'e ait olan oyunda şu sanatçılar görev alıyorlar: Feyha Çelenk, Hikmet Orhon, Bilge Şen, Hanife Uğurlu, Emin Gümüşkaya, Mutlu Güney.

Moliere'den uyarlanan "Meraki" turnesini sürdürüyor

Bursa Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosunun kuruluşunun 100. yılı nedeniyle sahnelenen "Meraki"nin ocak ayında da turnesini sürdüreceği bildirildi.

Ahmet Vefik Paşa tarafından Molière'den uyarlanmış olan "Meraki" önceki aylarda Ankara, Trabzon ve Erzurum'da sergilenmiş, özellikle Trabzon ve Erzurum'da seyircinin büyük beğenisini toplamıştı. 18-22 Aralık tarihlerinde Gaziantep seyircisinin karşısına çıkarılan ve ilgi gören oyun, bu ay 8-20 Ocak tarihlerinde Ankara Altındağ Tiyatrosunda oynanacak, 23-30 Ocak tarihlerinde ise Antalya Tiyatrosunda sergilenmeye başlanacak.

Vasfi Rıza Zobu'nun sahneye koyduğu "Meraki"nin dekor-giysileri Hüseyin Mumcu'ya ait. Oyunda şu sanatçıların rolleri bulunuyor:Nüvit Özdoğru, Erol Kardeseci, Meral Gözendor, Ayşe Akınsal, Meliha Aknar,Osman Daloğlu, Hayrettin Engin ,İhsan Devrim,Aclan Sayılgan, Şahap Sayılgan,Oya Odabaşı,Fikret Ergin,Günaydın Yaltrak ve Adnan Başer.

MİLLİYET SANAT DERGİSİ AYLIK OLUYOR

29 Eylül 1972 tarihinden beri haftalık olarak yayınlanan ve sanat aktüalitesini veren başlıca sanat dergisi olarak ilgi gören Milliyet Sanat Dergisi, 31 Aralık 1979 tarihli 350. sayısında bundan böyle yayınına aylık olarak devam edeceğini açıkladı.

Derginin son sayısının ikinci sayfasındaki "Okurlarımıza başlıklı yazıyla yeni sayısını 1 Şubat 1980'de çıkaracağını bildiren dergi , aylık olmanın getirdiği bazı değişiklik ve atılımlara girişeceğini de haberliyor.

Açıklamada Milliyet Sanat Dergisinin güç mali koşullar ve artan kağıt darlığı nedeniyle bu yola başvurduğu belirtiliyor ve aylık derginin yeni bir yönetim tarafından hazırlanacağı kaydediliyor.

Derginin son haftalık sayısında 1979 yılı içinde çeşitli sanat dallarındaki gelişmeleri ele alan yazılar ağırlığı oluşturuyor.

Milliyet SANAT DERGİSİ

7'den 70'e spor... 7'den 70'e spor...

Profesyonel kulüplerin isteği yerine getiriliyor

Reklam ve yabancı sporcu yasağı kalkacak

● Milli Takım Hollanda ile oynarsa Futbol Federasyonu 20 bin dolar alacak

ANKARA

Düzenlenen bir tören ile eski başkan Saltık'tan görevi devralan yeni Futbol Federasyonu Başkanı İbrahim İskeçe, bunun bir nöbet değişikliği olduğunu belirterek reklam ve yabancı oyuncu yasağının kaldırılmasından yana olduğunu söyledi. Yeni futbol federasyonu başkanı İskeçe şöyle konuştu: "Öncelikle bir ekole ihtiyacımız var. Kaliteli ve genç yabancı futbolcuya karşı değilim. Ancak her önüne gelen Türkiye'ye gelip futbol oynayamayacak Kulüplerin formalarına reklam almasına da karşı değilim. Ağır hayat şartları ve ekonomik kriz kulüplerimizi zor durumda bırakmaktadır. Reklamlar bir ölçüde sıkıntıları önleyecektir. Stadlardaki olaylar için de mevcut kurallar kesinlikle uygulanacaktır."

Öte yandan Hollanda'nın 4 Haziran'da Amsterdam'da oynamayı teklif ettiği milli maç gerçekleştiği takdirde Milli Takımımızın gidiş geliş uçak ve otel masraflarını karşılayacak olan Hollanda Futbol Federasyonu bunun dışında ayrıca futbol federasyonumaza da 20 bin dolar verecek. Hollanda'nın bu ilginç maç teklifi de yeni federasyon tarafından değerlendirilecek.

BAYANLAR FUTBOL LİGİNİN KURULMASI İSTENİYOR.

Avrupa Futbol Birliği (UEFA), üyesi bulunan 34 ülkenin futbol federasyonlarına birer yazı gönderek bu ülkelerde bayanlar futbol liginin kurulmasını istedi.

BİNİCİLİK, ATLETİZM VE HALTER FEDERASYONU KURULLARI AÇIKLANDI

ANKARA

Binicilik Halter ve Atletizm Federasyonu Kurulları Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü tarafından dün açıklandı.

Kurullar şu isimlerden oluşuyor.

BİNİCİLİK FEDERASYONU KURULU

Başkan: ilyas Çokay, Asbaşkan: Yalçın Batur, - Genel Koordinatör: Ergun Başer, - Teknik Üye: Erdinç Yaravul, - Spor Hekimi: Ahmet Hikmet Alpaslan

ÜYELER: Prof.Dr.Şedat Katırcıoğlu, Mustafa Ersin, Turgut Koyuncuoğlu, Selim Kibar, Osman Kaymak, Ali M. Dinçsoy, Fuat Nuri Başak, Cevdet Karagülle, Bolkan Çelikkol.

ATLETİZM FEDERASYONU KURULU

Başkan: Nuri Turan,- Genel Sekreter: Dç. Dr. Ersin İstanbulluoğlu Üyeler: Raşit Giray, Seyfi Alanyalı, Ömer Lütfi Gültekin, Çetin Göçer, Ziya İğdebelli.

Bu arada Turhan Göker Atletizm Federasoyonu Olimpiyat Komitesi üyeliğine getirildi.

HALTER FEDERASYONU KURULU:

Federasyon Başkanı: Arif Nusret Say, - Asbaşkan: Esat Sadi Kazancı, Teknik Direktör: Cengiz Haydın, - Üyeler: Semih Ersen, ihsan Kırgül, Cahit Gür, Hasan Baysal, Hüdai Kurt, Fikret Durusoy. Teknik Komite: Cafer Eser, Göker Alkurt, Halil Bilgin, Kemal Ay, Salih Çakır, Tuncay Şenses. Hakem Kurulu: Mahmut Başkır, Yaşar Uluç, Sedat Çöteli, Orhan Erdinç, Sedat Akkor, Oktay Yörük...

önce dostluk

Gül Yenici

1936 ve 1980 olimpiyatları

Spor karşılaşmalarıyla ilgili bir tartışma gelişmeye başladığında hemen "siyaset karıştırmayın" görüşleri öne sürülür.

İlk planda geçerli gibi görünen bu görüş gerçeklerle karşılaştırıldığında tamamen hayal olmaktan ileri gitmez. çünkü olimpiyatların barışa, hizmet etmesi de bir politikadır etmemesi de... Elbetteki olimpiyatların barışa, kardeşliğe hizmet etmesini isteriz Ancak bu bir mücadele konusudur. Mücadele edilmediğinde Olimpiyatların savaşa hizmet ettiğini dünya kendi deneyleriyle yaşamıştır.

Örneğin 1936 Olimpiyatları öncesinde elini suya sabuna dokundurmak istemeyenler de aynı şeyleri söylemişti. "Aman boykot yapmayın, olimpiyatlar her zaman barışa hizmet eder..."

Ama ne oldu, daha o sırada İspanya iç savaşına müdahale eden Hitler 1939'da Polonya'yı işgal etti. 1940'da ise savaş alabildiğince yoğun bir şekilde sürüyor ve kimsenin aklının ucundan koşmak yarışmak fikri geçmiyordu.

Kısacası 1936 Olimpiyatları Hitler'in dünyayı ve kendi halkını barış ninnisiyle uyutmasına ve onları gafil avlamasına hizmet etmekten başka bir şeye hizmet etmedi..

Bugün de durum pek farklı değil... Sovyetler Birliği herkesten çok "barış ve detant" lafları kullanıyor. Ama bu kelimeleri en çok kullandığı anda da bir çok ülkeye müdahalede bulunuyor. İşte en son örnek. Binlerce askeri ile Afganistan'ı işgal etti.

* * *

Brejnev, Hitler gibi Olimpiyatları büyük bir uyutma aracı olarak kullanma amacında. Uluslararası Olimpiyat Komitesi Başkanı Lord Killanin ise, Moskova Olimpiyatlarının boykot edilmesi eğilimine karşılık "spora siyaset sokulmaz" diyerek soyut bir şekilde "Oimpiyatlar barışa hizmet eder" fikrini

Ülkemizdeki bir çok spor adamı da,ne yazıkki,Lord Killanin gibi soyut bir anlayışa sahipler. Halbuki 1936 Olimpiyatlar'ı öncesinde bu görüşe sahip olanlar 1940 olimpiyatlarının savaş nedeniyle yapılmamasını ve en önemlisi dünyanın büyük acılar yaşamasını çaresiz bir şekilde seyretmekten öteye gidemediler. Bu nedenle spor adamlarımızın 1936 olimpiyatlarından ve Afganistan'ın işgal edilmesinden gerekli dersleri çıkarmalarını, 1980 olimpiyatlarını ciddi bir şekilde değerlendirmelerini diliyoruz.

Okçuluk Fd. Bşk. getirileceği söylenen Dr. Fatih Yılman

"Okçuluğun kalkınması için elimden geleni yapacağım"

ÖZTEKİN ERDAĞI

18 yıldan beri bu görevi sürdüren Okçuluk Federasyonu Başkanı Fazıl Özok'un yerine milli okçularımızdan Dr. Fatih Yılman'ın getirileceği yolundaki haberler yoğunlaşırken, gazetemize özel bir açıklama yapan Dr.Yılman, bu görev kendisine verildiği takdirde severek yerine getireceğini söyledi.

Tüm olanaksızlıklara rağmen 15 yıldır bu sporu amatörce yürütmeğe çalışan 1126 puanla tek FİTA kartlı okçumuz olan Dr. Yılman, Okçuluk Federasyonu Başkanlığı ile ilgili haberin kendisine resmen tebliğ edilmesini beklerken, "Okçuluğun kalkınması için elimden geleni yapacağım." şeklinde konuştu.

Öte yandan tüm partizanca tutumlara ve koltuk kavgalarına karşın 18 yıldan beri federasyon başkanlığı, değişmeyen ata sporumuz, okçulukta 5 yıldan beri katıldığımız tek uluslararası yarışma olan Akdeniz Oyunlarında Dr.Fatih Yılman'ın sekizinciliği ile yetindik ki bu da uluslararası alanda pek başarılı olamadığımızı gösteriyor.

Okçuluk Federasyonu Başkanlığına getirileceği söylenen Fatih Yılman (sağda) arkadaşımız Öztekin Erdağı'ya bilgi verirken.

Türkiye Kupası kuraları çekildi

Trabzonspor-Tekirdağspor Fenerbahçe-Denizlispor Galatasaray-Düzcespor

ANKARA

Türkiye Kupası 6. basamak birinci tur maçlarının kuraları dün çekildi. İlk maçları 27 Ocakta, rövanş karşılaşmaları ise Adana Demirspor kulübünün önerisi üzerine 3 Şubatta yapılacak olan 6.tur birinci basamak müsabakalarında mücadele edecek takımlar ve rakipleri şöyle, Tekirdağspor - Trabzonspor, Fenerbahçe - Denizlispor, Düzcespor - Galatasaray, Adana Demirspor - Göztepe, Kayserispor - Altay, Lüleburgazspor - Tarsus İdmanyurdu..

KULÜPLER MEMNUN

Öte yandan kuraların çekilmesinden sonra görüşlerini açıklayan kulüp temsilcileri yeni rakiplerinden memnun olduklarını belirtirlerken, Fenerbahçe ile eşleşen Denizlispor'un temsilcisi Osman Demir, "Fenerbahçe'yi bugünkü durumda yakaladığımız için memnunuz. Bu maç bize bol para getirecektir. Elensek bile kasamız para ile dolacak." şeklinde konuştu.

Beden Terbiyesi Bölge Müdürü Şehirli (sağda) arkadaşımız Sedat Üreten ile sohbet ederken.

Yeni Bölge Müdürü

Şehirli, salona seyirci gibi girince kimse tanımadı

İSTANBUL (ÖZEL)

Hentbol müsabakaları daha henüz bitmişti ki salona birisi girdi. Kim olduğunu bilmeyenlere göre, hafta sonunu değerlendirmek için gelen normal bir seyirciden farkı yoktu. Sporcular gibi, o anda salonda bulunan takımların yöneticileri de kendisini tanımadıkları için yanından geçip gidiyorlardı. Hani ya neredeyse salonun müstahdemi yanına gelip,

"Hadi bakayım kardeşim. Tribüne çık da oradan seyret" diyecekti.

Taa ki yanımdan geçen Beşiktaş Hentbol takımı yöneticisi Firuz Drahşan'a,

- Firuz bey, bakın sizi yeni Bölge Müdürümüz Yusuf Şehirli ile tanıştırayım, diyene kadar da salondaki misafirin kimse farkına varmadı.

Bölge Müdürü Yusuf Şehirli'nin salonda olduğunu öğrenen sporcular ve yöneticiler hemen çevresini sardılar ve yeni bölge müdürlerini tanımağa çalıştılar.

- Ben sporu çok severim. Eskiden uzun süre sporla uğraştım.Şimdi bölge müdürü olduğuma göre en azından cumartesi ve pazar günleri salonları dolaşmayı bir alışkanlık haline getireceğim, şeklinde konuşuyordu yeni bölge müdürü.

Kendisini daha sonraki haftalarda da salonlarda görmek istediğimizi belirterek, hentbolcuların o anda içinde bulunduğumuz Bağlarbaşı salonu ile ilgili sorunlarını dile getirdik.

Şehirli, ısıtma cihazlarının yakın bir zamanda hentbol müsabakaları için seyyar süngerlerle kaplanacağını, parkelerin de onarılacağını ifade ederek, tribünlerin durumunu yardımcısına danışmak suretiyle ele alacağını söyledi.

Salona seyirci gibi giren bölge müdürü Şehirli, sohbetimiz sona erdiğinde, diğer salon ve stadlarda neler olup bittiğini izlemek için, yine bir seyirci gibi çıkıp giderken, geride kalan sporcu ve yöneticiler bölge müdürünü aralarında görmenin sevincini yaşıyorlardı.

Olur mu olur...

B.Mehmet 6 ay içinde hem Galatasaray'ın hem de Fenerbahçe'nin kaptanlığını yapmış.

— Sıkı durun. Eskiye rağbet arttığına göre B. Mehmet yakında Milli Takım kaptanı olarak sahaya çıkarsa hiç şaşırmayın.

ÇEÇE

Basketbolda geçen hafta

Beşiktaşlı Erman ligin kaderini değiştiriyor

Eczacıbaşı ve Tofaş SAS gibi rakipleri arka arkaya yenilgiye uğratmak Beşiktaş'ı birden iddialı duruma getirdi. Hatta Beşiktaş'ı bu duruma getiren en büyük güç olan Erman'ın, ligin kaderini değiştirdiğini söyleyebiliriz.

Eczacıbaşı sağ forvetten etkili olan Erman'ı durduramayınca önce 1-2-2 bölge savunmasını denedi, tutmayınca ikinci yarıda dört oyuncuyla bölge savunması yapıp Necati ile Erman'a adam adama oynamaya başladı. Maça böyle başlaması gerekirken ancak ikinci yarıda bu savunmaya geçen Eczacıbaşı'nın bu hatasına düşmemek için, pazar günkü maçta Tofaş hemen oyunun başında Serdar ile Erman'a adam adama oynamaya başladı. Diğer oyuncular ise bölge savunması yapıyorlardı. Ama Erman'ı yine durduramadılar. Farkı kapatmaları için press yapmaları beklenirken, Tofaşlılar daha sonra 1-3-1 bölge savunmasından medet umdular. Olmayınca etkili bir savunma şekli olan 2-2-1 tam saha baskılı bölge savunmasını yapmaya çalıştılar, ama hareketsiz oyuncularla bunu da başaramayınca yenilgiye razı oldular.

—Galatasaray ise Yenişehir karşısında yenik götürdüğü karşılaşmayı, hırsını kaybetmeyerek, kazanma imkanını yarattı. Ankara'daki maçta da Fenerbahçe'yi mağlup eden Kolejliler ligdeki ikinci galibiyetlerini alarak sonunculuktan kurtuldular. Deplasmanlı ligde bu hafta İstanbul'da oynanacak Efes-Pilsen -Tofaş SAS karşılaşması büyük önem taşıyor. Spor ve Sergi Sarayında oynanacak bu karşılaşmayı kazanacak takım önemli bir engeli geçmiş olacak.

HAFTANIN GÖRÜNÜŞÜ:

Haftanın maçı: Beşiktaş-Eczacıbaşı,
Haftanın takımı: Beşiktaş ve Galatasaray,
Haftanın oyuncusu: Erman (Beşiktaş),
Haftanın karması: Erman, Hurşit (Beşiktaş), Cihangir (Tofaş), Nusret (Galatasaray), Ömer (Kolejliler),
Haftanın hakemleri: Ömer Ozan- Tuncer Şenyüz (Kolejliler- Fenerbahçe)..

1. LİGDE PUAN DURUMU

TAKIMLAR	O	G	B	M	A	Y	P
Efes Pilsen	9	9	-	-	784	590	27
Yenişehir İ. B.	11	8	-	3	937	799	27
Beşiktaş	10	8	-	2	822	733	26
Tofaş SAS	10	8	-	2	767	705	26
Karşıyaka	9	8	-	1	805	704	25
Eczacıbaşı	8	5	-	3	715	555	18
Şekerspor	9	4	-	5	615	695	17
DSİ Spor	8	4	-	4	678	680	16
Taçspor	10	3	-	7	768	843	16
Kolejliler	9	2	-	7	587	764	13
Fenerbahçe	9	2	-	7	585	680	13
Galatasaray	9	2	-	7	662	734	13
Ziraat FSK	10	1	-	9	683	777	12
İ.T.Ü.	9	1	-	8	654	803	11

2. LİGDE PUAN DURUMU

TAKIMLAR	O	G	B	M	A	Y	P
Muhafızgücü	5	4	-	1	445	383	13
Güney Sanayi	4	4	-	-	379	324	12
Schweppes	4	3	-	1	283	239	10
Mülkiyeliler	5	2	-	3	413	397	9
MTA.	5	2	-	3	345	323	9
O.D.T.Ü.	4	2	-	2	324	291	8
MKE Ankaragücü	6	-	-	6	375	552	6
Ormanspor	3	1	-	2	183	238	5

Perinçek: «Uyarı...

(Baştarafı 1. Sayfada)

3. 'Demokratik rejim yerine her türlü faşizmi getirmek isteyenler'

"Bu güçlerin adını koyacak olursak:

"1. İstiklâl Marşına saygısızlık yapan güç, Moskova'nın Beşinci Koludur. 'TKP', Rusya'nın Ortadoğu'daki kargaşalık politikasının Türkiye'deki uygulayıcısı olarak; 'sol' adına yapılan zorbalık ve terörün başını çekmektedir.

"Kanımızca, İstiklâl Marşı ile 1871 Paris Komününde doğmuş olan Enternasyonal Marşı birbirinin zıddı olarak görülmemelidir. Çünkü her iki marş da bağımsızlığı ve özgürlüğü terennüm etmektedir. Milli Marşımızla Enternasyonali birbirinin karşısına koyanlar, Moskova yanlıları olmuşlardır.

"2. 'Şeriat düzeni davetçileri' olarak nitelendirilenler, bugün ülkemizde anarşi ve terörün kaynağı mıdırlar? Ayrıca bugün Türkiye'nin 'Şeriat düzenine' döndürülmesi tehlikesi var mıdır? Anarşiye karşı mücadelenin hedeflerini doğru tespit edebilmek için bu sorulara berrak cevap vermek gerekir.

'Bugün Türkiye'de İslami düşünceyi savunanlar, anarşi ve terörün kaynağı değillerdir. Hatta bunlar, anarşinin başını çeken MHP'nin kışkırttığı güçlerin saldırısı altındadırlar ve Rusya'dan gelen tehdide karşı çıkmaktadırlar. İkincisi ise, bugün Türkiye'de 'şeriat'ın geri getirilmesine imkan yoktur. Böyle bir tehdidi önemsemek, gerçek tehditleri bulandırır ve anarşiye karşı en geniş güçlerin birleşmesine zarar verir.

"3. 'Demokratik rejim yerine her türlü faşizmi getirmek isteyenlerin' başını Türkeş'in MHP'si çekmektedir. Ülkemizde faşist diktatörlük kurmak isteyen herkes, kaçınılmaz olarak MHP örgütüne dayanmak zorundadır.

Anarşi ve bölücülüğün kaynağı olarak, Moskova'nın Beşinci Kolunun ve faşist güçlerin hedef alınması tamamen yerindedir.

UYARILANLAR

"Silahlı Kuvvetler, anarşi ve teröre karşı mücadele konusunda özellikle siyasi partileri ve Meclisleri uyarmaktadır. Uyarı mektubunda şu satırlar dikkat çekmektedir:

"Türk Silahlı Kuvvetleri, ülkemizin siyasi, ekonomik ve sosyal sorunlarına bir çözüm getirmeyen, anarşi ve bölücülüğün ülke bütünlüğünü tehdit eden boyutlara varmasını önleyemeyen, bölücü ve yıkıcı gruplara taviz veren ve sırf siyasi çekişmeler nedeniyle uzlaşmaz tutumlarını sürdüren siyasi partileri uyarmaya karar vermiştir."

"Görüldüğü üzere uyarının asıl muhatapları gerek iktidar ve gerekse muhalefet dönemlerindeki tutumlarıyla AP ve CHP'dir. Bu iki büyük partinin, birbirlerine karşı gerginlik siyaseti izledikleri ve anarşi odaklarını siyasi himayeleri altına aldıkları herkesçe bilinmektedir. Çözüm, gerçekten de bu iki partinin bu hatalı tutumlarını köklü bir şekilde değiştirmelerinden geçmektedir. İşte Silahlı Kuvvetlerin mektubu, bu noktayı vurgulamaktadır. Hal böyle iken, her iki partinin de, uyarının muhatabı olarak diğerini göstermeye çalışmaları, onların hâlâ uyarıyı anlamak istemediklerini ortaya koymaktadır.

UYARININ GENEL DEĞERLENDİRMESİ

"1. Uyarı dikkatli bir teşhise dayanılarak kaleme alınmıştır. İslami düşünce yanlılarının anarşinin kaynağı ve bir geri dönüş tehlikesi olarak kabul edilmesi dışında, hedefler esas olarak doğru tespit edilmiştir. Anarşi odakları, toplumumuzun diğer siyasi güçlerinden dikkatle ayırdedilmiş, bunların sınırları somut olarak belirlenmiştir.

"2. Türk Silahlı Kuvvetlerinin bu uyarısı, hiç şüphesiz olağan bir olay değildir. Ancak mektupta 12 Mart Muhtırasını hatırlatacak bir hava yaratmamaya ve Parlamentoyu devreden çıkarmaya yönelen bir tutum takınmamaya özen gösterilmiştir. Demokrasinin işleyişi açısından olağan dışı bir uyarının yapılması, 'anarşi, yıkıcılık ve bölücülüğe milletin tahammülünün kalmaması' ile açıklanmaktadır. Öte yandan 'Ortadoğu'da her an sıcak bir çatışmaya dönüşebilecek durumun bugünkü ortam içinde hayati bir önem taşıdığına' dikkat çekilmektedir.

TUTUMUMUZ

"1. Silahlı Kuvvetlerin uyarısı, uyarı olarak kalmalıdır. Komutanların dile getirdiği görüşler, esas olarak haklı kaygılardan kaynaklanmaktadır. Bu kaygılar, milletin paylaştığı kaygılardır. Ne var ki, ülkemizin meselelerinin çözümü, mutlaka ve mutlaka özgürlükler ve parlamento çerçevesi içinde aranmalıdır.

"Komutanların hedef aldığı terör odaklarının amaçları Parlamentoyu ve özgürlükleri yok etmektir. Aslında mücadele, anarşi odaklarına karşı özgürlükleri, Parlamentoyu, milli birliği ve iç barışı savunma mücadelesidir. Bu nedenle anarşiyi ve yıkıcılığı altetmek, ancak özgürlükleri ve Parlamentoyu savunarak mümkündür. Özgürlükleri ve Parlamentoyu hedef alan bir tutum, milli güçleri böler ve eninde sonunda terör odaklarından biriyle yani ya faşist güçlerle ya da Sovyetler Birliği ile birleşmek zorunda kalır. Milletin güçlerini anarşiye karşı birleştirecek temel, demokrasidir, yani özgürlükler ve Parlamentodur.

"Anarşi ve bölücülük, bir milli seferberlikle önlenebileceğine göre milletin geniş güçleriyle anarşi odakları dikkatle birbirinden ayrılmalı, halka en geniş hürriyet tanınmalı, anarşi odaklarının üzerine yürünmelidir. Halkın özgürlüğü ile anarşiye karşı mücadele birbirinden koparılamaz.

"Anarşinin nedeni, 'Anayasanın getirdiği geniş hürriyetler' değildir. Bugün ülkemizin önündeki seçim, 'ya Türkiye'nin varlığı, ya özgürlük' şeklinde ifade edilemez. Tam tersine Türkiye varlığını ve birliğini ancak özgürlük temelinde koruyabilir. Bu nedenle önümüzdeki soru, ya özgür bir Türkiye veya esaret ve parçalanmadır. Türkiyenin ve özgürlüklerin kaderi birbirine sımsıkı bağlıdır.

"2. Üzerlerine büyük sorumluluk düşen iki büyük parti milletin ihtiyaçlarını dikkate almalı, anarşi ve terörün kaynaklarına karşı milletin bütün güçleriyle elele vermelidirler. CHP, Moskova yanlısı terör örgütlerini, AP ise MHP'yi korumaktan vazgeçmelidir.

"Hele Sovyetler Birliğinin Afganistan'ı işgal ederek Ortadoğu'da açık bir taarruza giriştiği bugünkü şartlarda, gerek dıştan gelen bir tehdide ve ajanlarına karşı, gerekse bu tehdit önünde ülkenin güçlerini parçalayan MHP'ye karşı milletin en geniş birliği gerçekleştirilmelidir.

"Çıkış yolu, bu ilkelere dayanarak kurulacak Milli Birlik Hükümetidir.

"Partimiz bütün bu gerçekleri Nisan 1979'dan beri savunmaktadır."

SORULAR

TIKP Genel Başkanı Doğu Perinçek bir gazetecinin, 'Silahlı Kuvvetlerin Görüşü'nü Türkiye'de derin acılara yol açan 12 Mart muhtırasına benzeten görüşler hakkındaki fikrini sorması üzerine, 12 Mart muhtırasının son cümlesinde "İdareyi ele alacağız" dendiğini hatırlattı. Perinçek, "Metin dışında başka taleplerin iletilmediğini varsayarak, bu mektupta tam tersine sorunların demokratik parlamenter rejim kuralları içerisinde çözülmesi istenmektedir. Mektupta milletin kaygıları paylaşılıyor ve uyarı yapılıyor. Ancak, ne kadar güzel sözler söylenirse söylensin, eğer rejim dışında yollar aranırsa, uyarı kaçınılmaz olarak 12 Mart muhtırasına dönüşür" dedi.

Perinçek, Türkiye'de 12 Mart'a doğru bir gelişmenin önünü alabilecek güçler bulunduğunu, Silahlı Kuvvetlerin Cumhurbaşkanına iletilen görüşünün, 12 Mart'ı önleme ihtiyacından doğmuş olabileceğini sözlerine ekledi.

Uyarıya muhatap olan AP ve CHP'nin istenildiği şekilde işbirliği yapmalarını mümkün görüp görmediği şeklindeki bir soruya ise Perinçek şu karşılığı verdi:

"AP ve CHP seçim partileridir. Seçimler yapılırsa varlıklarını sürdürebilirler. Parlamenter rejim olmazsa AP ve CHP de varlıklarını koruyamazlar. Varolmak istiyorlarsa eski umursamazlıklarını bırakacaklarını, bıçağın kemiğe dayandığını kavrayacaklarını ve kendilerini savunmak, varlıklarını korumak için işbirliği yapacaklarını düşünüyorum. Türkiye'nin parlamenter rejimi koruyacak kuvvetli mekanizmalara sahip olduğu inancındayım. AP'nin ve CHP'nin bu mekanizmaları harekete geçirecekleri ve daha olumlu bir tutum alacakları görüşündeyim."

TELEVİZYON

19.00 HABERLER
19.05 ŞEKER KIZ
19.30 FASIL
20.00 HABERLER
20.35 MİNİK KONSER
20.45 KIBRIS'TA TÜRK ESERLERİ
21.15 TV'DE TÜRK SİNEMASI

Yönetmenliğini Ertem Eğilmez'in yaptığı "Kart Horoz" adlı film yayınlanacak.

22.45 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış
05.05 Ezgi Kervanı
06.00 Şarkılar
06.00 Kısa Haberler
06.30 Saz Eserleri
07.30 HABERLER
07.40 Sabahtan Sabaha
09.02 Kadın Dünyası
10.01 Arkası Yarın
11.05 Okul Radyosu
12.10 Öğle Üzeri
13.00 HABERLER
14.32 Yurttan Sesler Erkekler Topluluğu
15.00 HABERLER
15.40 Bahçe Biziz Gül Bizdedir.
16.05 Okul Radyosu
17.02 Akşama Doğru
19.00 HABERLER
20.02 Köylerden Bir Köy
20.27 Ay Dost
20.45 Şarkılar
21.45 Çeşitli Sololar
23.00 HABERLER
23.10 Gecenin İçinden
01.00 Kapanış
01.05-05.00 Gece Yarı

TRT 2

08.00 Açılış
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden
09.30 Sabah Konseri
10.30 Yaşadığımız Sorunlar
11.50 Konser Saati
13.00 HABERLER
13.30 Olayların İçinden
14.30 Yabancı Dil Öğrenelim
16.20 Arkası Yarın
17.00 Erkekler Faslı
17.30 Fransız Şarkıcıları
18.00 Yurttan Sesler
19.00 HABERLER
19.30 Hafif Müzik
20.00 Küçük Koro
20.30 Küçük Konser
21.15 Spor gazetesi
22.45 Türküler
23.00 Gece Konseri
23.30 HABERLER
23.55 Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış
07.02 Güne Başlarken
08.00 Sabah Konseri
09.30 Isaar Hayes Söylüyor
10.00 Türk Yorumcuları
10.30 Hafif Müzik
11.00 Öğleye Doğru
12.09 Sizin İçin Seçtiklerimiz
13.00 Konser Saati
16.00 Müzik Sohbetleri
17.06 Haftanın Plakları
18.00 Pop Caz
19.45 Çigan Müziği
20.30 Hafif Müzik
21.45 Çeşitli Sololar
22.09 Gecenin Getirdikleri
23.00 Cuma Konseri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Kapanış

Uyarı'nın muhatapları

(Baştarafı 1. Sayfada)

zetesi,"12 Mart'a Çeyrek Var" manşetini atmış. Yan manşeti ise, "İşçi liderleri görev başına çağrısı yaptı" şeklinde. Uyarı mektubunun Ortadoğu'daki son gelişmeleri vurgulaması ve TKP'nin K.Maraş olayları ve İstiklal Marşı konusundaki yıkıcı tutumuna dikkat çekmesi de terörün bu odağının hoşuna gitmemiş.

Öte yandan bazı çevreler ise AP ile CHP arasındaki gerginliğin azaltılmasına "çözüm değildir" diyerek karşı çıkıyorlar.

Gelelim uyarıya... Uyarı mektubu artık bir olgudur. Komutanların ve ordunun, müdahalelerde bulunması istenen bir şey değildir.

Türkiye artık ciddi bir noktaya gelmiştir. Herkes sorumluluğunu bilmeli ve ülkemizi zorluklardan çıkaracak cesur politikalar üzerinde karar kılmalıdır. Bugün üzerinde durulması gereken, uyarı mektubuna yol açan şartları ortadan kaldırmaktır.

Terör odaklarını rahatsız eden, bunlara karşı bir uyanışın ve yönelimin gündeme gelmesidir. Uyarının terör odaklarını rahatsız eden yönü üzerinde durulmalı ve bu nokta derinleştirilmelidir.

Anarşinin yenilgiye uğratılması, milli bir seferberlikle mümkündür. AP ve CHP, Türkiye'nin milli güçleridir. Önemli bir tabana dayanmaktadırlar ve kitleleri barış ve huzur istemektedir. İki büyük partinin vurdumduymazlıktan kurtulmaları çözümde önemli bir adım olacaktır.

Günümüzün ciddi sorunlarından biri AP'nin ve CHP'nin anarşi odaklarından uzaklaşmasıdır. CHP ve AP'yi bir yana iten veya ikisini birbiriyle kavgaya tutuşturmaya çalışan tutum, en fazla Moskova'yı ve MHP'yi sevindirmektedir.

CHP ve AP'nin doğru bir yola girmesi için çaba sarfedilmezse, üzerinde hassasiyetle durmamız gereken özgürlükleri ve parlamentoyu savunmak güçleşir. Asıl o zaman hiç istenmeyecek müdahalelerle karşı karşıya kalabiliriz.

Gözaltına alınan memur poliste intihar etmek istedi

DİYARBAKIR (THA)

Polis tarafından bir suçtan dolayı gözaltına alınan Bubi Eser adındaki memur, önceki akşam gözaltında tutulduğu Emniyet Sarayının 4. katından kendini aşağıya atarak intihar etmek istedi.

Toprak-Su 7. Bölge Müdürlüğünde memur olarak çalışan Bubi Eser, henüz açıklanmayan bir nedenle önceki gün siyasi polis tarafından gözaltına alındı. 1. Şubenin bulunduğu Çarşı Karakolunun 4. katında açık bulunan pencereden kendini boşluğa bıraktı. Karakol önünde parkedilmiş bir polis otosunun üzerine düşerek ölümden kurtuldu.

Rus Konsolosluğu...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Olay sırasında göstericiler tarafından açılan ateşle ağır yaralanan er Mustafa Tür, Gümüşsuyu Askeri Hastanesinde tedavi altına alındı.

Olayda yaralanan Mustafa ..ydın ise ilk tedavisinden sonra güvenlik kuvvetlerince gözaltına alındı.

Rusya...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Afganistan'da beklenmedik bir direnişle karşılaşan Ruslar, ordunun ve Müslüman gerillaların mukavemetini kırmak için 10 bin kişilik bir 'Vurucu Güç' kurdu.

Carter, Moskova'daki Büyükelçisini Washington'a geri çağırırken, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin yarın Afganistan'ın işgali sorununu ele almak üzere toplanması bekleniyor.

***

Pakistan'da yayınlanan "Jung" gazetesi, Kabil'den gelen görgü tanıklarına dayanarak verdiği bir haberde Afgan parasının (Rupi) tedavülden kaldırıldığını yerine Rus rublelerinin piyasaya sürüldüğünü bildirdi. Babrak Karmel'in de bankalardaki bütün hesapları dondurduğu belirtiliyor.

"Jung" gazetesinin haberine göre, Kabil'e yerleşen Rus yetkilileri bütün bakanlıkları denetimleri altına aldıktan sonra, piyasadaki paraların 'Rus birliklerine karşı savaşan Müslüman gerillaların eline geçmesini önlemek amacıyla" Afgan rupisini tedavülden kaldırdılar. Bankalarda hesabı olan Afganlılara paralarını çekmek istedikleri zaman ruble verildiği öğrenildi.

Afganistan'ın iç ve dış piyasasında da Afgan rupisi yerine Rus rublesi geçiyor. Alım-satımların da sadece ruble ile yapıldığı gelen haberler arasında yer alıyor.

ÇATIŞMALAR ŞİDDETLENİYOR

Afgan ordu birliklerinin ve Müslüman gerillaların Sovyet işgalci birliklerine karşı savaşı sürerken, beklenmedik bir direnişle karşılaşan Ruslar, 10 bin kişilik bir 'seçkin vurucu güç' kurarak saldırılarını yoğunlaştırdı. Vurucu birliğin özellikle Müslüman gerillaların denetimdeki bölgelere. Kabil'in .. kuzeybatısına doğru yöneldikleri bildiriliyor. 10 bin kişilik birliğin ağır zırhlı araçlar ve Mi-24 helikopterleri ile desteklendiği de gelen haberler arasında. Mi-24 helikopterleri kırlık alanlara napalm bombaları yağdırıyor.

Pakistan'da ingilizce olarak yayınlanan "Dawn" gazetesi, Rusların Kunar ve Nuristan bölgelerindeki gerilla üslerini tamamen temizlemek amacında olduğunu yazdı. Herat'ta süren kanlı çatışmalar sonucunda Rus birliklerinin kenti ele geçiremediği bildiriliyor. Kent halkı ve Afgan ordusu Herat'ın kapılarını savunurken, Müslüman gerillalar Herat Kandahar yolunda birçok kez Sovyet askeri konvoylarına saldırdı.

BBC Radyosunun verdiği habere göre, Müslüman gerillalar Herat'ı ele geçirerek, kent hapisanesindeki tutukluları salıverdiler. Son gelen haberlere göre, Müslüman gerillalar, kent halkı ile birlikte işgalci Rus birliklerine karşı kenti savunuyor.

Bu arada Sovyet işgalci birliklerinin Kandahar kentini ele geçirdikleri öğrenildi. İşgalci birlikler Afgan ordusu ve Müslüman gerillaların üç günlük direnişinden sonra Pakistan sınır bölgesinde bulunan Kandahar kentini denetim altına aldı. Çatışmalar sırasında her iki tarafın da ağır kayıplar verdiği bildiriliyor.

Sovyetler Birliği "Komünist" Partisi yayın organı "Pravda" da Afganistan'da çatışmaların sürdüğünü ve Rus birliklerinin çeşitli bölgelerde direnişle karşılaştığını dünkü sayısında ilk kez kabul etti. Gazetenin, Kabil çıkışlı haberinde başkentte çeşitli semtlerde "Bazı grupların sabotajlar ve saldırılar düzenlediği" belirtildi. Ancak "Pravda", Rus birliklerine karşı eylemlerini sürdürenlerin kimliği konusunda herhangi bir açıklama yapmadı.

"Pravda" gazetesi, "Afganistan işçi sınıfının Sovyet askeri yardımını memnunlukla karşıladığını" iddia etti.

Öte yandan Sovyet TASS Ajansı, Carter'ın "Saldırgan" bir tutum içinde olduğunu iddia etti. ABD Başkanının, "Sovyetler Birliği Afganistan'ı işgal etmiştir" şeklindeki açıklamasının tipik bir emperyalist saldırı olduğunu ileri süren TASS, bu haberi ABD'nin Moskova'daki Büyükelçisi Thomas Watson'un Washington'a geri çağrıldığı sırada geçti.

KABİL'DE DURUM

Yeni Delhi ve Peşavar'dan gelen Batılı gazetecileri geri çeviren Rus makamları, Kabil'deki askeri duruma büyük ölçüde hakim oldular. Kabil'deki Batılı diplomatlar başkentte Afgan askerleri görülmediğini belirtiyor. Sokağa çıkma yasağının sürmesine rağmen, Kabil'de geceleri zaman zaman silah seslerinin duyulduğu gelen haberler arasında yer alıyor. Bu arada Rus makamlarının Afgan vatandaşlarına pasaport vermeyi reddettikleri bildirildi.

Batılı ajansların yaptığı açıklamaya göre, 27 ile 29 Aralık günlerinde sadece Kabil'deki çatışmalarda 3000 Afganlı öldürüldü.

Carter...

(Baştarafı 1. sayfada)

ABD, Moskova'daki Büyükelçisini danışmada bulunmak üzere Washington'a çağırdı. Büyükelçi'nin Washington'da ne kadar kalacağı konusunda bir açıklama yapılmadı. Öte yandan ABD'nin Yeni Delhi'deki Büyükelçisi de Washington'a çağrıldı.

ABD Başkanı dün askeri ve siyasi danışmanları ile Washington'da bir toplantı yaptı. Beyaz Saray'a yakın çevreler ABD'nin müttefikleri ile eşgüdüm halinde Moskova'ya karşı yeni önlemler almayı tasarladığını belirtiyor. Öte yandan ABD Dışişleri Bakanlığından sızan haberlere göre, ABD Körfez bölgesindeki askeri varlığını güçlendirmeyi düşünüyor. Tasarıya göre, ABD, İsrail ve Mısır toprakları üzerinde yeni askeri üsler kurmak amacında.

GÜVENLİK KONSEYİ TOPLANIYOR

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin Müslüman ülkelerinin çağrısı üzerine yarın Afganistan'ın Sovyetler tarafından işgal edilmesi sorununu ele alması bekleniyor. Müslüman ülkelerin ve Üçüncü Dünya ülkelerinin çoğunluğu tarafından desteklenecek olan bu girişimin daimi üye olan Sovyetler Birliği tarafından veto edilmesi de beklenen bir gelişme olarak değerlendiriliyor.

1980...

(Baştarafı 1. Sayfada)

si gündeme gelirken, Sovyet saldırısına karşı tutum olarak Batılı ülkeler 1980 Moskova Olimpiyatlarını boykot etme fikrini ortaya attılar.

Ancak bu konuda bazı çevrelerde şimdiden 'spora siyaset karıştırılmaması' yönünde açıklamalar yapılmaya başlandı.

Londra ve Brüksel'de yapılan NATO toplantılarında Atlantik İttifağının bütün üyeleri bu konuda hemfikir olduklarını açıklarken, Norveç Olimpiyat Oyunları Komitesi Başkanı Arne Mollen, Afganistan'a karşı girişilen Sovyet müdahalesinin, 1980 Moskova Olimpiyatlarının boykot edilmesine yol açabileceğini açıkladı.

Gözlemciler, ABD ve Batı Avrupa ülkelerinin Moskova Olimpiyatlarını boykot etmeleri halinde, Sovyet yönetiminin son derece güç duruma düşeceğini kaydediyor.

Bilindiği gibi Kremlin, bu Olimpiyat oyunlarına büyük önem veriyor. Batılı ajans ve gazetelerin Moskova'daki muhabirleri son dönemlerde KGB nin (Sovyet siyasi polisinin) Moskova'da yaşayan Rus muhaliflerine karşı baskıları artırdıklarını bildirdiler. Sovyet spor yetkilileri de çeşitli Avrupa ülkelerinde yaptığı temaslarda, 1980 oyunlarına gelecek olan sporcuların 'Olimpiyat oyunlarına politika karıştırmamalarını' istediler.

Öte yandan, özellikle yılbaşı gecesi için Moskova halkının besin maddelerini yeteri kadar sağlayamadığı öğrenildi. Son on yıl içinde büyük bir ekonomik kriz içinde bulunan Sovyetler Birliği, Moskova Olimpiyatları sırasında Rusya'ya gelecek olan sporcu, yönetici ve gazeteciler için şimdiden besin stokları yapıyor.

Bütün spor ve siyaset uzmanları, 1980 Moskova Olimpiyatlarının Sovyet yönetimi için büyük bir prestij meselesi olduğunu belirtiyorlar. Brejnev yönetimi, bu Olimpiyatlardan yararlanarak 'Sovyetler Birliği'nin ne denli barışçı ve devrimci bir ülke' olduğunu kanıtlamaya çalışacak.

Senatoda...

Afganistan'ın Rusya tarafından işgal edilmesinin "Bölgemizde çok tehlikeli bir durum yarattığını" belirtti.

Sovyetler Birliği'nin Afganistan'da gerçekleştirdiği müdahalenin "Kaba ve fütürsuz bir askeri işgal" olduğunu söyleyen Toker, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Afganistan'ın işgali, Sovyetler'in dış müdahaleler için yetiştirilmiş özel kuvvetlerinin bulunduğunu göstermiştir. Afganistan'dan alınacak dersler vardır." Toker konuşmasının sonunda milli birliğin ve beraberliğin önemine değindi.

Toker'den sonra söz alan Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen, Afganistan'daki son Rus işgali ve darbesine değinmeden önce, Afganistan olaylarının bir tarihçesini anlattı. "Rusya'nın Afganistan'a büyük miktarda asker yığdığını" söyleyen Erkmen "Sovyet işgal kuvvetleri darbede önemli rol oynamıştır" dedi.

Dışişleri Bakanı, "Bölgemizde bulunan bir ülkede, çok sayıda Sovyet askerinin iştiraki ile girişilen darbe ve işgalin endişe yarattığını" belirtti. Erkmen konuşmasını şöyle tamamladı: "Afganistan'daki olaylar nedeniyle bölgemizdeki olumsuz gelişmelere yeni boyutlar eklenmiştir."

Aydınlıkta

SINA CILADIR

Sağ, sol mücadelesi...

(Baştarafı 2. Sayfada)

mücadeledir. Birbiriyle zıt çelişkiler taşıyan sınıflar arasındaki mücadele değildir... Milli güçle, gayri-milli güç arasındaki mücadele değildir... Halkla, halk-düşmanları arasındaki mücadele değildir... Anarşinin iki başı arasındaki mücadeledir.

Pratik de bunu doğrulamıyor mu zaten? Faşist güçlerle sahte solcuların eylemleri arasında ne fark vardır? Tümü halka karşı eylemler değil mi bunların? Banka soymak, polis-bekçi öldürmek, şuraya-buraya bomba savurmak, kahve taramak... Eğer sahte solcular, bu tür eylemlerle devrimcilik yaptıkları iddiasında iseler, hangi devrim ustasında bu tür eylemleri destekleyen iki satır görüş vardır?..

Bilmem, Yunus Emre Öğretmen Okulunda okuyan okurlarımı aydınlatabildim mi?..

Hükümet...

(Baştarafı 1. Sayfada)

edilmiştir. Bakanlar Kurulu, Adalet Partisi Genel İdare Kurulu ve parlamento gruplarının müzakeresinden sonra tekrar toplanacaktır".

Demirel, bir gazetecinin,"Muhtırayı kimse üzerine almıyor. Kamuoyu da acaba nereye verildi, kime verildi diye merak ediyor" şeklindeki sözlerine karşılık, "Bakanlar Kurulunun açıklamasını aldınız. Onunla yetineceksiniz" dedi.

Başbakan Demirel, ayrıca, "CHP grubu bağlayıcı karar aldı. Kanunları destekliyor.. Bu destekleme kararını nasıl karşılıyorsunuz?" sorusuna, "Hiç bir şey söylemiyorum" karşılığını verdi.

Başkanlıktan ayrılırken kalabalık bir gazeteci topluluğunu karşısında bulan Başbakan Süleyman Demirel, "Niye toplandınız?" sorusunu sordu. Bir gazetecinin, "Muhtıra bizi buraya getirdi" cevabına karşılık Demirel, "Nereden çıkardınız muhtırayı?" şeklinde konuştu.

Demirel, bir yabancı gazetecinin "CHP ile koalisyon yapacak mısınız?' şeklindeki sorusunu ise, "Hiç bir şey yapmayacağım" şeklinde cevapladı.

CHP Genel Yönetim Kurulu da dün toplanarak son siyasal gelişmeleri görüştü. Dün sabah saat 11.00'de başlayan Genel Yönetim Kurulu toplantısına, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Genel Kurullarının saat 15.00'de başlayan toplantıları nedeniyle ara verildi

Toplantıya ara verilmesinden sonra bir açıklama yapan Genel Başkan Bülent Ecevit, Genel Kurul çalışmalarından sonra toplantının devam edeceğini bildirerek, "Genel Yönetim Kurulu, Genel Kurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanlarının verdiği mektup ve Türkiye'deki siyasal gelişmeler ve olasılıklarla ilgili görüşmeyi sürdürmektedir" dedi.

Ecevit, Genel Yönetim Kurulu üyesi ve Genel Sekreter Yardımcısı Uğur Alacakaptan'ın Genel Yönetim Kurulundan istifasına ilişkin bir soruya verdiği cevapta da, "Hayır, şu anda öyle bir şey yok" karşılığını verdi.

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit dün akşam bağımsız milletvekillerinden Tuncay Mataracı, Şerafettin Elçi, Hilmi İşgüzar ve Güneş Öngüt ile bir süre görüştü.

Yarım saat süren görüşmeden sonra Ecevit, bağımsızlarla zaman zaman biraraya geldiklerini, dün de toplanarak son gelişmeleri birlikte değerlendirdiklerini söyledi.

Bülent Ecevit, dün akşam Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş'ı da ziyaret ederek bir süre görüştü. Ecevit'le Karakaş'ın uyarı mektubuyla ilgili son gelişmeleri görüştükleri bildirildi.

TÜMAS kuruluşunun 5. yılını kutluyor

TÜMAS (Tüm Üniversite ve Yüksek Okul Asistanları Birliği) İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu yaptığı açıklamada; 5. yıl kutlama toplantısını 19 Ocak'ta yapacaklarını bildirdi. Ocak ve şubat ayı içinde TÜMOD İstanbul Şubesi ile birlikte, kamu kesiminde sendikalaşma ve Yüksek Öğretim sorunlarını içeren iki panel düzenleneceği belirtilen açıklamada, çıkarılacak yayınlar, yapılacak anket ve araştırmalar hakkında bilgiler de veriliyor.

İçten geldiği gibi

NİMET ARZIK

"Uyarı mektubu üzerine basın toplantısı"

Bugün ilk kez Türkiye İşçi Köylü Partisi nin (TİKP) Genel Merkezine basın toplantısına gittim. Necatibey Caddesinde, gitgelli mütevazi bir apartman dairesiydi.

TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek yılın mektubu hakkında basına açıklama yapıyordu.

Silahlı Kuvvetlerin görüşünü içeren mektup bizi, bütün vatandaşları dünden beri işgal ediyor. Radyoda dinledik, televizyonda katre katre dinledik. Ertesi gün gazetelerde, satırların üzerine, söylenmeyeni deşmek için titizlikle eğildik.

Konuya geçmeden önce bir noktanın üstünde küskünlükle duruyorum:

Yılın haberi, ilk önce iki büyük gazeteye sızdırıldı sadece. Diyeceksiniz ki, kendi olanaklarıyla elde etmişlerdir. Böyle haberler, gazetelerin olanakları nice geniş olsa, resmi yardımsız, sızdırılamaz. Belki ben de bir haberin duyulması için çok yüksek tirajlı gazeteleri seçerdim ama benim sitemim burada, imtiyazsız gazetelerin namınadır.

Kömür yokluğunda, TİKP'de, basın toplantısının yapıldığı oda, sadece insan vücutlarının sıcaklığıyla ılınmıştı.

Doğu Perinçek açık, sade, tantanasız, etkileyici bir biçimde konuşuyordu. En vurguladığı nokta şuydu: "İnşallah, uyarı sadece uyarı kalır. AP ve CHP akıllarını başlarına devşirirler ve yan destek saydıkları terör odaklarından ellerini çekerler."

Mektupta vatandaşın kaygıları yansıyordu. Uyarıdan öteye gitmeyeceğini bilsek, aslında çok yerindeydi.

Çözümü de veriyordu mektup. Sorunlar parlamento ve özgürlükler çerçevesi içinde çözümlenebilirdi. Yeter ki politikacılar artık gerçeği göreler.

Farklıydı mektup, 12 Mart'ta yazılan mektuptan. Nefis bir stilde kaleme alınmıştı. Yazar olarak beğenmemek mümkünsüzdü. Yeter ki sadece uyarı mektubu ola ve uyarı olarak kala.

Ölçülü, kıvrak, ince, usul erkan bilen bir mektuptu. İsmet Paşa yaşasaydı o bile beğenirdi. Hukukçusu, sivili, askeri, ahenkli bir eşgüdümde çalışmışlardı. Herşeyi, uzun uzun pişirmiş, kotarmış, düşünmüşlerdi.

Doğu Perinçek şöyle konuştu: 'Türkiye'nin varlığının temeli özgürlüktür. Özgürlükle Türkiye'nin varlığı arasında ikilem yoktur" En çok üstünde durduğu noktayı yukarıda söyledik.

Bir noktada uyarı mektubuyla hemfikir değildi, Doğu Perinçek: MSP'nin de anarşi kaynağı olduğunun ima edilmesi...

MSP hep anarşiye karşı çıkmıştır, sazda da, sözde de, eylemde de...

Basın toplantısı kısa sürdü. Artık boş lafa zaman yoktu. Sadece kaygılı insan vücutlarının ısıttığı toplantı odası büsbütün ısınmıştı. Duvarda Pazarcık'ta öldürülen Parti Kurucusu Mehmet Çetin'in, Ressam Rasin tarafından yapılmış portresi izliyordu giden gelenleri. Şu ifade vardı gözlerinde:

— Artık Türkiye'den hiç bir Mehmet Çetin, hangi fikri taşırsa taşısın kör kurşunların hedefi olmaz.

Polisler...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Komisyonunun getirdiği, emniyet örgütü mansupları ile bekçilerin dernek kuramayacaklarına ilişkin maddeye karşı çıktı. CHP Grubu adına söz alan Prof. Muammer Aksoy, bu maddenini Anayasa'nın 29. ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırı olduğunu belirtti. Aksoy, Anayasa'nın herkese dernek kurma hakkını tanıdığını, "Memurlar dernek kuramaz" gibi istisnalar getirmediğini, dolayısıyla emniyet görevlilerinin de dernek kurma haklarının bulundğunu söyledi.

Muammer Aksoy, bu maddede, "Kamu düzenine aykırı hareket eden derneklerin ortadan kaldırılmasına" ilişkin bir değişiklik önerdi.

Daha sonra, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'nda öngörülen degişıklıklerin görüşülmesine geçildi. İlk 7 madde de oybirliği ile kabul edildi. Kabul edilen maddeler, vazife başında ölen emniyet kuvvetleri mensuplarının ailelerine tazminat ödenmesi, suç işleyen polislere verilecek disiplin cezaları ve kuralları ile bunların işleyişlerini kapsıyor.

CHP'nin, polis ve bekçilerin dernek kuramayacaklarına ilişkin ek geçici 8. maddenin metinden çıkarılması için yaptığı girişimler ise sonuç vermedi. Tartışmalı bir oylamadan sonra polis ve bekçilerin dernek kuramayacaklarına ilişkin madde Millet Meclisi Genel Kurulunda kabul edildi.

Birleşim, 8 Ocak Salı günü toplanmak üzere kapatıldı.

Aydınlık
BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44 - 22 49 54
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 □ İZMİR: Özgüller İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54 □ ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No:16 Tel: 103 42 □ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 □ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78, 6 Frankfurt /M 60, Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles, Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht, Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes I 1020 Renens, Tel: 34 21 72

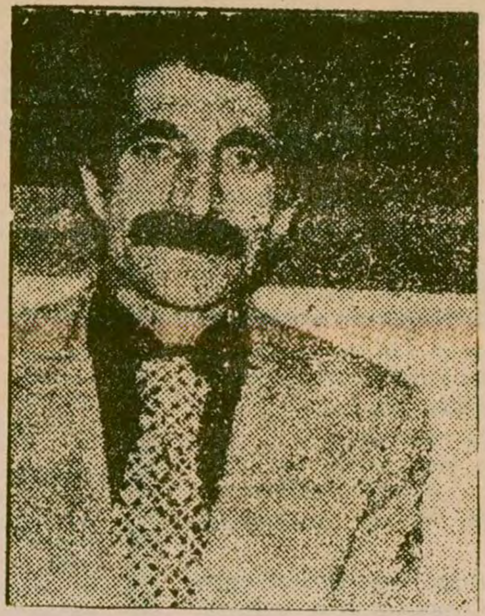
ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi	Yurtdışı
3 aylık 450 TL	3 aylık 675 TL
6 aylık 900 TL	6 aylık 1350 TL
1 yıllık 1800 TL	1 yıllık 2700 TL

Not: Bu ücrete gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (Sütun snt) 250 TL □ 3.5.7. sayfalar (Sütun snt) 300 TL □ 8. sayfa (Sütun snt.) 400 TL □ 8. sayfa renkli (Sütun/snt.) 500 TL □ Yayın ilanı (Sütun snt.) 100 TL □ Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL □ Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL

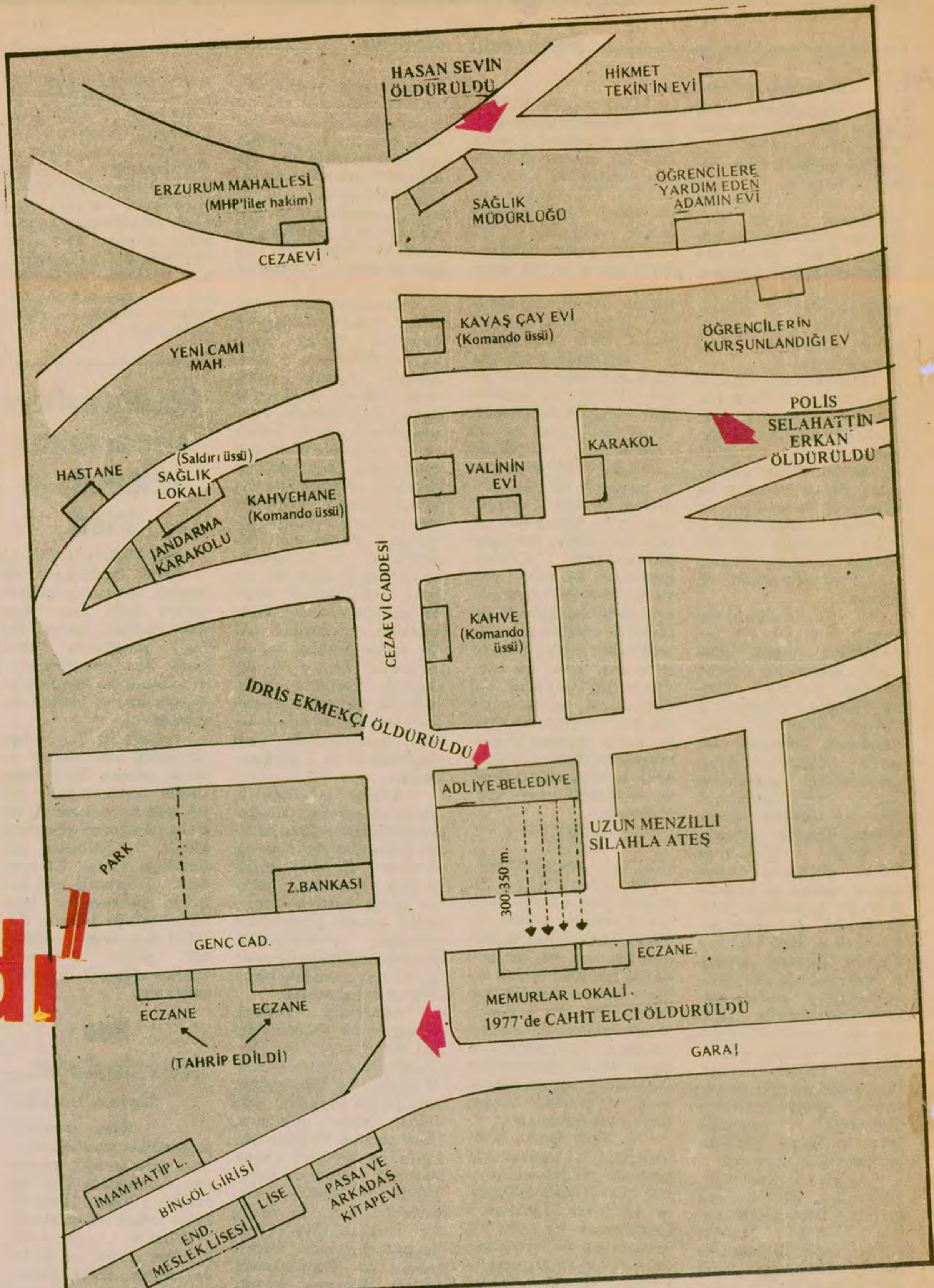
22340-637

Bir komandonun karakoldaki ifadesi:

Hilmi Elçi'nin bir marifeti daha

Bingöl'de terör estiren MHP'lilere kumanda eden Hilmi Elçi'nin ismine poliste verilen ifadede sık sık rastlanıyor.

"Cinayeti tasvip etmeyen adamın evi MHP il Başkanının emri ile tarandı"

Komando Fevzi Berdibek'in polisteki ifadesi şöyle devam ediyor:

"Belediye Başkanı Hikmet Tekin'in vurulmasından sonra Ali Bayram Reis Muavini olmuştu. Belediye Başkanı ile de kendi akrabası ve hapiste yatan M. Emin Bayram'ı kurtarmak için başka bir şahsı araya sokmadıklarından araları açıktı. Hikmet Tekin'e Ali Bayram daha önceleri ''Sen bize kalleşlik ediyorsun'' diyordu.

"Bu olaylardan sonra benim karıştığım bir olayı anlatayım. Ben Hacı Abdüvahap adlı şahsın evini silahla taramıştım. Kendisi Muto'lu olup, Afatlar Mahallesinin en aşağı kısmında oturur. Bu olayla ilgili, Hilmi Elçi daha önce öldürülen Hasan Sevin'in öldürülmesine ''Bu şahıs öldürülmemeliydi'' şeklinde Hacı Abdülvahap'ın konuşmalarını duymuş olacak ki, kafasını takmış bu işe. O gece Burhan Buyruk ile Sıddık Gündüz, Bağ-Kur salonuna çağırdılar. Orada bu evin taranacağını söylediler. ''BU GECE İŞ VAR'' dediler. Biz silahları Sıddık'ın evinden aldık. Benim elimde Zelzele dedikleri Albik marka silah vardı. O gece beraber yaya olarak Düzağaç mevkiinden dolanarak şahsın evini taradık. Daha sonra eski Genç yolundan, Tugay'ın alt kısmından dolanarak bizi bekleyen Sıddık'a silahları verdik. Ben daha önceden Hasan Sevin'in öldürülmesi olayı ile ilgili Selim Vural'ın öldürdüğünü duydum. Hatta Sıddık Gündüz'ün evinde beraber oturmuştuk.

5 OTOMATİK SİLAH

''Sıddık'ın evinde 5 adet otomatik silah görmüştüm. Bunlar, Albik, Sten, Tomson ve benzeri idi.

''Bana sorulan, daha önce evi taranan Aytekin Ülgen adlı komiserin evine Hilmi Elçi, kendi fedaileri, Papaz Emin ile Hasan'a bu işi yaptırmıştı.

AHMET BAYLAZ'IN ÖLDÜRÜLMESİ OLAYI

''Ahmet Baylaz'ın öldürülmesi ile ilgili bildiklerim şunlardır:

''Kendisi aşiretçe akrabamız olur. Askerden yeni gelmiştim. O gün biz Selim Vural ile birlikte Cezaevi caddesindeydik. Silah seslerine, o yola koştuğumda, Ringo lakabı ile tanınan Muhittin Olcay'ın Hastane Caddesinden, Cezaevi Caddesine doğru silah atarak koşarken gördük. 'Ne oluyor' dedik. 'Bana ateş ettiler. Ahmet kurtuldu' diyerek kaçtı. Biz ilerde Muhittin Gönül adlı şahsı gördük. Bana 'Fevzi buraya

''O gün Selim Vural ile birlikte Ahmet Baylaz'ı hastaneye götürdük. Fakat ölmüştü. Biz Selim Vural ile birlikte Genç Caddesinden bir taksiye binerek muhasebeci olarak çalışan Şerif Tarhan ve Ali Tarhan'ın evinden otomatik silahları aldık: Ve bilahare Haskoş' dedi. Ahmet Baylaz'ı yerde ağzı kanlar içerisinde gördüm. Bu olayda daha sonra aşiretlerin karşılıklı çarpıştırılmak için komplo düzenlendiğini duyduğumda, Ringo'nun bu çocuğu bir tuzağa götürür gibi bu işte parmağı olduğunu zannediyorum.

tane civarında Sıddık'ın evine bıraktık. Olay büyüseydi, biz de karışacaktık.

Osman Timur, Arjantin (Raim Kızıl) ve Nihat Elçi'nin silah taşıdıklarını ve çok olayda olduklarını biliyorum.

''Abülvahap'ın evini Selim Vural, Burhan Buyruk Nihat Elçi ile birlikte taramıştık.

"KOMİSER BARBAROS'UN EVİNİ HİLMİ ELÇİ TARATTI"

''Komiser Barbaros'un evni ben Nihat Elçi'den öğrendim. Arjantin (Raim Kızıl) ile Nihat Elçi, Tomson silahı ile taramışlar. Onlara da bu emri Hilmi Elçi söylemiş.

''Bingöl'de öldürülen polis ile ilgili benim bildiğim ve duyduğum:

''Zeki Buyruk bu polisin eşinin hemşire olduğu ve onun ihbarı ile bunun silahını aldıklarını ve o gece (yanlarında Arjantin de olabilir) vurduklarını duydum. Ben o zaman İstanbul'da idim.

AŞİRET GENÇLERİ BARIŞINCA...

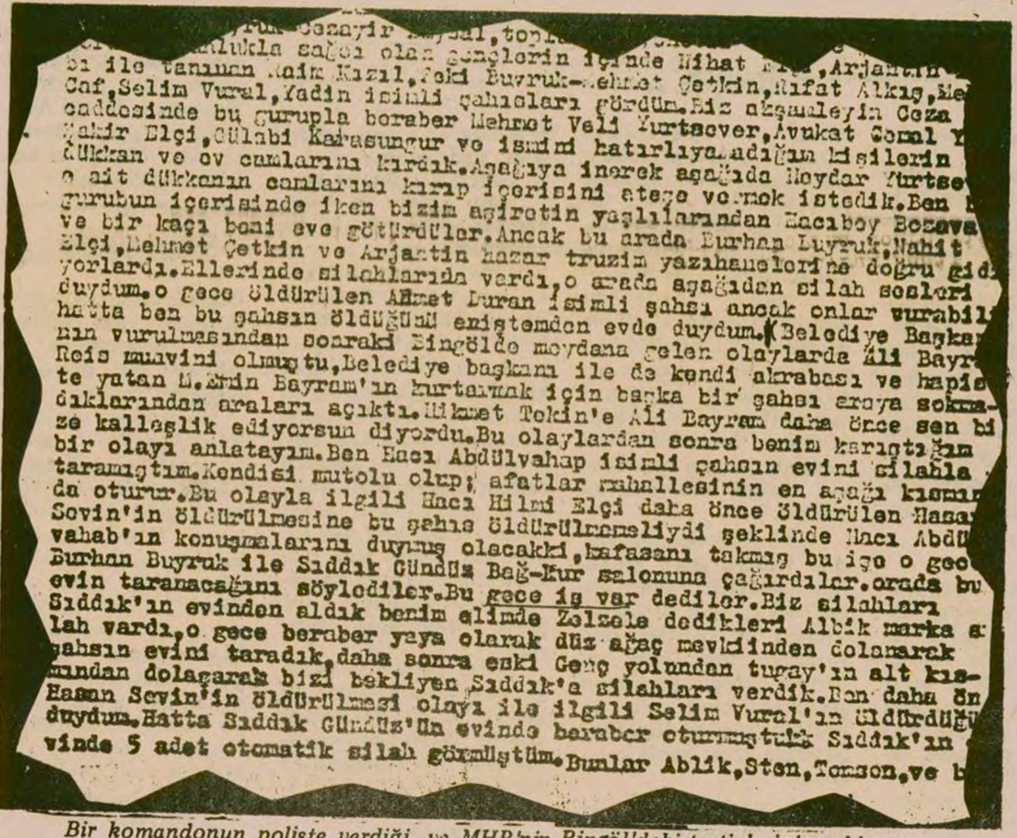
"Benim Azı aşiretinin sağcı ve solcu gençlerinin barışması ile (ki ben solcu Şaban Bezencir ile gezdiğimde sağcılar bana düşman oldu) 'Sen davaya ihanet ettin' dediler.

''Bir gün Ali Bayram, yanında Arjantin ile oturuyordu. Bana, 'sen dışarda bekle' dediler. O gece polis memuru Yaşar'ın evine dinamit atmışlardı. Dinamiti Arjantin'in attığını duymuştum. Toplantılarını ekseriyetle Belediye, Bağ-Kur salonunda yapıyorlardı. Buradaki toplantılardan birinde polis Demir Polat 'Burada 42 ülkücü polis var! dedi. Bunun üzerine Burhan Buyruk, 'Ama siz bizi nezarete atıyorsunuz. Solcuları gazinoda oturtuyorsunuz.' dedi. Demir Polat 'Hükümet şimdi onların' diye cevap verdi. Ayrıca Komiser Kısmet bize hitaben 'Size kimse dokunamaz. Herşey benden soruluyor. Nezarete düştüğünüzde size yardımcı olurum' dedi.

''Ayrıca Nihat ile Ali adlı polis memurları bir gün beni arabalarına aldılar. Araba 34 plakalı idi. Epey konuştuk. Benim bildiğim polis Ali'nin kız kardeşini, şimdi cezaevinde olan Hasan Küçükhazar seviyormuş. O bakımdan araları çok iyiydi. Bir de Nihat denilen polis, İstanbul'dan Mehmet Gül'den Belediye Başkanına kağıt getirdiğini söylemiş Kendilerinin de ülkücü olduklarını, hatta bazı umumi aramalarda Demir Polat, 'ciple geçip göz kırparsam arama var demektir' dediğini, umumiyetle Hasan Küçükhazarların cezaevindeki kahvehaneye geldiklerini biliyorum.

''Bingöl'de hatırladığım kadarı ile Vali konağı civarında bir yere gece baskını yapılmıştı. Üç kişi yaralanmıştı ve bunların Diyarbakır'a kaldırıldığını duymuştum. Bunlardan birinin ölgünü duymuştum. Bu olayı yapan Burhan Buyruk, Nihat Elçi ve Arjantin (Raim Kızıl) idi. Bingöl'de Engin Kaygalakların evine dinamit atılmıştı. Bu olayı bizzat ben yapmıştım.''

● Aşiretleri birbirine düşürmek için Ahmet Baylaz'ı öldürdüler

...Cezayir ...,top...
...lukla sağcı olan gençlerin içinde Nihat ..., Arjantin
...ı ile tanınan Raim Kızıl, Zeki Buyruk-Mehmet Çetkin, Rifat Alkış, Me...
Caf, Selim Vural, Yadin isimli şahısları gördüm. Biz akşamleyin Ceza...
caddesinde bu gurupla beraber Mehmet Veli Yurtsever, Avukat Cemal Y...
Şakir Elçi, Gülabi Karasungur ve ismini hatırlıyamadığım kişilerin
dükkan ve ev camlarını kırdık. Aşağıya inerek aşağıda Heydar Yurtse...
o ait dükkanın camlarını kırıp içerisini ateşe vermek istedik. Ben ...
gurubun içerisinde iken bizim aşiretin yaşlılarından Hacıbey Bozava...
ve bir kaçı beni eve götürdüler. Ancak bu arada Burhan Buyruk, Nahit
Elçi, Mehmet Çetkin ve Arjantin hazar truzim yazıhanelerine doğru gid...
yorlardı. Ellerinde silahlarıda vardı, o arada aşağıdan silah sesleri
duydum. o gece öldürülen Ahmet Duran isimli şahsı ancak onlar vurabil...
hatta ben bu şahsın öldüğünü enistemden evde duydum. (Belediye Başka...
nın vurulmasından sonraki Bingölde meydana gelen olaylarda Ali Bayr...
Reis muavini olmuştu, Belediye başkanı ile de kendi akrabası ve hapis...
te yatan M.Emin Bayram'ın kurtarmak için başka bir şahsı araya sokma...
dıklarından araları açıktı. Hikmet Tekin'e Ali Bayram daha önce sen bi...
ze kalleşlik ediyorsun diyordu. Bu olaylardan sonra benim karıştığım
bir olayı anlatayım. Ben Hacı Abdülvahap isimli şahsın evini silahla
taramıştım. Kendisi mutolu olup; afatlar mahallesinin en aşağı kısmın...
da oturur. Bu olayla ilgili Hacı Hilmi Elçi daha önce öldürülen Hasa...
Sevin'in öldürülmesine bu şahıs öldürülmemeliydi şeklinde Hacı Abdü...
vahab'ın konuşmalarını duymuş olacakki, kafasını takmış bu işe o gec...
Burhan Buyruk ile Sıddık Gündüz Bağ-Kur salonuna çağırdılar. orada bu
evin taranacağını söylediler. Bu gece iş var dediler. Biz silahları
Sıddık'ın evinden aldık benim elimde Zelzele dedikleri Albik marka si...
lah vardı, o gece beraber yaya olarak düz ağaç mevkiinden dolanarak
şahsın evini taradık, daha sonra eski Genç yolundan tugay'ın alt kıs...
mından dolaşarak bizi bekliyen Sıddık'a silahları verdik. Ben daha ön...
Hasan Sevin'in öldürülmesi olayı ile ilgili Selim Vural'ın öldürdüğ...
duydum. Hatta Sıddık Gündüz'ün evinde beraber oturmuştuk. Sıddık'ın ...
vinde 5 adet otomatik silah görmüştüm. Bunlar Ablik, Sten, Tomson, ve b...

Bir komandonun poliste verdiği ve MHP'nin Bingöl'deki tertiplerini açıklayan ifadesinin fotokopisi.

MHP Bingöl'de nasıl güçlendi?

Bingöl, Erzurum ile Elazığ'ın, arasında kalıyor. Bingöl yüzde 1.1 oy oranı ile 1977 genel seçimlerinde, MHP'nin en az oy aldığı illerimizden biriydi. Bingöl'de mezhep farklılıklarına rağmen halkın büyük çoğunluğu Kürttür. Bingöl, yurdumuzun en geri kalmış illerinden biridir. Feodal ilişkiler hala çok etkin olduğu için aşiretler siyasi gelişmeleri belirlerler. Bingöl'de seçime katılma oranı 10 yıldan beri yüzde 75 dolaylarındadır. Katılma oranının bu kadar yüksek olmasının nedeni Bingöl'de feodalizmin çok etkili olmasıdır. Bir aşiret reisi bir partiyi desteklediğinde, aşirete bağlı olan insanlar da mecburen o partiye oy vereceklerdir. 1977 Genel Seçimlerinde ancak yüzde 1.1 oranında oy alabilen MHP, 6 ay içinde ne yaptı da Bingöl Biledeyi Başkanlığı seçimlerini kazandı?

Bingöl Belediye Başkanlığı seçimlerinde MHP'lilerin hileli bir şekilde bir kişiye birkaç defa oy kullandırdıkları söylendi. Ve Yüksek Seçim Kurulu önce MHP'li Hikmet Tekin'in Belediye Başkanlığını bile iptal etti. MHP'lilerin böyle bir oyuna başvurdukları doğrudur. Ama esas neden MHP'nin bölücü çalışmalarını Bingöl'de büyük bir hızla sürdürmüş olmasıdır. Bölücülük MHP için vazgeçilemez bir silah haline gelmiştir. Öylesine ki, Alevi-Sünni halkın olduğu yerde onları, yoksa Türk ve Kürtleri birbirine düşürmekte hatta işi Kürtleri Alevi-Sünni diye bölüp, birbirine düşürecek kadar ileriye götürmektedir. İşte Bingöl'de yaşanan olay budur.

BİNGÖL'DE MHP'NİN TERTİPLERİ NASIL GELİŞTİ?

Bir katil MHP'li Belediye Başkanının masası altında yakalandı

Kontrgerillanın kırmızı bölgesi Bingöl'de olaylar Hilmi Elçi'nin MHP İl Başkanı olması ile birlikte hızla gelişti.

22 Ekim 1978'de Hilmi Elçi MHP İl Başkanığına getirildi. 26 Ekim 1978 günü ise Bingöl büyük bir provokasyonla karşı karşıya geldi.

26 Ekim günü saat 17.30 sıralarında Belediye Başkanı Hikmet Tekin evine giderken meçhul kişilerin silahlı saldırısına uğradı. Evinin önündeki saldırıda yaralanan Belediye Başkanı ve makam şoförü hastaneye kaldırıldı. Belediye Başkanının yaralanması ve hemen ardından çarşıda tezgahlanan saldırı ve yağmalama olayları, olayın önceden planlanmış olduğunu ortaya çıkarıyordu. Nitekim, Fevzi Berdibek'in ifadesinde tahrip edilen yerlerin isim isim hatırlanması bu konuyu açığa çıkartıyor.

Saldırı sırasında tahrip edilen 40'a yakın işyeri, Alevi ve demokrat insanlara aitti. Saldırganların hepsi dinamit ve tabanca kullandı. Şehir merkezi tam bir savaş alanına döndü. Bu arada MHP'lilerin saldırı üssü haline getirilen Belediye binasından uzun menzilli silahlarla etrafa ateş açıldı. Belediye binasına 300-350 metre uzakta olan Memurlar lokali, buradan açılan ateşle kurşunlandı.

En önemli nokta ise 17.30'da meydana gelen olayın bir anda şehirde duyulabilmesi oldu. Esnaflar ve halk büyük bir telaş içinde çarşıyı terk etti. İki buçuk saat kadar süren oaylar sırasında güvenlik kuvvetleri hiç bir önlem almadılar. O zaman Bingöl Valisi olan Burhanettin Ergun, telsizle ''Gösteri yapanlara karışmayın. Teskin olmalarını bekleyin. Kendileri dağılırlar'' şeklinde talimat verdi.

Bingöl'de polis telsizinin Televizyon ile aynı frekanstan yayın yapması ve bu yayını duyan halkın tedbirler alması sayesinde olaylar fazla büyümedi.

Bu olayların geliştiği yerlerde Ahmet Duran adlı yurttaş MHP'liler tarafından katledildi. Fevzi Berdibek'in ifadesinde bu öldürme olayının Burhan Buyruk, Nihat Elçi, Mehmet Çetkin, ve Arjantin lakabıyla tanına Raim Kızıl tarafından gerçekleştirildiği belirtiliyor.

Ahmet Duran'ın öldürülmesinden sonra MHP'liler Alevi ve Sünni halkın beraber yaşadığı mahallelere, özellikle de Kıbrıs Mahallesine dağılarak saldırılarını sürdürdüler.

Bu provokasyonlardan sonra Bingöl'de olaylar hızla yükselmeye başladı.

6 Kasım 1978 günü saat 14.00 sıralarında Ahmet Baylaz öldürüldü. Ahmet Baylaz, Azı aşiretinden ve Sünni idi. Yeni askerden gelmişti. Çevresi AP'li olarak tanınıyordu. Olayı tertipleyenler hemen yoğun bir propaganda faaliyetine giriştiler. ''Ahmet Baylaz'ı Aleviler vurdu. Komünistler Müslümanları yok etmeye hazırlanıyorlar.'' gibi söylentiler yaydılar. Alevilerin oturduğu Yeni Cami Mahallesi civarında terör estirdiler.

23 Kasımda Nihat Vural adlı MHP'li, Erenler Kıraathanesini silahla basarak içerdekileri tehdit etti. 27 Kasım günü ise sahte solcuların bir provakasyonu sonucu, okulu, Kısmet Karaca başkanlığında bir polis ekibi bastı. Raşit Yılmaz adlı polis memuru diz çökerek nişan aldı ve bilerek Engin Kaygalak adlı öğrenciyi omuzundan vurdu.

> **■ CHP'li Hasan Sevin'in katilini yakalayan polis Selahattin Erkan öldürüldü**
>
> **■ Belediye Başkan Yardımcısının cinayetten tutuklu amcasını kurtarmayınca. yardımcısı ile Başkan Hikmet Tekin'in arası açıldı**

Hasan Sevin'in öldürülmesi

25 Kasım 1978 günü Hasan Sevin adlı CHP'li bir yurttaş, MHP'lilerin silahlı saldırısı sonucu katledildi. Evine gitmekte olan Hasan Sevin, Sağlık Müdürlüğü civarında bir otomobilin arkasına gizlenerek ateş açan komandoların tabancasından çıkan kurşunla öldü. Olaydan sonra polis saldırganların kaçtığı mahalleyi değil, saldırıya uğrayan mahalleyi aradı. Bu mahalleden Adnan, Doğan ve Yılmaz Yüksel adlarında 3 kardeşi gözalatına aldı.

Daha sonra yakalanan Hasan Küçükhazar adlı komando, Ahmet Baylaz'ı ve Hasan Sevin'i arkadaşları ile birlikte vurduklarını itiraf etti.

Hasan Sevin'in öldürülmesinden bir hafta sonra, Eğitim Enstitüsünde okuyan 3 öğrencinin kaldığı ev MHP'liler tarafından tarandı. Öğrenciler, Diyarbakır'a tedaviye götürüldüler. Öğrencilerin hastaneye kaldırılmasına yardımcı olan yurttaşın evi ertesi akşam tarandı.

Polis Selahattin Erkan'ın öldürülmesi

2 Aralık 1978 gecesi Yenişehir Mahallesi Merkez Ortaokulu civarında devriye gezen yurtsever polis memuru Selahattin Erkan, 20.30 sıralarında silahlı saldırıya uğrayarak öldü. Selahattin Erkan, Hasan Sevin'in katili olarak yakalanan Hasan Küçükhazar'ı yakalayan ve sorguya çeken poliş ekibindendi. Selahattin Erkan'ın öldürülmesinden sonra olay yerine gelen Komiser Kısmet Karaca Başkanlığındaki polis ekibi katillerin kaçtığı yönün aksine giderek, olayla ilgisi olmayan kişilerin evlerini bastı.

İdris Ekinci'nin öldürülmesi

MHP'lilerin Belediye Başkanlığını ellerinde bulundurmalarının verdiği avantajlarla saldırıya girişmeleri, Bingöl'ü tam bir kargaşaya boğdu. Eski Belediye Başkanı Hikmet Tekin olayların tam ortasında idi. 17 Ocak 1978 günü öldürülen İdris Ekinci'nin katili Emin Bayram, Hikmet Tekin'in makam masasının altında yakalandı.

15 Ocak 1978 günü mahkemede duruşması olan arkadaşlarına yiyecek götürdüğü sırada merdivenlerde Belediye Başkanı Hikmet Tekin ile karşılaştı. (Adliye ile Belediye aynı binada idi). Merdivende İdris Ekinci ile karşılaşan Tekin hızla geri dönerek Belediyeye girdi. İdris Ekinci yiyecek paketini mahkemedeki arkadaşlarına vermek için polislerle tartıştığı sırada Belediye Başkan Yardımcısı Ali Bayram'ın amcası Emin Bayram hızla Belediyeden dışarı çıkarak İdris Ekinci'nin karşısına dikildi. İdris'e "Sen bana neden küfrettin" diyerek tahrik etmeye çalıştı. İdris "Ben sana küfretmem. Benim büyüğümsün" diye cevap verdi. Bu sırada Emin Bayram hızla silahını çekerek İdris e ateş etti. İdris yaralı olarak Belediye binasından dışarı çıkarak koşmaya çalıştı. Ama yola yığıldı. Bu sırada Hikmet Tekin dışarı fırlayarak "İdris Belediyeyi ateşe verdi" diye bağırmaya başladı. polisler geldiğinde İdris "Beni Emo vurdu" şeklinde ifade verdi. Bu ifade telsizden de duyuldu. Belediyede arama yapan polisler Emin Bayram'ı Hikmet Tekin'in makam masasının altında buldular. Bu olayda Emin Bayram'ın hapse düşmesi nedeniyle Başkan Yardımcısı Ali Bayram ile Hikmet Tekin'in arası açıldı. Hikmet Tekin'in ilk vurulmasının bu olaydan dolayı olduğu söylendi.

HİKMET TEKİN KİMDİR?

Ağustos 1979 tarihinde öldürülen MHP'li Bingöl Belediye Başkanı Hikmet Tekin, MHP'nin Bingöl'deki iki numaralı adamıydı.

Tekin Belediye Başkanı olmadan önce Ankara'daki komando barınağı, Site Öğrenci Yurdunda müdürlük yaptı. Site Yurdunda bir çok silahlı eylemin örgütlenmesine ve yürütülmesine katıldı. Bu nedenle MHP içindeki örgütlenmede "Albay" rütbesine yükseldi. Giriştiği tertip ve saldırılardan dolayı halk arasında kendisine ''Kara Yılan'' adı verilmişti.

Hikmet Tekin, Belediye Başkanı seçilmesiyle birlikte, Bingöl'de MHP'li militanların işe yerleştirilmesi işlemlerine başladı. Belediyeye doldurulan MHP'li militanların bütün işi, MHP'li olmayan belediye memurları üzerinde baskı kurmaktı. MHP'li olmayan yurttaşlar, Belediye ve Adliyede işlerini yürütemez hale geldiler. Bingöl ve çevresindeki bütün olaylar Belediye binasında tertiplenir hale geldi. İdris Ekinci adlı işçinin öldürülmesini planlayanın da bizzat Hikmet Tekin olduğu söylenmekte. İdiris Ekinci'yi öldürmek suçundan yargılanan eski Ülkü Ocakları Başkanı Hacı Emin Bayram, Hikmet Tekin'in odasında iken yakalanmıştı. Alevi-Sünni ayrımı kışkırtmalarından sonra, bir bölümü MHP'ye katılan Azı aşiretine mensup bulunan Hikmet Tekin, aşiretin MHP'ye katılmasından sonra Belediye Başkanı seçilmişti.

ALİ BAYRAM KİMDİR?

Bingöl Belediye Encümeni üyesi olan Ali Bayram, MHP listesinden seçilmişti. Aynı zamanda Belediye Başkan vekilliğini de yürüten Bayram, Başkan Hikmet Tekin'in en güvendiği adamdı. MHP'li vurucu güce maddi destek sağlayan Bayram, Genç Caddesinde bir oto yedek parçası dükkanına sahip. Aynı zamanda, oto alım satımı da yapan Bayram, şu anda Elazığ Sıkıyönetiminde tutuklu bulunmakta. Ali Bayram bir süre Bingöl Şöförler Derneği yöneticiliği de yapmıştı.